

VREME

V drugi polovici tedna se bo nadaljevalo suho in hladno vreme.

Šentjernejski Upori kot pogorišče

17. januarja je sodišče odločilo, da gre Iskra Upori in Oprema v stečaj — Istega dne so se za vse delavce zaprla tovarniška vrata — Kako naprej?

ŠENTJERNEJ — V četrtek, 17. januarja, je stečajni senat novomeškega sodišča sprejel sklep o stečaju šentjernejske Iskre Upori in Oprema. S tem se je strinjala sama Iskra, SDK, ki je Upore po uradni dolžnosti prijavila za stečajni postopek, pa tudi institucija, ki je ocenjevala podjetje. Imenovan je bil stečajni upravitelj Peter Kavčič. Istega dne so delavci dobili decembrsko plačo, z njo pa v kuverti tudi odločbe o prenehanju delovnega razmerja. Tovarna je kot pogorišče.

S stečajem šentjernejske Iskre Upori in Oprema je ostalo brez dela 460 ljudi v šentjernejski dolini, od tega kar 40 zakonskih parov. Z novomeške enote Zavoda za zaposlovanje jih zdaj popisujejo, saj jim gredo začasna nadomestila za brezposelnost, za uveljavljanje njihovih številnih pravic, za katere so bili predvsem v zadnjih mesecih prikršani, pa so pooblastili občinske Svobodne sindikate. Glavnega, novih delovnih mest oz. projekta, kako jim v perspektivi zagotoviti preživetje, ni na vidiku. Tu je le slutnja, da so le prvi v stečajni verigi, ki grozi vkleniti novomeško občino.

Znano je, da so imeli Upori že dlje časa težave v poslovanju. Ostra tuja konkurenca, cenejši uvoz, nepokrita izguba, nelikvidnost, blokiran žiro račun in velike težave z izplačili komaj za jamčenih osebnih dohodkov, velike terjatve so jih v drugi polovici lanskega leta spravile v brezizhoden položaj. A trg vendar imajo in še sedaj čez glavo naro-

- Javnost ni vse. Je cela vrsta stvari, ki jih človek iz raznih razlogov raje opravlja za zaprtimi vrati. Tudi v politiki, ki je neke vrste menedžerski posel. (Pučnik)
- Opozicija se obnaša normalno, le mi nismo vajeni strankarskega prepiranja. (Oman)
- Demos je trdna koalicija in bo držal do prihodnjih volitev. (Rupel)

Belt se bo preoblikoval v družbo

Ko bodo znali lastniki družbe z omejeno odgovornostjo, bo gospodarjenje boljše — Kaj pravi direktor Janko Gladek o nujnem odpuščanju delavcev

ČRNOMELJ — Tukajšnji Belt, po številu zaposlenih drugo največje podjetje v črnomaljski občini, se prav sedaj pripravlja na preoblikovanje v družbo z omejeno odgovornostjo, ki bo v začetku temeljila na družbenem kapitalu, pozneje pa bodo težili za tem, da pridobijo kapital zaposlenih, tujih partnerjev in družabnikov v naši državi.

S tem bi vsi programi postali bolj samostojni, s pomočjo vlaganja vanje pa bi prišli do svežega kapitala. S tem kapitalom bi zmanjšali predvsem kredite ter obrestni na posojila, hkrati pa bi prišli do lastnikov Belta. Prepričani so, da se bo potem, ko bodo znani tudi lastniki, bistveno drugače gospodarilo.

- Lepe ideje so samo Potemkinove vasi. To velja tudi za obljube o gospodarski blaginji in multikulturi. Zato zares: kam greš, Slovenija? (J. Zalokar)

čil, nekaj je bilo tudi zanimanja za tuja vlaganja v firmo.

V vse to je padel predlog preoblikovanja Uporov v dve novi podjetji, v Re-zistorje in v Proizvodno industrijske opreme, ki so ga šentjernejski vodilni

ZAKON BO UPOŠTEVAL VEST

Bistvena novost novega slovenskega zakona o vojaški obveznosti, ki je bil na dnevnem redu včerajšnjega zasedanja republiške skupščine, je dodelano poglavje o ugovoru vesti. Na zvezni ravni smo namreč še vedno država, ki v zvezi s tem uveljavlja najvišjo možno kazen, predlog slovenskega zakona pa to korenito menja. Slovenski fantje, ki zaradi religioznih, filozofskih in moralnih razlogov odklanjajo orožje in služenje v oboroženih silah, bodo po predlogu zakona celo na boljšem kot njihovi vrstniki v drugih državah. Ne bodo služili podaljšane ali celo dvojnega vojaškega roka, po odsluženju pa bodo izbrisani iz vojaških evidenc tudi za primer vojne. Njihova obveznost bo delo v socialnih, zdravstvenih in podobnih ustanovah, ki so povezane z nalogami oboroženih sil. Naborniki, ki bi radi uveljavili ugovor vesti, bodo morali pristojnim organom dokazati, da bi se z možnostjo civilnega služenja izognili »globokim duševnim krizam«. Ob tem pa se seveda poraja vprašanje, kdo more to zanesljivo ugotoviti in kako preprečiti možne zlorabe v eni in drugi smeri. (M. H.)

iskraši naredili skupaj s firmo GEA Ventures. Novi podjetji naj bi dobili v najem sedanje prostore, opremo, pogodbe, naročila ipd., kako naj bi bilo s povračilom dolgov, pa naj bi se dogovorili z upniki. Predvideno je bilo, da bo v obeh novih podjetjih dela za največ 215 ljudi, ostali bi ostali brez dela. Pri tem velja povedati, da je bilo s strani vodstva sicer precej govora, da je delavcev preveč, določanja presežkov pa se v Uporih klub temu niso lotili.

Kot edina alternativa se je prikazovalo popolno zaprtje skrahirane tovarne. Da bi do tega ne prišlo, da bi ohranili vsaj nekaj delovnih mest, je novomeška vlada sprva podprla projekt predvidene preoblikovanja Uporov. Zatem pa s strani Uporov niso bile več na mizi vse karte, kar daje slutiti, da kljub druganim zagotavljanjem »igra« že prej ni bila čista. Nekdanji direktor Uporov Stane Močnik, ki so ga sami uporovci predlagali za stečajnega upravitelja, ni

- Na zadnjem zboru delavci o vsem tem niso dobili podatkov, predvsem pa od stečajnega upravitelja Petra Kovačiča in od sedanjega vodstva niso zvedeli, kako bo stečaj končan, kako bo z zaključevanjem že začete proizvodnje in s pogodbami o delu, kako in kdaj naj bi startali novi podjetji, kdaj in koliko delavcev bodo poklicali nazaj, kako bo vrednoteno premoženje Uporov, blagovna znamka, trg itd. Zvedeli so le, da njihove tovarne ni več.

dobil na vpogled vseh potrebnih podatkov, zato ponudbe ni sprejel, vtem pa sta omenjeni podjetji z ustanovno vlogo 2.000 din ustanovila dva vodilna delavca Uporov, ki naj bi s tem dobila v najem več milijonov vredno podjetje. Z. LINDIČ-DRAGAŠ

litetnejši, a hkrati poceni, pa morajo v Beltu, kot pravi Gladek, sam poskrbeti.

- Vprašanje presežka delavcev so v Beltu rešili s predčasnim upokojitvami in uvajanjem dodatnih programov. Glede na sedanjo tehnologijo pa je težko še zmanjšati število zaposlenih. Izjema je le administrativnotehnična služba, vendar se v Beltu zavedajo, da je ljudi težko vreči na cesto. Odpuščanje delavcev je namreč velika socialna bomba, ki lahko kaj hitro udari nazaj. Zato se raje odločajo za ustanavljanje mešanih podjetij, kjer ima Belt še vedno delež v lastni in je udeležen pri dobičku.

Tu želijo biti dosledni in ne iščejo nikjer nikakršne potuše. M. B.-J.

Cilj: moralno in materialno popraviti poveljne krivice

Na prvi seji kočevske komisije je sodeloval tudi Nace Polajnar, predsednik republiške komisije

KOČEVJE — Bogomirja Štefaniča so na prvi seji občinske komisije za raziskovanje poveljnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti predlagali za predsednika te komisije. Dokončno bo o tem odločala občinska skupščina, ki je to komisijo tudi imenovala. Seji komisije, ki je bila minuli četrtek, sta prisostvovala tudi predstavnik podobne republiške komisije Nace Polajnar (predsednik) in Samo Kavšček (tajnik).

Bogomir Štefanič je najprej predlagal, naj bi občinski izvršni svet ukinil komisijo za ureditev grobišč v Rogu, ker to delo prevzema podobna repu-

VEČ LET DO RESNICE O POBOJH?

LJUBLJANA — Ker je v javnosti že precej nestrpnosti glede rezultatov dela skupščinske komisije za raziskavo poveljnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti, je njen predsednik Nace Polajnar na zadnji seji dejal, da ne bi bilo dobro na vmesnih postajah raziskovanja oznanjati polresnice, da pa je pot do resnice dolga in da bo verjetno trajala kar nekaj let. Na tej seji je komisija obravnavala tudi odgovore Ivana Mačka — Matije na zastavljenih 45 vprašanj, vendar so bili novinarji zaproseni, da o tem ne poročajo. Komisija bo skušala priti še v osebni stik z Ivanom Mačkom, saj je on tisti, ki bi lahko pomagal odgovoriti na vprašanje, ali je za poboje kriva jugoslovanska ali slovenska oblast, vojska ali OZNA. (Glas)

V Kočevju bo kmalu brez dela do 1.500 ljudi

Rešitev obrt — Obisk ministra Viktorja Brezarja

KOČEVJE — Zaradi stečajev bo že konec februarja ostalo v Kočevju brez dela 1200 do 1500 ljudi. Možnosti so, da bi v drobnem gospodarstvu zaposlili vsaj 200 ljudi. To je bilo poudarjeno na sestanku z zasebnimi podjetniki občine Kočevje, ki je bil minuli četrtek, udeležila pa sta se ga tudi predsednik republiške komisije za drobnogospodarstvo Viktor Brezar in svetovalec tega komisije za občino Kočevje Jože Zupan.

Ugotovljeno je bilo tudi, da predvidene obrtne cone na Bregu ne kaže graditi. Zaradi stečajev podjetij bo namreč v Kočevju kmalu več praznih proizvodnih dvoran in drugih prostorov, ki jih bodo lahko zasedli zasebni podjetniki.

Kočevski podjetniki so vpraševali in opozarjali predvsem na to, da ideje in tudi programe imajo, denarja za njihovo uresničevanje pa ne; da bodo novi davki verjetno občutno večji; da je nemanje posojil zaradi inflacije in revvalorizacije tvegano, da ne kaže razvojnega denarja uporabljati za podaljševanje hiranja podjetij, ampak res le za odpiranje novih delovnih mest; da so stranke obljubljale po volitvah manjše davke, v resnici pa so večji, itd.

Republika gosti sta na to bolj ali manj zadovoljivo odgovorila: za odpiranje novih delovnih mest v drobnem gospodarstvu so na voljo razvojni krediti, sredstva za manj razvita in demografsko ogrožena območja in sredstva iz naslova zaposlovanja, razen tega pa se republika lahko zadolži še v tujini. Programe za odpiranje novih delovnih mest bo obrtnikom pomagala sestavljati tudi mreža svetovalcev. Knjigovodstvo bo poenostavljeno. Davčna obremenitev ne bo večja, vendar skoraj hkrati, da bo obremenitev seveda večja, če hočemo svojo državo. Obremenitve podjetij in obrti bodo izenačene. Seveda tudi ni bilo prave tolažbe ob ugotovitvi, da v težavah niso le podjetja, ampak tudi obrtniki, saj nekateri že skoraj leto dni ne dobijo plačilnih svojih proizvodov in storitev. J. PRIMC

DRUGAČNE OBRTNE ZBORNICE

LJUBLJANA — Skupščina Zveze obrtnih združenj Slovenije je 8. januarja sprejela osnutek statuta bodoče obrtne zbornice Slovenije. Ta bo v javni obravnavi do konca januarja. Osnutek statuta predvideva vrsto novosti in med tem načrtuje ustanovitev občinskih obrtnih zbornic. 1. april 1991 naj bi bil tisti datum, po katerem bodo pričele delati Obrtna zbornica Slovenije in občinske obrtne zbornice. Z ustanovitvijo obrtnih zbornic naj bi se ukinila skupna delovna skupnost, v katero so bili vključeni vsi delavci, ki so delali v občinskih obrtnih združenjih. V. D.

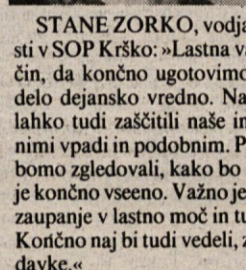
Naša anketa

Slovenski denar nujnost?

Prednovoletni srbski rop v Narodni banki Jugoslavije je še utrdil v Sloveniji že nekaj časa prisotno prepričanje, da moramo iti tudi z denarjem čimprej na svoje, če nečemo, da bi nas v Jugoslaviji do konca okradli. Utrdil je prepričanje o nujnosti slovenskega denarja, ki bi nas v Sloveniji zaščitil pred posledicami novih inflacijskih gibanj, čeprav strokovnjaki napovedujejo, da se jim tudi ob uvedbi svojega denarja ne bomo izognili. Da je denar dober, mora imeti osnovo v dobrem, konkurenčnem gospodarstvu in primerne, od sprotnega zagotavljanja tekočih sredstev za gospodarjenje odvisne devizne rezerve. Kako bomo prišli do svojega dela zdajšnjih v Beogradu, je velika uganka. Republiški finančni minister dr. Marko Kranjec in vlada nasploh sta zelo redkobesedna v zvezi z lastnim slovenskim denarjem in z lastno denarno politiko, kar je navsezadnje povsem jasno, saj gre za stvari, ki morajo priti venapovedano. Slišati je, da bomo v Sloveniji že v kratkem dobili neke vrste denarne bone (v Celju so potrdili, da so v tisku), obračunski denar, ki naj bi sčasoma nadomestil dinarje. Govori se tudi o možnosti, da bi v Sloveniji prevzeli neko trdno tujo valuto, na primer šiling ali marko. Možna bi bila tudi lastna valuta, pri kateri pa bi težaj in emisijo prilagodili neki trdni tuji valuti. Vsekakor mora Slovenija vzpostaviti gospodarski sistem in mehanizem, ki bo omogočal rast družbenega proizvoda, zaposlenosti in investicij. Brez tega je zaupanje zabujajoča stabilna lastna valuta iluzija.

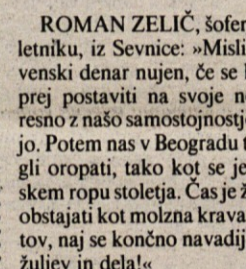
RUDI BEVC, elektrotehnik na Servisu Gorenje, Novo mesto: »Seveda sem za slovenski denar, saj je to po mojem edina možnost, da se slovensko gospodarstvo varuje pred podobnimi vdori v denarni sistem, kot smo jim bili priča v zadnjem času. Zame niti ni toliko pomembno, ali se bo novi denar imenoval lipa ali kako drugače, važno je, da bo denar stabilen in konvertibilen. Najbolj nesrečno bi bilo, če bi pristali na še en inflacijski krog, ki slabi moralo in ekonomijo.«

STANE ZORKO, vodja službe kakovosti v STOP Krško: »Lastna valuta je edini način, da končno ugotovimo, koliko je naše delo dejansko vredno. Na ta način bomo lahko tudi zaščitili naše interese pred raznimi vpadi in podobnim. Po kateri valuti se bomo zgedovali, kako bo videti naš denar, je končno vseeno. Važno je, da spet dobimo zaupanje v lastno moč in tudi v prihodnost. Končno naj bi tudi vedeli, za kaj plačujemo davke.«

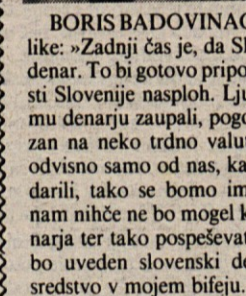
ZLATKO MRHAR, obrtnik s Čateža pod Zaplazom: »Nedavno srbsko jemanje denarja bo pospešilo nastajanje nove slovenske valute. Če ime dinar nima nobene veljave. Nova slovenska valuta, kakorkoli se ji bo že reklo, bo morala biti stabilna in nekaj vredna. Velikost države za uvedbo valute ni bistvena, važno je, da je gospodarstvo trdno. Novega denarja naj se natiska toliko, kot je zanj podlage. Potem bi ga morali dati v banke, trgovine, povsod, kjer imajo opravka z denarjem. Dinarje bi zamenjali postopno.«

ROMAN ZELIČ, šofer avtobusa pri Izletniku, iz Sevnice: »Mislim, da bi bil slovenski denar nujen, če se hočemo res čimprej postaviti na svoje noge, če mislimo resno z našo samostojnostjo in neodvisnostjo. Potem nas v Beogradu tudi ne bodo mogli oropati, tako kot se je zgodilo ob srbskem ropu stoletja. Čas je že, da prenehamo obstajati kot molzna krava naših južnih bratov, naj se končno navadijo živeti od svojih žuljev in dela!«

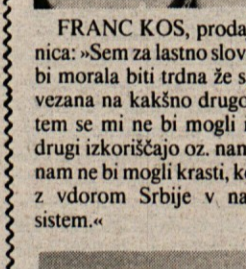
MARIJA PEZDIRC, prodajalka v trgovini KZ Črnomelj: »Če že hočemo biti v Sloveniji samostojni, potem je prav, da imamo tudi svoj denar. Seveda pa bi morala biti ta valuta trdna, ne pa, da bi jo iz dneva v dan nažirala inflacija. Če bi bil dinar trden, ne bi imela nič proti, da bi ostal. Vprašanje je namreč, ali je Slovenija zdaj dovolj bogata za svoj denar, če ima zanj kritje. Ne bi bilo prijetno, če bi morebitno novo slovensko valuto doletela enaka usoda kot Markovičev dinar.«

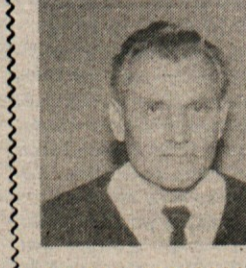
BORIS BADOVINAC, gostinec iz Metlike: »Zadnji čas je, da Slovenija dobi svoj denar. To bi gotovo pripomoglo k stabilnosti Slovenije nasploh. Ljudje bi slovenskemu denarju zaupali, pogoj pa je, da bo vezan na neko trdno valuto. Potem bo vse odvisno samo od nas, kakor bomo gospodarili, tako se bomo imeli. Predvsem pa nam nihče ne bo mogel krasti in tiskati denarja ter tako pospeševati inflacijo. Brž ko bo uveden slovenski denar, bo plačilno sredstvo v mojem bifeju.«

IVAN GERJEVIČ, sekretar Športne zveze občine Brežice: »Mislim, da se je vsak državljan Slovenije pripravljen nekaterim stvarim odreči, če bi vedel, da bo v bližnji prihodnosti imel kaj od tega. Zadnjih deset let smo bili na žalost priča samo obljubam, da bo boljše. Prepričan sem, da je uvedba slovenskega denarja nujna, če si hočemo zagotoviti dejansko konvertibilnost, ki jo bo priznala tudi Evropa.«

FRANC KOS, prodajalec v KVM Ribnica: »Sem za lastno slovensko valuto, ki pa bi morala biti trdna že sama po sebi ali pa vezana na kakšno drugo trdno valuto. Potem se mi ne bi mogli izgovarjati, da nas drugi izkoriščajo oz. nam kradejo, drugi pa nam ne bi mogli krasti, kot se je zgodilo zdaj z vdorom Srbije v naš skupni denarni sistem.«

VLADO KOČEVAR, hišnik pri Zidarju Kočevje: »Sem za to, da bi imeli tak denar, da nam ga drugi ne bi mogli razvrednotiti oz. krasti. Zdaj, ko imamo vsi v Jugoslaviji dinar, se je zgodilo, da so v Beogradu natisnili veliko preveč denarja, kar je oropanje vseh ostalih republik. Doseči bi morali, da bi Srbi naropano vrnilo. Lepo bi bilo, da bi imeli v Jugoslaviji le eno valuto, vendar je pogoj, da bi morali biti vsi pošteni, kar pa je malo verjetno.«

Ljubljansko pismo

Reformo so pokopale — plače

Kaj po Markoviču?

LJUBLJANA — Po ocenah domačih in tujih analitikov naših gospodarskih razmer so jugoslovanski program reforme spodbopala naslednja dejstva: nenehno zviševanje plač, ki nima zaledja v povečani proizvodnosti dela, izgubljen potrošnik delavcev, ponoven izbruh inflacije in politični kaos v državi.

Reforma (real)socializma ni bila dovolj nagla in radikalna. Temeljiti bi morala na takšen program ukrepov, ki naj Vzrodu in Jugoslaviji omogoči ponoven vstop v Evropo. Doseči bi morali nagel premik (skok) socialističnih gospodarstev v konvertibilnost denarja, svobodno oblikovanje cen, odprte meje in svobodno trgovino, nato pa uresničiti širokopotezno privatizacijo. Jugoslavija ni bila več daleč od uresničitve tega modela, vendar privatizacija tudi pri nas poteka veliko prepočasi.

Tudi omahovanje pri uresničevanju drugih nalog je bilo usodno. Dvig plač v Jugoslaviji je omogočilo prav to obotavljanje. Ker do temeljite privatizacije še nikjer ni prišlo, imajo populistični politiki s pritiski na banke vsi možnost, da lahko delavci v družbenih (državnih) podjetjih povečujejo plače. Poleg tega je socialističnemu sistemu svojstvena še nedisciplinarnost, pomanjkanje kakršnegakoli mehanizma, ki

bi brzdal izplačevanje plač. Jugoslovani smo v tem smislu stopili še korak naprej k dnu gosodarskega kraha — samoupravljanjem in družbeno lastnino.

Reforma je bila v bistvu temeljito zastavljena in premišljena, vendar je v vsejugoslovanskih političnih bojih doživela zlom. Zakaj? Štiri desetletja staro in ukoreninjeno razmišljanje o delitvi po potrebah, ne po delu je v Jugoslaviji — za razliko od nekaterih drugih vzhodnoevropskih držav — prepleteno še s težkimi narodnostnimi problemi. Zato je bila gradnja države po modernem tržnem zgledu že od vsega začetka močno varljiva.

Sprva je Marković z navezanostjo dinarja na marko še uspeval. Julija in avgusta lani pa so popustile vezi pri plačah; septembra so te še dodatno narasle. Potem pa so samo še rastle.

Tako se je zgodilo tisto, kar so od zvezne vlade že nekaj časa zahtevali naši izvozniki, republiške vlade, gospodarske zbornice in nekateri ekonomski strokovnjaki. Vrednost dinarja je proti nemški marki devalvirala za 28,5%, prav devalvacija dinarja pa pomeni poraz stabilizacijske politike zvezne vlade, s tem pa tudi nov polom celotnega jugoslovanskega gospodarstva.

In kaj nas zdaj čaka? Ekonomisti v zvezi s cenami napovedujejo tri možnosti oziroma modele naraščanja cen. Po prvem, najbolj ugodnem, naj bi znašala splošna rast cen od 20 do 50% — če bodo zamrznjeni tečaj dinarja in plače. Po drugem nas čaka približno 75-odstotna inflacija — če bo zamrznjen le tečaj, plače pa se bodo povečevale. Po tretjem, najbolj neugodnem, pa lahko pride do 350- do 500-odstotne inflacije — če bodo povečanju cen sledili giblivi tečaj dinarja in povečane plače. V vsakem primeru se nam letos ne obeta nič dobrega.

VINKO BLATNIK

kmetijstvo

ZBORI VINOGRADNIKOV IN PREDAVANJA — Društvo belokranjskih vinogradnikov vabi vse člane na redne letne zборе, ki bodo v petek, 25. januarja, ob 17. uri v združenem domu v Dragatušu, v soboto, 26. januarja, ob 17. uri v gasilskem domu v Črnomlju in v nedeljo, 27. januarja, ob 9,30 v prosvetnem domu v Semiču ter istega dne ob isti uri v metliški Vinski kleti. Na zborih bosta o kletarjenju predavala mag. Julij Nemanič in Tone Pezdirc. Vsi člani in ostali vinogradniki, ki se nameravajo vključiti v društvo, vabljeni na predavanja v čim večjem številu!

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na tržni ponedeljek je bilo zasedenih le osem klopi pokritega dela tržnice, več prodajalcev, predvsem tekstila, pa je bilo pod stojnicami. Kljub mrazu, ki traja že nekaj časa, raste tehljeh okoli Čateža pri Trebnjem. Od tam je šopke po 15 din prinesla na tržnico priletna ženica. Druga stojnica je bila oddana prodajalcu, ki je ponujal kajmak po 300 din, ovčji sir po 100 din, ženica iz Ozlja je ponujala domače krvavice po 70 din, ocvirke po 120 din, smetano po 80 din, skuto po 60 din. Jajc je bilo le za vzorec po 3 dinarje. Videli smo še čebulček po 40 din in solato po 26 din za kilogram. Dolenjci uživamo premalo rib, čeprav imamo dobro založeno ribarnico, kjer so v torek in četrtek sveže morske ribe, postrvi iz Ribarnice Dvor pa vsak dan prodajajo sveže ulete. Cene: oslič 52 din, lignji 50 din, fileti 72 din, brancin 120 din, postrvi 80 din, sardele 35 din.

Sejmišča

● **SEJMIŠČE V BREŽICAH** — Na sobotnem sejmu so imeli na prodaj 134 prašičev, starih do 3 mesece, in 38 starejših. Prvi, ki so jih prodali 69, so veljali 30 din kilogram žive teže. Druge, ki so jih prodali 12, so stali 22 do 30 din kilogram žive teže.

● *Ko se bogataši bojujejo, siromaki umirajo. (Sartre)*

Kmetijski nasveti

Soja zmanjšuje odvisnost

Samostojna in suverena Slovenija bo bolj kot doslej težila k čim večji lastni oskrbi s hrano in živinsko krmo. V tej luči je zato najmanj nerazumljivo to, kar se zdaj dogaja s sojo, v svetu tako razširjeno in preizkušeno krmino poljščino, ki bi lahko zapolnila naš tradicionalni primanjkljaj beljakovinske krme, pa se pri nas njena setev bolj opušča, kot širi. Soja je prvovrstna živalska krma, primerna za prehrano vseh vrst domačih živali, najbolj pa za krave molzice in pitovno živino, poudarja v svoji knjigi prof. dr. Nedeljko Nenadić. Njena vrednost je predvsem v njenih beljakovinah, ki jih v zrnju vsebuje do 38 odstotkov, kar je do 15-krat več, kot jih vsebuje naša najvažnejša krmna rastlina — koruza. Prav s koruzo, ki ima veliko energetsko vrednost, pa premalo beljakovin, se soja zelo lepo dopolnjuje, zato so jo z nekaterimi pospeševalnimi akcijami skušali bolj razširiti tudi pri nas, vendar ne s posebnim uspehom. Bolj se je prišla le v Pomurju, kjer so pridelovalci dosegali lepe pridelke, tudi do izvrstnih 5 ton zrnja na hektar, vendar jo zdaj spet opuščajo, delno tudi zato, ker agrotehniška pridelovanja še ni najbolj dognana. Se pomembnejši vzrok pa je dvom nekaterih strokovnjakov, ali je sojino zrnje sploh uporabno za neposredno krmljenje. Kot je znano, soja vsebuje posebno spojino (tripsin inhibitor), ki zavira delovanje encima tripsina, ta pa razgrajuje beljakovine. Drugače povedano: živali beljakovine iz soje slabše izkoriščajo, to pa še posebej velja za neprežvekalce. Če sojo pre-

● **SORTE, PRIMERNE ZA SLOVENIJO** — Za našo republiko so primerne sorte s krajšo rastno dobo: marija, ljubica, srečka, sivka, NS-6, evans, merit in še nekatere, za toplejša območja pa: hodgson, aura, NS-9, NS-10, uskolisna in druge. Pri predračunu potreb lahko računamo, da odrasle živali (govedo) krmimo z dodatkom 1 kg sojinega zrnja na dan.

prazimo ali prekuhamo, se delovanje inhibitorja prepreči in beljakovine živali dobro izkoristijo, s tem pa pride do izraza odličnost soje kot krme. Če gre za manjše količine, je praženje ali kuhanje izvedljivo, zahteva le nekaj dodatnih stroškov in dela. Drugače pa je, če je treba pripraviti krmo za večjo čredo. V tem primeru bi kazalo sojino zrnje silirati skupaj s silažno koruzo, kar poveča prebavljivost soje, taka mešanica pa je tudi izvrstna polnovredna krma.

Inž. M. L.

Zadruga od novega leta po novem

V črnomaljski kmetijski zadrugi imajo več programov — Pospeševalna služba se je izločila — Najbolj negotovo na posestvih — Kdaj zakon?

ČRNomeLJ — Tukajšnja kmetijska zadruga posluje od 1. januarja letos z novo notranjo organiziranostjo. Oblikovali so program »Zadružnik«, ki tvori zaokroženo dejavnost, povezano s kmeti, v njegovem okviru pa bodo zagotovili tolikokrat terjane čiste račune kmetovega sodelovanja s kmetijsko zadrugo.

Sicer pa so ohranili zadružne enote, ki so organizator sodelovanja s kmeti na posameznih področjih občine. Vodje zadružnih enot bodo v bodoče tudi odgovorni za odkup in prodajo kmetijskih pridelkov in repromateriala, zato bodo imeli svoje sedeže v trgovinah. Tako se bodo lahko še bolj približali kmetu. Od KZ pa se je izločila pospeševalna služba, ki je sedaj javna služba, ki

pa bo tesno sodelovala z združnimi strokovnjaki in pri njihovih programih.

Ostali deli KZ so organizirani v zaokrožene ekonomske celote, ki bodo morale ustvarjati dohodek, iz katerega bodo gradile svoj razvoj. Tak programi so program »Trženja«, ki združuje vse

DRUŠTVO TUDI NA ČATEŽU

ČATEŽ PRI TREBNJEM — Nedavno so ustanovili Vinogradniško turistično društvo Čatež, ki bo imelo sedež v tem kraju, sicer pa bo »pokrivalo« širše območje Čateža, Velike Loke in Šentlovenca. Ena od poglavitnih dejavnosti, ki so jo poudarili tudi na ustanovnem zboru, bo izobraževanje članov društva o pridelovanju grozdja in o kakovostnem sortnem izboru v vinogradništvu. Sodelovalo bo tudi na različnih prireditvah.

Spomin na »mlečno vojno«

Enoletna bilanca: zaščitni zakon je pripomogel, da kriza ni bolj prizadela pridobivanja mleka

Malo je ekonomskih ukrepov v kmetijstvu, ki bi se jih kazalo ob obletnici tako brezrezervno spominjati v dobrem ali jih celo pohvaliti, se pa vendarle najde kakšen. Taka je bila sprememba pri plačevanju mleka pred letom dni. Takratna republiška skupščina je sprejela zakon o ukrepih za zagotavljanje prireje, predelave in oskrbe z mlekom in mlečnimi izdelki, ki je pridobivanje mleka uvrstil med dejavnosti posebnega družbenega pomena, izvršni svet pa je imenoval poseben odbor, ki je bdel nad uresničevanjem zakonskih določil. Ta zakon je prinesel konec neprestanega, včasih celo mučnega javnega obtoževanja in prekanja, kdor pri mleku služi kruh brez motike in kdo si odreže preveč od njegove drobnoprodajne cene. Bili so sicer še predvolilni in strankarsko obarvani očitki, odnosi pa so se vendarle toliko umirili in normalizirali, da ne govorimo in pišemo več o »divjanju mlečne vojne«.

Mlečni zakon je, kot je znano, obšel zakon o ponudbi in povpraševanju in uveljavil tako imenovano stroškovno načelo pri plačevanju mleka. Kot osnova mu služi kalkulacija kmetijskega inštituta, pri določanju prodajne cene mleka pa naj bi upoštevali tudi inflacijsko stopnjo in pridelovalce mleka zavarovali pred inflacijsko izgubo. Tega se v preteklosti v celoti sicer ni dalo narediti, je bil pa iztržek za mleko vendarle tak, da ga imajo mnogi kmetje za najboljši in najzanesljivejši vir dohodka. Zakon je povečal delež izkupička za rejca in zmanjšal delež mlekarne, zvečala se je zanesljivost in hitrost plačila, vse to pa je pripomoglo, da se kljub

skorajda katastrofalnemu položaju v celotni živinoreji stalež krav ni zmanjšal.

Sveda tudi pri mleku ni vse idealno in so možne različne pripombe, vseeo pa bi bilo njegovo sistemsko urejanje lahko model še za kako kmetijsko področje, denimo prirejo mesa, ki je ta čas (delno tudi po zaslugi dveh sušnih zimskih mesecev) na tleh, bolj kot je bila kdajkoli doslej.

M. LEGAN

Obetavni novi križanci s slovenijo

Potomci Fornazaričeve sorte iz Krškega

V dogledni prihodnosti se nam obeta nekaj dobrih novih sort breskev, natančneje rečeno križancev, napovedujejo v reviji Sad, ki jo izdaja Društvo za napredek kmetijstva Krško, profesorica Biotehniške fakultete v Ljubljani dr. Julija Smole. Pri tem ima zasluge tudi naše gore list; kot izhodišče pri križanju in vzgoji novih sort je služila slovenija, doslej edina priznana domača sorta, ki jo je kot spontanega križanca našel in vzgojil Alojz Fornazarič iz Rese pri Krškem, o čemer smo na tej strani obširneje že pisali.

Slovenija se zaradi nekaterih slabih lastnosti, ki jih ima ob dobrih, ni razširila tako, kot bi pričakovali. Zato jo je potrebno izboljšati s križanjem z nekaterimi ameriškimi sortami breskev, kot so jersey-queen, blake, veteran in hale. Izvedba tega postopka pri breskvah ni ravno enostavna, saj gre za samooplodno sadno vrsto, ki ji je treba pred križanjem cvetove kastrirati, skrbno izolirati in umetno oprati s cvetnim prahom izbranega opraševalca.

Našim agronomom in njihovim sodelavcem se je križanje posrečilo, še več: pridobili so nekaj zelo obetavnih križancev, zgodaj zorečih breskev z odličnimi plodovi. Posebno križanci z oznako 216, 224 in 325 so se pri tem izjemno odlikovali in obetajo, da bodo zanimivi za tržno pridelavo. Zdj bo treba preizkusiti še njihove rastne zahteve v različnih predelih Slovenije, kjer je dovolj toplote, da breskve sploh uspevajo. Dolga je pač pot do nove sorte, priporočene.

— n

HRIBOVSKO OBMOČJE BO ZOPET ZAŽIVELO

ČRNomeLJ — V zadnjem času se je v črnomaljski občini zelo povečalo zanimanje za hribovske predele občine. Tako se je na kmetijski zadrugi, ki je lastnica precejšnjega dela teh površin, zbralo že veliko prošenj za najem zemljišč. Ljudje v svojih programih načrtujejo predvsem vzrejo drobnice, tako na Planini, Toplem vrhu, Kleču in še kje. Nekateri bolj zanimajo programi za vzrejo konj in divjadi. Najnovejša pa je zanimanje za obnovo nekaterih kočevskih vasi, ki bi jih, obnovljene v nekdanjem starem slogu, namenili turizmu. Poleg domačinov se za črnomaljska hribovska območja zanimajo celo iz Ljubljane, nekateri pa so se začeli povezovali tudi s tujci. Velika cokla pri vsem tem pa je še neurejena zakonodaja okrog lastninjenja.

trgovine, skladišča in dosedanje komercialno službo. Program »Meso« obsega klavnico s predelavo, za katero pripravljajo sedaj nov investicijski program, s katerim bodo povečali obseg proizvodnje ter zagotovili pogoje za izdelavo novih mesnih izdelkov. Računajo, da bo klavnica s predelavo obnovljena do jeseni. Program »Storitve« pa obsega mehanično delavnico s trgovinami kmetijskih rezervnih delov. De-

● **V KZ razmišljajo tudi o novih programih, zavedajo pa se, da je za to potrebno veliko denarja. Zadruga sedaj sicer še posluje na meji rentabilnosti, tudi na račun zmanjševanja števila zaposlenih. Veliko težav pa jim povzroča negotovost glede nadaljnje zakonske ureditve, predvsem kar se tiče zadružne lastnine, zato si v črnomaljski zadrugi želijo čim prejšnjega sprejema zakona o zadrugah.**

javnost nameravajo razširiti še na organizacijo sejmov kmetijske mehanizacije in komisijami prodajo rabljene kmetijske, gozdne in druge strojne opreme.

Zaenkrat je najbolj negotov program »Posestvo«, kjer bodo še naprej vzgajali piščance. Na Krasincu jih namreč vsako leto vzredijo do teže dveh kilogramov 300 tisoč. Več težav pa je pri pitanju živine, saj so zaradi razmer na trgu hlevi zasedeni le 15-odstotno.

M. B.-J.

O BOLEZNI IN ZDRAVLJENJU ČEBEL

KRŠKO — Svet posavskih čebelarjev vabi v nedeljo, 27. januarja ob 9. uri v Delavski dom Krško na predavanje magistra Sulejmanovića o boleznih čebel in zdravljenju. Na predavanje priznanega jugoslovanskega strokovnjaka vabijo posavski čebelarji tudi dolenske oziroma novomeške čebelarje.

● **KLETARSKI TEČAJ** — Podružnici Društva vinogradnikov Dolenske iz Šentrupertu in Trebnja pripravljata v drugi polovici februarja 42-urni tečaj iz kletarjenja. Tečaj bodo vodili priznani strokovnjaki s tega področja in bo predvidoma potekal v Šentrupertu. Prijave zanj zbirajo v gostilnah Jaklič v Šentrupertu in Opara v Trebnjem. Tečajniki bodo sami prispevali po 300 din.

Čas pomlajevanja sadnega drevja

Zimsko mirovanje je pravi čas — Pomlajujemo lahko vse sadne vrste razen orehov — Bistveno je, da močno skrajšamo ogrodne veje in odžagamo tudi vrh

V življenju sadnih dreves ločimo tri obdobja. V mladosti drevo predvsem močno raste, rodi pa malo ali nič. V obdobju rodnosti sta rast in rodnost v ravnotežju. Ko začne rast pešati in tvori drevo le še malo kratkih pogankov, na starem rodnem lesu pa se razvijajo drobnejši, manj kvalitetni plodovi, pravimo, da je drevo stopilo v obdobje staranja in kasneje odmiranja.

Za pridelovalce je najbolj ugodno rodno obdobje sadnih rastlin, ko je pridelek največji in najbolj kvaliteten, zato ga z raznimi ukrepi podaljšujemo. Neredno mladostno obdobje skrajšamo s sajenjem sort, cepljenih na šibko rastoče podlage, na katerih sorte hitro zarodijo. V rodnosti s pravilno rezjo in drugimi agrotehničnimi ukrepi vzdržujemo ravnotežje med rastjo in rodnostjo in s tem obdobje rodnosti podaljšujemo. Zato pri pravilno vzgajanih in oskrbovanih drevesih običajno pomlajevanje ni potrebno razen npr. pri leski, pri kateri je pomlajevanje grmov običajen ukrep po 15 do 20 letih; pomladimo jih tako, da v grmu izberemo 3 do 4 lepo rastoče poganjke, ki na novo izraščajo iz tal, jih 3 do 4 leta vzgajamo skupaj s starimi ogrodnimi vejami, nato pa postopno stare zamenjamo z novimi ogrodnimi vejami.

Na naših kmetijah in v številnih drugih starejših nasadih pa raste mnogo starih dreves z velikimi, neoskrbovanimi krošnjami. Če so še v zadovoljivi rastni kondiciji in razmeroma zdrava, jih je vredno pomladiti. Pomlajevanje dreves je stres v njihovem življenju, zato jih na ta poseg pripravimo, tako da jih dobro pognojimo in oskrbujemo in s tem izboljšamo razmere za njihovo uspevanje.

Bistvo pomlajevanja je, da močno skrajšamo ogrodne veje, tako da jih odrežemo ali odžagamo do položnih, mladih in lepo razvitih stranskih pogankov, ki jih ne skrajšamo. Odžagamo tudi vrh, prav tako do primerne stranske veje, da s tem znižamo krošnjo in olajšamo nadaljnje škropljenje, obiranje in obrezovanje. Navzdol viseče ali spodnje veje, ki že odmirajo, spodrežemo na bolj pokončno rastočo vejo ali

● *Bog živi svobodno in neodvisno Slovenijo v svobodni Evropi! (O. v. Habsburg)*

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Kieselsol

Od leta 1940 se priporoča kieselsol pri čiščenju vina kot nadomestilo za tamin. Beseda kieselsol je nemška, toda kljub temu sem se odločil, da v tem članku ostajam pri njej, ker nimamo ustreznega nadomestila.

Kieselsol je motna, mlečna raztopina kremenčeve (silicijeve) kisline. Za vinarstvo je v svetu okrog 20 vrst pripravkov. Omenjam dva, ki sta dosegljiva: xiles in bayksol.

Glede na negativni električni naboj, ki ga ima kieselsol, ima podobna čistilna svojstva kot bentoniti. Strokovnjaki opazno dajejo prednost kieselsolu predvsem iz naslednjih vzrokov:

- je neodvisen od temperature v času čiščenja,
- čiščenje je hitro in usledina na

kieselsol/hl	želatina/hl	namen
25 ml	1,25 g	normalno čiščenje
50 ml	2,5 g	mlado vino, ki se težko čisti
100 ml	10,0 g	sadni sokovi
50 ml	5 — 10 g	zelo taninska vina

Priporoča se dodati najprej kieselsol, nato želatino. Če naredimo obratno, je pri vinu, ki je bogato s tanini, dodatek kieselsola neučinkovit oziroma njegova sposobnost ne pride do izraza. V tem primeru kieselsol seseda samo želatino, ki se je že prišla s tanini in ki se lahko seseda, ne pobira pa težko sesedljivih beljakovin in sluzi, ki ga sicer kieselsol, če ga dodamo pred želatino, z lahkoto odstrani.

Vinogradniki, ki imajo težave s sluzastim vinom, jih lahko v bodoče uspešno odstranjujejo s kieselsolom, ki ga dodajo pred želatino. V primeru, da kombiniramo še bentonit, je vrstni red: bentonit, kieselsol, želatina. Ako pa imamo težavo z zelo grobim, taninskim vinom, dodamo najprej želatino, nato kieselsol. Uporabnost kieselsola raču-

namo na eno leto, če ga skladiščimo v prostoru, kjer ne zmruže.

Tehnika čiščenja
a) Nerazredčeni kieselsol počasi vlivamo v tankem curku v posodo z vinom in istočasno mešamo.
b) Tako pripravljeno manjšo količino vina zlijemo v sod in temeljito mešamo.
c) Dodatek želatine v sod. Kako se izvaja čiščenje vina z želatino, smo že pisali.
d) Pretok vina približno v 8 dneh. Kieselsol je uporaben tudi za čiščenje mošta v predfermentativni fazi.
Zaključujem serijo člankov, ki se nanašajo na razna bistrila in tehniško izvedbo. Če bralci želijo, da opišem še kako bistrilo, naj svojo željo sporočijo.

mag. JULIJ NEMANIČ

Čas pomlajevanja sadnega drevja

Zimsko mirovanje je pravi čas — Pomlajujemo lahko vse sadne vrste razen orehov — Bistveno je, da močno skrajšamo ogrodne veje in odžagamo tudi vrh

poganjek. Pri krajšanju ogrodnih vej upoštevamo, da nižje veje slabše rastejo kot višje, zato spodnje veje krajšamo manj, zgornje pa bolj.

Po močni pomladitveni rezi zraste iz preostalih očes veliko bujnih pogankov, ki jih lahko že med letom razredčimo. Ostale odvečne poganjke izrežemo pri zimski rezi. Takrat odbrane poganjke tudi privežemo v položnejšo lego. Tudi še v naslednjih nekaj letih izrezujemo odvečne poganjke, odbrane poganjke pa upogibamo. Oblikujemo

novi, znižano krošnjo s kvalitetnejšim mladim rodnim lesom. Življenjska doba pomlajenih dreves se lahko podaljša za deset in več let, poveča se rodnost teh dreves in izboljša kakovost plodov.

Pomlajujemo lahko vse sadne vrste razen oreha. Bolj hvaležne za pomlajevanje so jablane in hruške, ki jih pomlajujemo v obdobju zimskega mirovanja (do začetka februarja), pri koščicarjih pa opravimo pomladitveno rez raje po obiranju, do meseca avgusta.

Inž. T. STRNIŠA

gospodinjski kotiček

Medeno in ajdovo pecivo

Marsikatera njiva na Dolenskem zadisi jeseni po cvetoči ali zoreči ajdi. Vendar je ajdova moka danes dosti redkeje zastopana v naših jedeh kot nekoč, prav tako pa tudi ajdov med s svojim prijetnim vonjem in okusom. Zato sem se na željo bralk odločila, da posredujem nekaj nasvetov za pripravo medenega in ajdovega peciva.

Za pripravo medene potice potrebujemo 1,5 kg bele moke, 25 dag masla, 2 celi jajci, 3 rumenjake, 3 žlice sladkorja, 3/4 l mlačnega mleka, sol, 6 dag kvasa. Iz sestavin zamesimo kvašeno testo. Za medeni nadev potrebujemo 3/4 kg medu, 40 dag orehov, lim. lupino, cimet, nageljnovc žbice, 3 žlice ruma, 3 žlice stopljenega masla ali goste smetane. Nadev pa pripravimo tako, da med zavremo, dodamo zmlete orehe in dišave. Ko se ohladi, dodamo še rum in rumenjake. Če je nadev premoker, mu dodamo še orehe ali drobtine. Nadev enakomerno razmažemo, ga pokapljamo s surovim maslom in potico zvijemo. Zaradi nadeva vzhaja bolj počasno, zato ne smemo nikoli postavljati na preveč toplo podlago. V tem primeru vzhaja le v spodnjih plasteh, zgornje pa ostanejo goste. Taka potica rada upade, ko je pečena. Pred pečenjem jo večkrat prebodemo, da odvečni zrak lažje izhaja.

Za pripravo ajdovih rezin potrebujemo 6 rumenjakov, 18 dag sladkorja, 2 žlici ruma, lim. lupino, 12 dag ajdove moke, 6 beljakov, maščobo za model, 15 dag marmelade. Za rumovo glazuro pa potrebujemo 30 dag sladkorja v prahu, 2 žlici ruma in malo vroče vode. Rumenjake penasto umešamo s sladkorjem, rumom in lim. lupino. Primešamo ajdovo moko in sneg ter vse skupaj rahlo premešamo in nadevamo v pomačen model. Pečemo 30 min. pri temp. 200°C. Pečeno pecivo prerežemo, premažemo z marmelado in prelujemo z rumovo glazuro.

Na željo bralke pa navajam še nasvet za pripravo domače jetrne paštete. Potrebujemo 1 kg svinjske glave, 1 kg svinjskih jeter, 2 žlici masti, 2 žlici sesekljane čebule, malo peteršilja, mušk. oreščka, sol, poper, strit česen ter 1/2 l juhe. Na masi prepražimo čebulo in jetra. Nato skupaj s kuhano svinjsko glavo dvakrat zmeljemo, dodamo ostale sestavine in dobro zmešamo (lahko v multipraktiku). Maso kuhamo v sopari 3/4 ure. Ohlajeno oblikujemo v salamo. Hranimo jo lahko v zamrzovalniku zavito v alu-folijo.

HELENA MRZLIKAR
Kmetijski zavod
Ljubljana

Niso za »hlapce«

Sonja Lokar — »Prenovitelji ne podpiramo takega šolskega zakona«

NOVO MESTO — Zdaj, ko to bere, najbrž že veste, kaj se je zgodilo z osnutkom zakona o organiziranosti in financiranju vzgoje in izobraževanja, tako imenovanega šolskega zakona, ki je bil ta teden dan v skupščinsko proceduro. V času, ko je bilo treba napisati te vrstice, pa je bilo še vse nejasno, odprto. Kot je v ponedeljek, 21. januarja, povedala v Novem mestu na posvetu z ravnatelji (žal se jih veliko vabljanih ni odzvalo) republiška poslanka Sonja Lokar, podpredsednica Stranke demokratične prenove, je vnaprej znano le to, da je njena stranka proti sprejemu osnutka zakona v predlagani obliki.

Na novomeškem posvetu je Lokarjeva našela vrsto pripomb, ki jih imajo prenovitelji na osnutek šolskega zakona. Očitajo mu preveliko centralistično naravnost pri financiranju šol in to govorijo pri nastavljanju oz. imenovanju ravnateljev. Njegova velika pomanjkljivost je v tem, ker odrija delavce šole oz. zavoda od upravljanja in soupravljanja. Poleg tega je, po mnenju prenoviteljev, tudi sicer težko sprejeti zakon, ki ne predvideva nikakršnega nadzora nad izvajanjem tistega, kar uvaja.

»Če bi sprejeli sonutek in kasneje tudi zakon v predlagani obliki, bi imeli v šolah stanje, kot ga je opisal Cankar v Hlapcih: ravnatelj bi bil valpet, učitelj njegov hlapec, učenci pa hlapci obeh,« je s primerom povedala Lokarjeva in menila, da zakona, ki bi vzpostavljali takšno »hierarhijo«, pri nas nečemo imeti, predvsem ljudje iz šolstva ne.

Stranka demokratične prenove ponuja namesto omenjenega osnutka, ki ga ne podpira, bolj življenjske in ustreznejše rešitve. Predvsem ne bi smeli vsega, od vrtec do univerze, tlačiti v en koš. »Zato predlagamo, da bi imeli za vsako področje poseben, resorni zakon. Če pa že to ne bi šlo, bi morali iz šolskega zakona izključiti vsaj univerzo, ker ta kot raziskovalna institucija res ne sodi vanj,« je rekla Lokarjeva. Prenovitelji so se tudi odločili, da bodo v parlamentu nastopili proti hkratnemu sprejemanju obeh pomembnih zakonov, namreč poleg šolskega zakona še zakona o zavodih. Zakon o zavodih bi morali sprejeti najprej.

I. Z.

TENEL IMA NOVO VODSTVO

NOVO MESTO — Z novim letom je vodstvo novomeške Iskre Tenel na večinsko željo kolektiva prevzel kot v.d. direktorja inž. Stefan Ščap. To novomeško podjetje, ki se že precej časa kopije v velikih težavah, izgubi, ne-likvidnosti, čemur je prejšnji direktor inž. Ivo Longar nameraval narediti konec s preoblikovanjem v več manjših podjetij, ima odločen namen spet postaviti na noge. Za to vidi realne možnosti, ki jih je nedavno razložil tudi novomeški občinski vlad. Ta je seveda zainteresirana, da bi Tenel spaval, po možnosti brez odpuščanja delavcev, in je Ščapu zaželela uspešno delo.

Najhitrejša pot do morja

»Belokranjski« priključek na avtocesto Karlovac

METLIKA — Prejšnjo sredo sta se metliški župan in predsednik izvršnega sveta udeležila sestanka v Karlovcu, na katerem je tekla beseda o trasi načrtovane avtoceste Karlovac—Reka, ki jo naj bi od Karlovca začeli graditi še letos. Na podobnem sestanku konec lanskega leta v Dugi Resi so bili tudi predstavniki črnoljske občine.

Belokranjski občini sta seveda zelo zainteresirani za to cesto, ki bo za Belo krajino najkrajša in najhitrejša povezava z morjem. Se posebej je za belokranjski občini pomembno vprašanje priključka na to avtocesto, o čemer so se na obeh sestankih tudi pogovarjali. Sedaj je dokončno odločeno, da bo avtocesta pri Karlovcu potekala po tako imenovani severni varianti, priključek na to cesto, ki ga bodo uporabljali vsi, ki bodo prišli iz metliške smeri, pa bo pri Donjih Stativah blizu Netretiča. Ta priključek za smer proti morju ustreza poleg Metlike tudi Ozlju in Dugi Resi, za smer proti Zagrebu pa bodo uporabljali priključek pri Karlovcu, se pravi, da se bodo do tja odpravili po cesti preko Ozlja.

A. B.

Počitniški program za mlade

Snežni avtobus, »suhe« počitnice

NOVO MESTO — Vse kaže tako, da bodo tudi letošnje šolske počitnice minile brez pravega snega. Da bi se v tednu od 28. januarja do 1. februarja otroški možgani le nekoliko odpočili, Zveza prijateljev mladine tudi letos pripravlja program za počitnice brez snega. K sodelovanju so povabili Pionirsko knjižnico, Dom kulture, Dolenjski muzej, smučarsko društvo Rog, Krko-Zdravilišča in še nekatere druge. Zveza prijateljev mladine pripravlja svoj snežni avtobus, ki bo v sredo, 30. januarja, odpeljal v Kranjsko Goro 50 otrok, izbranih iz vseh osnovnih šol v Novem mestu. Izlet je brezplačen, v avtobusu pa naj bi sedeli otroci iz socialno šibkejših družin.

Na »suhe« počitnice so se pripravili tudi v Domu kulture. Matineje s filmi za mlade bodo pripravili prav vsako dopoldne ob 10. uri, svoj program z video filmi, likovnim ustvarjanjem in z bogato izbiro knjig in igrač pripravljata tudi Pionirsko knjižnica, vsak dan od 8. ure dalje. Na ogled razstav vabi mlade tudi Dolenjski muzej vsak dan med 10. in 17. uro, Garni hotel iz Otočca pa je za otroke ponudil svoj bazen v turek in četrtek med 10. in 12. uro za vstopnino samo 20 din. Poseben program za mlade smučarje pripravljata tudi smučarsko društvo Rog. Če bo na pobočju Gač dovolj snega, bodo pripravili tudi tedenske smučarske tečaje, iz Novega mesta bodo vozili smučarski avtobusi.

Demos je postal del zgodovine

Občni zbor SDZ Novo mesto — Liberalizem in nacionalni konservatizem del strankinega pluralizma — Podpora mednarodnim silam v zalivu

NOVO MESTO — Občinski odbor Slovenske demokratične zveze je v soboto zvečer pripravil občni zbor, katerega se je udeležilo kar lepo število članov in simpatizerjev. To zlasti glede na podatke, da ima SDZ v novomeški občini le nekaj čez osemdeset rednih članov, kar je malo glede na to, da je bila poleg Kmečke zveze prva pri organiziranju večstrankarskega sistema v Sloveniji. Nekaj podobnega je tudi zastopstvom v občinski skupščini, saj so ji volilci tam prisodili šest sedežev. Njen poslanec je dobil mesto podpredsednika skupščine, SDZ pa tudi eno mesto v občinskem izvršnem svetu.

Predsednik občinskega odbora Brane Kirm je predstavil stanje v stranki v občini in širše, pri čemer je posebej poudaril potrebo po ustanavljanju krajevnih odborov, povečanju števila članov, boljših stikov med občinskimi odbori v regiji ter boljšimi stiki z republiškimi odborom, kjer zlasti manjka regijskega vpliva. V vodstvu stranke tudi sicer prevladujejo ljubljanci, v njem pa je znani dve močni struji, in sicer liberalno in konservativno nacionalno, kar pa niti ni slabo, saj mora biti stranka odprta za različne poglede, pri čemer pa ne sme zapustiti sredine na slovenski politični sceni, ki ji glede na usmeritev pripada. Brane Kirm je tudi povedal, da so stranke, združene v občinski Demosovi koaliciji, slabo uveljavile v občinski vladavi volilni rezultat predvsem zato, ker je manjkalo kvalitetnih ljudi.

Tone Vesel, predstavnik SDZ v občinskem izvršnem svetu, je zbranim poročal o dogajanjih v občini in o stanju gospodarstva. Gast večera, član republiškega izvršnega odbora SDZ Anton Tomažič, pa je analiziral dogajanja v republiškem vrhu, pri čemer se je strinjal, da je SDZ na račun koalicije Demos marsikaj izgubila pri uveljavljanju lastnega profila. Demos je tudi že odigral svojo zgodovinsko vlogo, je menil Tomažič, in kot tak že skoraj postal stvar zgodovine. Prostor bo kmalu odprt za koalicije na drugačnih osnovah in z novimi cilji.

Člani so zastavili precej vprašanj, zlasti okoli konservatizma, kjer je bilo mnenje, da ga je treba postaviti v drugo poročal o dogajanjih v občini in o stanju gospodarstva.

VZGOJNA IGRA

OTOČEC — Mladi v KUD Šentpetter — Otočec so pod vodstvom Franca Ivnika in župnika Jožeta Torijaa pripravili vzgojno igro I. Zirdurna »Vsi me imajo radi, samo oče me ne mara«. S tem delom so se prvič predstavili v ponedeljek, 21. januarja, v Podturnu, v soboto, 26. januarja, bodo gostovali v Šentjerneju, v nedeljo, 3. februarja, pa v Novem mestu.

Novi most dobiva končno podobo

Če vreme ne bo premrzlo in mokro, naj bi konec februarja stekel promet po mostu — Zamude zaradi sprotnega projektiranja in zahtevne gradnje

NOVO MESTO — »Če ne bo v naslednjih tednih izrazito slabega vremena, bo most s priključki že v decembru narejen do te mere, da bo po njem lahko stekel promet.« To izjavo inž. Jurija Vojske iz Republiške uprave za ceste, ki je glavni investitor novega novomeškega mosta na Loki, smo v našem časopisu zabeležili 8. novembra lani. Žal je bilo vreme slabo in most še ni zgrajen. Izvajalci zdaj zagotavljajo, da je konec februarja tisti rok, ko se bodo po mostu že vozili avtomobili — če bo seveda vreme ugodno za zahtevna zaključna dela.

»Obljubljali smo, da bo most končan lani, kar pa nam kljub velikim prizadevanjem ni uspelo. V decembru se dela na gradbišču zaradi neugodnih vremenskih razmer namreč v glavnem niso izvajala. Takoj po novem letu smo imeli malo sreče z vremenom in nam je uspelo narediti na mostu izolacijo pod hodniki, tako da zdaj lahko izvajamo dela na hodnikih in postavljamo ograje med voznišcem in hodniki ter robno ograjo mosta. Upamo, da bomo most dokončali do srede februarja in da bo nekaj dni zatem že prevozen,« pravi glavni nadzornik inž. Davorin Ružič.

Kot rečeno, je to močno odvisno od vremena. Biti mora suho, temperatura pa nad ničlo. Zelo zahtevne hidroizolacije voznišča ne morejo kvalitetno narediti, če temperature niso nad 8 stopinj Celzija, saj bi most sicer kaj hitro zacvetel v udarnih jamah. Tudi utrđitev tampona na priključkih zahteva dokaj prijazno vreme. Na številne pripombe na račun gradnje križišča na Ljubljanski cesti in predvsem ovinka proti Bršljinu pa inž. Ružič odgovarja, da gradijo po projekti in da bo zadeva videti čisto drugače, ko bo križišče nared z vso signalizacijo.

Kakorkoli že, izgradnja novega novomeškega mosta se le bliža koncu. Teh

zapletov z vremenom ne bi bilo, če bi bil most dokončan v prvotno zastavljenem roku, torej konec lanskega oktobra. Toda popraviljanje projektov med samo

• Za urejanje prometa v Novem mestu po izgradnji novega mosta je izdelal študijo ljubljanski Prometni inštitut. Kot najprimernejša izmed sedmih variant se je pokazala tista, po kateri se ohranja enosmerni promet po Sokolski ulici in Glavnem trgu in zapira kandijski most in izvoz iz mesta, kar naj bi skupaj z omejevanjem prometa po Trdinovi cesti prispevalo k razbremenitvi kandijskega križišča.

gradnjo, da bi most glede na lokacijo imel podobo mestnega, izredno zahtevna gradnja s prestavljanjem kopice ko-

Društvo oživlja

Novomeško društvo za pomoč duševno prizadetim z novim vodstvom

NOVO MESTO — Pred Društvom za pomoč duševno prizadetim Novo mesto se zastavlja precej nalog, zato je njegova dejavnostna prebuditev še kako potrebna. Začeli so jo na občnem zboru društva, ki je bil v soboto, 19. januarja, v novomeškem Domu JLA. Za novo predsednico so izvolili dipl. psih. Renato Bačer.

V Domu JLA, ki se je izkazal kot dober gostitelj, se je zbralo blizu 250 udeležencev, gostov in članov društva; med slednjimi je veliko podpornih članov iz tovarne Krke, ki je pokrovitelj in tudi na ta način pomaga društvu. Udeleženci so najprej spremljali kratek kulturni program, v katerem so nastopili varovanci delavnice pod posebnimi pogoji in učenci OŠ Dragotin Kette, nato so prisluhnili besedam ravnateljice te šole Brede Oklešen, pozdravnim besedam tajnika republiške Zveze Tomaža Jereba in nagovoru sekretarja za družbene dejavnosti občine Novo mesto Andreju Kirmu, ki je izrazil razumevanje za probleme, s katerimi se ubadajo tako društvo kot njegovi člani, ter je obljubil pomoč družbe. Sledil je zabavni program z ansamblom Novina in voditeljico programa Majdo Luzar.

NOVO MESTO — V petek, 18. januarja, je novomeški GIP Pionir podpisal pogodbo o izgradnji sanatorija za zdravljenje v črnobilski katastrofi prizadetih ljudi v Nebugu ob Črnem morju v Sovjetski zvezi. Gre za pomemben projekt, brez materialov vreden 8 milijonov dolarjev.

V zvezi z izgradnjo tega objekta sodeluje Pionir z ljubljanskim Smeltom že dobro leto. V začetku lanskega januarja je bila podpisana prva pogodba za projektiranje arhitekture in konstrukcij, v

gačno luč, kot smo ga postavljali zadnja leta. Zanimala so jih tudi vprašanja o lastninjenju in denacionalizaciji, ustavi, himni, demilitarizaciji in zlasti o skrbi za okolje, ki bi morala po njihovem mnenju priti med prednostne naloge

• Na občnem zboru SDZ so člani soglasno sprejeli sklep, v katerem izražajo podporo resoluciji Organizacije združenih narodov in koaliciji 28 držav pri osvobajanju zasedenega Kuvajta, saj so menili, da je to edina prava pot potem, ko so združeni narodi in vse miroljubne sile sveta, vključno z Jugoslavijo, zamen uporabili vsa razpoložljiva diplomatska sredstva, da bi po mirni poti rešili spor.

stranke. Zavzeli so se tudi za povečano afirmacijo stranke in njene politike v javnih obcih.

T. JAKŠE

Novo delo za Pionir v SZ

Podpisana pogodba v vrednosti 8 milijonov dolarjev

aprilu pogodba za pripravljala dela vključno z delavskim naseljem, kuhinjo in restavracijo, v avgustu pa se pogodba za izgradnjo črpalnice in cevovoda za vodovod.

Sanatorij v Nebugu bo velik 32 tisoč kvadratnih metrov, od tega bo polovico hotelskega dela s 500 ležišči, 11 tisoč kvadratnih metrov bo namenjenih zdraviškemu delu, 5 tisoč kvadratov pa rekreacijskemu delu.

O NALOGAH KRŠČANSKIH DEMOKRATOV

NOVO MESTO — pretekli teden se je prvič v novem letu sestal izvršni odbor slovenskih krščanskih demokratov iz Novega mesta. Sestanek je bil namenjen nalogam krščanskih demokratov v novem letu. Beseda je tekla o ustanavljanju novih krajevnih odborov, kjer je število članov stranke že precejšnje (Otočec, Žužemberk, Hinje). Govorili so tudi o možnostih za povečanje števila članstva. Kot eno izmed še neizkoriščenih možnosti za popularizacijo stranke je bil omenjen prodor v sredstva javnega obveščanja. Na sestanku so govorili tudi o možnosti slabšanja socialnega stanja ljudi. V zvezi s tem so se zavzeli za krepitev dobrodelne dejavnosti med ljudmi, obenem pa so se dogovorili za konkretno sindikalno dejavnost ter ustanovitev pravne svetovalnice.

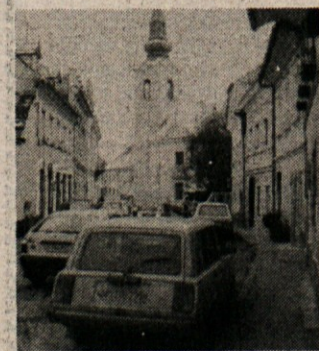
J. KRAMAR

Ni miru na Mestnem trgu

METLIKA — Govorice, da namestitev na Mestnem trgu v Metliki, v prostorih, kjer je bila do nedavna trgovina Elektrotehne, urediti disko, so sodu izbile dno in prebivalci tega metliškega trga so metliškem županu izročili protestno pismo z zahtevjo, da občina take namere prepreči. Prebivalci starega dela Metlike, predvsem pa stanovanjci na Mestnem trgu, se že dalj časa pritožujejo nad neurejenim prometnim režimom, zlasti pa nad hrupom.

Med podpisniki in iniciatorji tega pisma je tudi Martina Jug, ki je zbrala tudi številne podatke. »Na okoli 200 metrih, kolikor meri Mestni trg od začeta do doma počitka, je 21 stalno naseljenih hiš, v katerih je 24 gospodinjstev s 55 člani; v osem hiš pa ljudje prihajajo občasno, teh pa je 21. Ker nam večkrat očitajo, da tako in tako tu živijo sami starši upokojenci, ki samo nergajo, naj povem, da je od 55 stalnih prebivalcev Mestnega trga le 22 upokojencev, ostali so zaposleni ljudje, 9 pa je otrok. Poleg tega je na tem trgu 9 javnih ustanov, od občinske uprave do trgovin in gostiln. Po navadi čez dan sploh ne moremo priti z avti do svojih hiš. Take težave imata tudi zasebna trgovina in gostilna. Vendar bi vse, kar se godi čez dan, še nekoliko potrpeli in upali na boljše čase, kar se dogaja ponoči, pa presega vse meje potrpežljivosti. Zato zahtevamo, da se zagotovi spoštovanje zakonov in občinskih odlokov in da bomo končno tudi prebivalci Mestnega trga lahko v miru spali,« pravi gospa Jugova.

Na Mestnem trgu sta namreč tudi dva bifeja in gostilna. »Kar se stare metliške Bartusove gostilne tiče, se nič ne pritožujemo. Ta nas nič ne moti, ker lastnik zapira ob določenem času, njihovi gostje v glavnem niso hrupni, hudo pa je z obema bifejema. Vsak večer se stvar začne ob 18. uri in traja najmanj do pol dveh zjutraj: vpitje, vozkanje z avtomobili pod okni, hupanje, loputanje z avtomobilskimi

HRUPEN STARI DEL METLIKE — Na metliškem Mestnem trgu ni miru ne podnevi ne ponoči.

PETROL — Stranka, ki je minuli teden (v turek zjutraj) na bencinski črpalnici v Ločni nekoliko potarnala nad tem, da so se vsi črpalniki zgnetli k blagajni in da nihče ne streže, je bila od enega med njimi, kasneje so povedali, da mu je menda ime Peter, postrežena z naslednjimi besedami: »Ne bodi tečna, baba, pojdi v p.m.!« Črpalnik v Ločni so pred kratkim prenovili, vendar kaže, da so pri tem pozabili na prevetrile uslužbencev. Vsekakor pa je med nezaposlenimi gotovo veliko sposobnih ljudi, ki bi bili pripravljeni točiti bencin, ne da bi zmerjali stranke. Ali drugače, koliko časa bi kjerkoli na svetu obdržal službo črpalnik z omejenim besednjakom?

KULTURA — Zadnji dve leti se je zdelo, da se Dolenjski civilizacijski približujejo Evropi. Tudi pri vinih, recimo. Prenehali smo prisegati samo na cvček, užitekari so spoznali tudi druga, rekli tu normalna vina, vse več je ljudi, ki imajo doma vinoteko. Trgovci pa so glede vinske kapljice še naprej neprosvetljeni, dragocene buteljke, ki ne bi smele videti svetlobe, postavljajo v izložbe trgovin, da se potem tam parijo in cmarijo tedne in mesece. Tako vino potem kodi tudi kupi. In je seveda razočaran, ker je pijača uničena. Na tujem so steklenice v izložbah napolnjene z vodo. Ali ni greh, da trgovci tako nemarno uničujejo dragoceno sovzgoje trte, zemlje in sonca?

MOST — Če se iz Kandije proti Glavnemu trgu odpravite po levi strani starega mostu, opazite, da železna ograja v živih meji mostu ni samo prerjavela, ampak tudi zvita in polomljena. Neznani nepridipravi so nekega neznanega dne ali noči porinili v dolino proti Krki tudi orjaški kamen iz klesanega dela ograje. To je bilo že pred letom dni, vendar ima ograja še vedno skrbino. Vzdrževanje mostu je menda v republiški pristojnosti, uničevanje pa v novomeški. Morda pa bi za en kamen in tri metre železnega profila našli kak dinar tudi v novomeški blagajni.

Ena gospa je rekla, da so liberalni demokrati iz Ljubljane odgovorili Dolenjski list. Morda ga bodo po naslednjih volitvah spet naročili. Da bi zvedeli, zakaj na podeželju ljudje ne volijo zanje.

SPET PLESNI ŽUR

NOVO MESTO — V piceriji pod kavarno bo jutri, 25. januarja, ob 21. uri plesni žur, ki ga bo vodil Brane Rončel iz Radia Slovenije. Nastopile bodo skupine Fiesta latina, Rock blues in Funky music. Vabljeni!

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 26. januarja, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živili:

- v Novem mestu: Blagovnica KZ v Žabji vasi
- v Šentjerneju: Samopostrežba Mercator
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Vrelec
- v Žužemberku: Market Dolenjka
- v Straži: Samopostrežba KZ.
- v nedeljo bosta od 8. do 11. ure odprti v Novem mestu: prodajalna KZ na Glavnem trgu 4, v Črnolju: Samopostrežba Pod lipo.

Sprehod po Metliki

NEKI METLIŠKI GOSTILNICAAR, ki včasih zavrti tudi kakšnega janjčka ali odjčka na raznju, se je pritožil pisцу teh vrstic, da so živinozdravniki pregledali za živino, namenjeno zakolu, zelo dragi. »Za pregled treh prašičkov moram plačati 850 dinarjev, se pravi, da skoraj enega odkupim od živinozdravnika.« To ni lepo in tudi ni prav, a gostilničar verjetno ta strošek vračuna gostom, ki si želijo papati dobrote z raznja.

METLIŠKE ULICE, BIFEJE IN GOSTILNE še vedno razburjajo odpravnice, ki so jih dobili občinarji, spoznani kot tehniološki presežek. Natančneje povedano: ljudem gredo v nos predvsem tisti, ki so se sami proglasili in spoznali za nepotrebne, brž pokisrali nemajhne vsote in se redno ali invalidsko upokojili. Vsi, ki razpravljajo o tem, so si edini, da je to stvar morale. Obojestransko: tistih, ki so izplačali ta denar, še bolj pa tistih, ki so ga pobasali v žep. Kot lučka v temi svetli primer bivšega župana, ki se je otrekel odpravnini, čeprav bi mu po vseh predpisih pripadala. PODZEMELJSKI NOGOMETNI KLUB KOLPA je pričel urejati nogometno igrišče ob tamkajšnji osnovni šoli. Fantje so lahko delavni, saj so zasedli v medobčinski ljubljanski ligi za člane v jesenskem delu prvenstva 1. mesto. Odigrali so sedem tekem in vselej zmagali. 9. februarja bodo imeli v gosteh ljubljansko Olimpijo, tekma bo ob 14.30, po končanem tekanju po stadionu pa se bodo družno odšli zabavat v lovsko kočjo na Kučariu.

Televizija stranke za vsako ceno?

Občni zbor črnomaljske SDZ — O enoletnem delu — Še vedno organizacijske težave — Pristransko poročanje — Kakšen denar?

ČRNO MELJ — Dobro leto potem, ko je bil v Črnomlju ustanovljen občinski odbor Slovenske demokratične zveze (SDZ), so se tukajšnji demokrati zbrali na svojem prvem občnem zboru, ki naj bi bil hkrati tudi priložnost za oceno dosedanjega dela. Vendar se je dejavnosti črnomaljske stranke dotaknil predvsem predsednik Jože Pavličič, medtem ko so druge bolj zanimale razmere v vsej Sloveniji.

Pavličič je potožil zlasti nad premajhnim vplivom, ki ga imajo pri delu občinske skupščine, saj je v družbeno-političnem zboru le en njihov delegat, medtem ko je drugi zaradi zamenjave podjetja mandat izgubil. »Komaj ustanovljeni in strankarsko ne preveč dobro organizirani smo se vključili v priprave na volitve, na katerih smo nastopili z enotnimi kandidatnimi listami skupaj z ostalima dvema strankama črnomaljskega Demosa. Domnevamo, da je bil samostojen nastop uspešnejši,« je menil Pavličič ter nadaljeval, da sta bila neza-

upanje in strah najbrž vzrok, da se ljudje niso množično vpisovali v nove demokratične stranke, saj so bili neljubi dogodki preveč blizu, pa tudi brez groženj ni šlo. »Morda je prav v tem iskati tudi vzrok za manj uspešno sestavljanje sicer Demosovega občinskega izvršnega sveta.«

Na očitke glede slabe povezanosti s stranko v Ljubljani je tajnik SDZ Bojan Fink pojasnil, da je njihova stranka

razmeroma mlada, zato se začetnim organizacijskim težavam ne more izogniti, toliko manj, ker je profesionalno zaposlen le on. Omenil pa je, da je njihova želja ustanoviti strankarski časopis, čeprav se zaveda, da bo potrebno najprej urediti financiranje, saj denar iz republiškega proračuna in članarine ne zadostuje.

• Eden od črnomaljskih demokratov je očital stranki, da je bila nekdanji revolucionarna, a je zaspala. Predvsem pa ga moti poročanje v slovenskih medijih, ki je pristransko do Demosa in ga bombardira z vseh strani. Po njegovem mnenju so v medijih na najpomembnejših položajih ostali še vedno najbolj zadržani komunisti. Zato je zahteval, naj na občnem zboru sprejmejo sklep o ustanovitvi lastne strankarske TV oz. TV-kanala, pa naj stane, kolikor hoče.

Očitno pa je Črnomaljšce bolj kot informiranje zanimala slovenska nacionalna valuta. Mag. Igor Omerza, predsednik izvršnega odbora SDZ, je pojasnil, da so glede tega sicer pripravljene ukrepi, vendar mu niso natančno poznani. Pač pa je opozoril, da bi bila utopija pomisliti, naj sprejmemo tujo valuto, saj je to politično neizvedljivo in bi pomenilo priključitev Republike Slovenije k drugi državi. Strinja pa se s tem, da se uvede slovenski denar, seveda s pogojem, da se pri nas povečuje produktivnost in da tistega, kar zaslužimo, ne prelivamo iz Slovenije.

M. BEZEK-JAKŠE

JAVNA DRAŽBA ZA POSLOVNI PROSTOR

ČRNO MELJ — Oddelek za družbeni razvoj pri skupščini občine Črnomelj je za ponedeljek, 4. februarja, ob 9. uri v sejni sobi skupščine občine razpisal javno dražbo za prodajo poslovnega prostora v novi poslovni stavbi na Kolodvorski, pri črnomaljski pošti. Izključna cena za 64 kv. metrov neto oz. 82 kv. metrov bruto površine je 1.273.756,10 din. Sicer pa bo poslovni prostor, ki je naprodaj, moč uporabiti za intelektualne dejavnosti ali nehrupne obrtne dejavnosti, razen gostinstva, slaščičarstva in trgovine, z izjemo butika.

Darja Plut

V »Evi« oblečejo tudi Adame

Nov butik v Semiču

SEMIČ — Medtem ko so v semiškem koncu doslej zasebniki odpirali predvsem prodajalne z živili, se je Darja Plut odločila za trgovino s tekstilnimi izdelki. V estetsko in domiselno preurejenih starih skladiščnih prostorih pri frizerskem salonu v Semiču je pred novim letom odprla modni butik Eva.

»Sedaj še tipljem in preizkušam, kakšen je okus ljudi, njihove potrebe in možnosti. Precej hitro sem spoznala predvsem to, da kupna moč hitro pada, toliko bolj, ker je veliko ljudi s semiškega konca zaposlenih v Iskri, ki ima težave z izplačevanjem osebnih dohodkov. Zato je pri meni možno tudi plačilo na več obrokov. Seveda so kupci kaj hitro spoznali tudi to, da so cene v butiku nižje kot marsikje drugje,« pove Darja, ko predstavlja svojo prodajalno.

In kaj vse lahko ponudi kupcem? Poleg oblačil še igrače, usnjeno galanterijo, načrtuje pa tudi prodajo obutve, šolskih potrebščin ter izposojno video kaset, ko bo to v črnomaljski občini dovoljeno. »Sedaj imam, kar se oblačil tiče, le izdelke konfeksionarjev, v bodoče pa bo v butiku moč dobiti tudi bolj ekskluzivne modele po naročilu in meri, bodisi da gre za tkanine ali pletenice,« načrtuje Darja, ki je želela s prodajalno predvsem izboljšati in popopriti trgovsko ponudbo v Semiču.

M. B.-J.

Črnomelj: in vendar se premika

Priprava programov

ČRNO MELJ — V prizadevanjih za nadaljnji razvoj črnomaljske občine, ki je sicer globalno opredeljen v dolgoročnem planu občine, izvršni svet pripravlja razvojne programe za posamezna področja in dejavnosti. Ker so potrebe velike, denarja v občini pa je malo, pričakujejo tudi finančno podporo na osnovi različnih zakonov, razvojni dinar pa se zbira tudi v občini.

Večje probleme imajo v občini predvsem v osmih nerazvitih krajevnih skupnostih s skoraj 300 kv. kilometri površine ter 6.800 prebivalci, ki živijo v 131 naseljih. Tu so predvsem zaostali za gradnjo lokalne infrastrukture, kot so ceste, vodooskrba, telefonija. Nerazvito pa je tudi gospodarstvo, zlasti turizem in gostinstvo.

Osnova za razvoj je torej dodatno vlaganje. Glavna naloga, ki so si jo postavili na občini, pa je poskrbeti za razvojne programe ter nosilce razvoja. Da bi te naloge čim učinkoviteje opravili, so v občini sprejeli še dolgoročni plan do leta 2.000, oblikovali strokovne timе, poverjene, za določene dejavnosti, opravili razgovore s potencialnimi nosilci razvoja. V izvršnem svetu ali v skupščini pa so bili že sprejeti nekateri razvojni programi, na primer za obrt, ekologijo, družbene dejavnosti. Zaključujejo se priprave programa o razvoju turizma in infrastrukture. Naročenih je 13 projektov iz prostorskega načrtovanja in prav toliko za komunalno infrastrukturo. Pripravljen je tudi gradivo o razmerah in možnostih razvoja na demografsko ogroženih območjih po krajevnih skupnostih in dejavnosti, sedaj po pripravljeno tovrstno zbirno gradivo za preostali del občine.

V občini se hkrati dogovarjajo s potencialnimi izvajalci investicijskih programov. Razveseljivo je, da jih je že 28, od tega 13 za drobno obrt, 8 za turizem in gostinstvo ter 7 za kmetijstvo. Dejavnost in pričakovanja za razvoj črnomaljske občine so torej velika, vendar ne gre brez bojazni, da investicijski programi ne bodo pripravljeni pravočasno in da zahtevkov za denar pristojne republiške službe ne bodo pravočasno prejele v obdelavo. Dodatna bojazen pa je, da investitorji ne bodo dovolj sredstev za lastno udeležbo, saj z republike ne gre pričakovati več kot 50 odst. potrebnega denarja, bodisi da gre za posojilo ali nepovratna sredstva.

M. B.-J.

STAVKE IN PLAČE

KOČEVJE — V Kočevju je bilo v zadnjem obdobju nekaj stavk zaradi prenizkih ali neizplačanih plač. Nekateri obljubljajo generalni štrajk. Kritike lete na občinsko vodstvo. Plače pa so skrivnost vseh podjetij in o njihovi višini občinsko vodstvo ne ve ničesar. Po velikih naporih pa so oni dan le dobili podatke iz podjetja, ki je v največjih težavah, in ugotovili, da so v tistem podjetju izplačevali večje plače kot naprimer v zdravstvenem domu, kjer je izobražena raven zaposlenih mnogo višja. Razen tega pa še, da so direktorske plače celo v zavoženih podjetjih in v zubarstvih višje kot plača predsednika občinske skupščine, čeprav se slednja sestoji iz dveh delov (iz dela plače v delovni organizaciji in iz dela plače za županovanje).

P-c

• Bili smo v slovenski skupščini in se po celodnevem poslušanju sprašujemo: kje so meje blebetanja? (Tednik, Ptuj)

PREDSEDNIK JE GABRIČ — V Krajevni skupnosti Kočevska Reka, z do pred kratkim povsem zaprtim območjem in upravljanjem od zunaj, so bile izvedene prve svobodne volitve v organe krajevnih skupnosti v kočevski občini, in sicer že hkrati s plebiscitom. V set krajevnih skupnosti so med več kandidati izvolili 5 predsednikov vaških odborov in predsednika sveta Staneta Gabriča, član sveta pa je še delegat zbor KS občine Kočevje. Predsednik Stane Gabrič (na sliki) je povedal, da namerna svet vsot KS v kratkem razširijo z dvema članoma. Tako hitro so volitve izvedli, ker so se držali prvotnega dogovora o izvedbi teh volitev hkrati s plebiscitom. Dodal je še, da so s sedanjim samoprispevkom, ki poteče 31. julija, urejali ceste skozi naselja in naročili dokumentacijo za gradnjo vrtca. Po sedanjem predlogu naj bi samoprispevek podaljšali in z njim zgradili novi vrtec. O tem se bodo odločali v kratkem.

Poraz Zmage

V Zmaji Ljubljana pričakujejo skorajšnji uradni stečaj

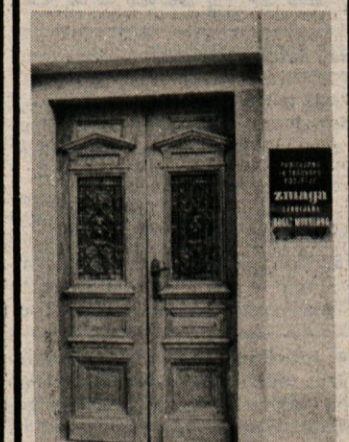
MOKRONOG — Zmaga Ljubljana je že sredi novembra lani izpolnila vse pogoje za stečaj in je samo še vprašanje časa, kdaj bo prenehala poslovati v sedanjih organizacijski in lastninski obliki. Pretres občutijo tudi delavci mokronškega obrata, ki so trenutno na čakalnici.

Ali bodo Zmagini delavci v bodočem še imeli delo, je odvisno predvsem od tega, če bo podjetje dobilo potreben denar, zato v vodstvu podjetja računajo tudi na sredstva sedanjih zaposlenih, ki bi jih ti lahko dobili kot odpravnine in jih vložili v Zmago. Namesto sedanjega proizvodnega in trgovskega podjetja Zmaga Ljubljana naj bi začelo delati novo zasebno proizvodno podjetje »Intercoop«. V nov poslovni sistem bo vključeno še podjetje »Nova Zmaga 2.000«, ki bo povežalo sedanje Zmagine trgovine.

Kot zatrjujejo v vodstvu Zmage, iščejo delo za mokronoški obrat in se pri tem pogovarjajo tudi z nekaterimi zasebnimi podjetji. Težava, ki jo bo moral bodoči lastnik Zmage odpraviti v mokronoškem obratu naprej, je dotrajanost objekta. Vprašanje je, zakaj so objekt toliko

prepuščeni zobu časa, toda dejstvo je, da v Zmaji Ljubljana zadnjih osem let niso imeli nobene investicije v tehnologijo in opremo in da torej tudi v to zgradbo niso mogli vlagati kaj dosti. Lani novembra, ko je Zmaga Ljubljana izpolnila pogoje za stečaj, je znašala njena knjigovodska vrednost 514.510 din.

L. M.

»ZMAGA« — Se bodo ta vrata delavcem še odprla?

prepuščili zobu časa, toda dejstvo je, da v Zmaji Ljubljana zadnjih osem let niso imeli nobene investicije v tehnologijo in opremo in da torej tudi v to zgradbo niso mogli vlagati kaj dosti. Lani novembra, ko je Zmaga Ljubljana izpolnila pogoje za stečaj, je znašala njena knjigovodska vrednost 514.510 din.

L. M.

OSILNICA PRED VOLITVAMI

OSILNICA — V krajevni skupnosti Osilnica, ki sodi med najuspešnejše v kočevski občini, te dni zaključujejo evidentiranje možnih kandidatov za bližnje volitve v organe KS. Volili bodo predsednika KS, štiri predsednike vaških odborov, pa tudi novi svet KS. Na sestankih po vaških odborih so v teh dneh analizirali opravljeno delo po srednjeročnem programu, poleg tega pa so program dela tudi dopolnjevali. Njegov program je usklajen s programom revitalizacije občine Kočevje.

ZANIMANJE ZA OROŽJE

TREBNJE — V občini Trebnje ugotavljajo, da so se prebivalci bolj kot leto poprej zanimali, kako lahko dobijo orožni list, kar kaže na povečan interes prebivalstva za orožje. Številni dovoljenji za orožje, ki jih je izdal občinski sekretariat za notranje zadeve, se lani vseno ni bistveno povečalo v primerjavi z letom poprej. Na občini menijo, da je vzrok precej visoka cena uradnih postopkov za registracijo orožja.

Drobne iz Kočevja

RAZDELITI ZEMLJO — Predsednik socialistične stranke Marko Rovani je na zadnji seji predsedstva občinske skupščine Kočevje predlagal, naj se zainteresiranim občanom čimprej razdeli del družbene zemlje, da jo bodo takoj spomladaj lahko začeli obdelovati in saditi krompir, fižol itd. Brez dela je vedno več ljudi in menda se obeta lakota.

OMET ODPADE — Kočevska mladina je dobila za svoje klubske in druge potrebe bivše gostišče Rog. Notranjost stavbe je delno preurejena, njen zunanji videz je slab in z nje celo odpadajo veliki kosi ometa prav na pločnik, po katerem klub prepovedi hodijo ljudje.

PREPOZEN UKREP — Znano je, da v Kočevju skoraj vedno ukrepanje prepozno. Tudi v društvu za boj proti alkoholizmu ugotavljajo, da proti alkoholizmu ni posebnih ukrepov, dokler pijejo, ampak šele potem, ko se začne zdraviti. To so podkrepiли tudi s primerom, da je bilo vse v redu, ko je neka žena imela v varstvu večje število otrok, njen mož pa je pil Takoj pa, ko se je mož začel zdraviti, so ženski odvzeli otroke in jih ni smela več varovati.

Ribniški zobotrebci

ŠE EKOLOŠKA BOMBA — Z območja Loškega potoka vozijo smeti na osrednje občinsko smetišče v Mali gori. Tistega v Loškem potoku so opustili in zakrili, vprašanje pa je, če strokovno. Odpadke z njega naj bi kasneje odpeljali v regijsko odlagališče odpadkov, ki pa ga še ni. Do takrat bo potoško odlagališče še vedno ekološka bomba.

ČISTILNA ŠE NE DELA — Čistilna naprava za Ribnico in okolico še ne deluje, ker bodo najbližji priključki mestne kanalizacije predvidoma to spomlad. Letos bo stara ribniška čistilna naprava povezana z novo. Dogovarjajo se tudi o priključevanju vojaških objektov na to čistilno napravo, saj prav vojašnica sodi med največje onesnaževalce okolja.

Trebanjske iveri

MRTVILO — Menda se Trebanjci in okoličani zadnje čase zanimajo pretežno za zaplenjene kubike in hektarje, tako da so čisto pozabili na gledališče, literarne večere in podoben pokamenodobni balast. Eni še skočijo včasih kam na Česko, v Avstrijo in drugam v sosedstvo, drugače pa je v Trebnjem mrtvilo, je slišati že po cestah. Nič ne de, že čez slabo leto nove letne razprodaje in v teh enajstih mesecih množice še opazile ne bodo, da je nekdanja sicer maloštevilna ekipa trebanjskih kulturnih animatorjev nekako tiho odšla s prizorišča, ker je opustila vsako upanje.

LUČ — V Trebnjem so si menda zelo močno osvetlili cerkev. Eni so proti taki bleščavi, češ da je omenjeno obsevanje ena sama potrata elektrike, drugi pa so za. Najbrž bo treba počakati, da bodo zarometi pri cerkvi »pokurili« toliko toka, kot ga je šlo za osvetlitev vseh rdečih zvezd, potem bo pa mir. Sicer pa nova oblast, pod katero se je začelo svetiti na vsakem petem gričku s cerkvico, grozi z ukinitvijo krške jedrske elektrarne, in bo verjetno tako ali tako manjkalo elektrike tudi v Trebnjem.

GALERIJA — Svoj čas je predvolilno razpoloženi dr. Matjaž Kmecl priporočil Trebančjem: Pohvalite se v ljubljanskem Cankarjevem domu, da imate umetniško galerijo, vnovčite jo. Povejte Sloveniji, da imate to galerijo, je svetloval nedavno predsednik slovenske turistične zveze. Torej: Avstriji nam na meji seznam borovaljskih stacionarjev — Trebanjci na Ljubljano čezalpskim sosedom galerijski katalog! Kdo bi več iztržil?

Pri plačilu računa se zatakne

Pomanjkanje denarja privedlo v medsebojno zadolževanje — Prodaja ni samo oddaja izdelka, ampak tudi izterjava dolga — Nekateri plačajo kar v blagu

TREBNJE — Dolgovi v poslovanju so postali že kar stalnica v gospodarjenju podjetij. S pomanjkanjem denarja se otepa ta čas verjetno večina slovenskih podjetij in pri tem so v podobnem položaju različne panoge. Tudi v podjetjih v trebanjski občini je slika likvidnosti v povprečju zelo podobna slovenski.

Krojaško podjetje Trebnje kot proizvajalec v tekstilni panogi še posebej močno občuti pomanjkanje denarja na trgu. Nekateri firme mu dolgujejo še iz sredine lanskega aprila, še več pa je kupec, ki mu niso plačali prevzetih izdelkov v zadnjih mesecih lanskega leta. Krojaško podjetje ima za 1,7 milijona dinarjev neplačanih zapadlih terjatev, medtem ko je samo dolžno drugim 1,3 milijona dinarjev. Dodajmo, da podjetje porabi za enomesečno plačo nekaj pod 200 tisoč dinarjev.

V Tesnilih v Veliki Loki prav tako občutijo veliko nelikvidnost. Sodeč po nekaterih ocenah, so kupci dolžni Tesnilom precej več, kot pa velikološki proizvajalec tesnil dolguje drugim. Kaj

v praksi pomeni kronično pomanjkanje denarja na trgu, lahko ilustrira dejstvo, da jih v Tesnilih stane več napora, da si dobijo zasluženi denar za blago kot pa prodaja blaga.

V mrežo splošne nelikvidnosti so ujeti tudi v mokronoški Iskri, kjer so konec prejšnjega tedna ocenili, da jim kupci dolgujejo okrog 7 milijonov. Kot mnogo podjetja, si tudi oni v težavah pomagajo s kompenzacijami. Poleg take medsebojne poravnave dolgov, za katero se domeni več podjetij, ki so si dolžna, je v rabi tudi plačevanje blaga z drugim blagom. Z neposredno blagovno menjavo poravnava račune predvsem Vzhodna Evropa, ki ima po uvedbi konvertibilnega plačilnega sistema še

manj denarja kot prej. Pot do denarja predstavljajo tudi predplačila, toda avanse zahteva podjetje praviloma samo pri manjših kupih.

Neplačanih zapadlih terjatev imajo precej tudi v Tovarni elektromateriala

• Tako ni skrivnost, da nekatera podjetja dobijo v omenjenem sistemu blagovne menjave za plačilo avtomobil ali pa radijske aparate.

na Čatežu, zato morajo po podatkih finančne službe vložiti veliko naporov, da jim ti dolgovi ne povzročajo poslovnih težav. Prevedeno v številčne ocene, so zapadle neplačane terjatve TEM Čatež znašale konec lanskega leta dvakratno vrednost mesečne proizvodnje podjetja, dolgovi TEM-u nad 60 dni pa so takrat znašali polovico mesečne realizacije Tovarne elektromateriala Čatež.

M. LUZAR

Tudi Brežice so Maribor v malem

V kratkem na čakanju 250 delavcev — Presežki v GG, Tovarni povištva, Kovino-plastu, IMV, Prevozu in Livarni — Delavci iščejo pomoč sindikata

BREŽICE — Ob izteku leta je bilo v občini že 700 brezposelnih oseb. Tem je treba prističi še delavce na čakanju, od katerih bo večina pristala na spisku za vodo za zaposlovanje. V kratkem naj bi v občini status čakajočih, ki bo po novem prikrival brezposelnost samo še šest mesecev, dobilo kar 250 delavcev. Glede na število vseh delavcev ne bodo Brežice torej nič manj prizadete kot Maribor.

Poleg 50 delavcev iz občinske uprave bo kmalu na čakanju še vsaj toliko delavcev Gozdnega gospodarstva Brežice, ki si bo po zakonu o prepovedi sečnje v družbenih gozdovih in neplačanih terjatvah le težka opomoglo. Že v tem tednu naj bi odločbe o čakanju dobilo tudi 50 delavcev v Tovarni avtomobilskih prikolic, obratu novomeškega IMV. Na ta način bodo menda zmanjšali število rezijskih delavcev.

V Kovinoplastu na Jesenicah ob velikih neplačanih terjatvah tudi nimajo dovolj dela. Po nekaterih razmišljanjih naj bi jih od sto zaposlenih odpustili kar polovico, v glavnem take, ki nimajo usrezne, v večini niti osnovnošolske izobrazbe. Seznamne čakajočih načrtujejo tudi v Prevozu in Tovarni povištva, kjer naj bi odpustili okrog 10 delavcev. V dobovski Livarni zaenkrat še ne govorijo o številu preseženih delavcev.

Kar 90 odst. brežiških delavcev je včlanjenih v občinski sindikat, kjer se daje množično iščejo pravno in drugačno pomoč. Sindikat praviloma ne nasprotuje uvrstitvi delavcev na čakanje, ampak zahteva od podjetij programe reševanja prezaaposlenosti in upošteva-

nje določenih kriterijev iz splošne kolektivne pogodbe. Težava je v tem, da podjetja nimajo novih razvojnih programov, da bi delavcem po šestih mesecih spet ponudili delo. Zaradi tega sindikat zahteva, da podjetja v času, ko so delavci na čakanju, ugotovijo, kdo se lahko ali se želi sam preživeti, in pri tem nudijo finančno, prostorsko ali kako drugačno pomoč.

V času neomejenih pooblastil direktorjev, zatona delavskega upravljanja in nemoči sindikatov na žalost nihče ne gleda na socialni status odpuščenih. Na

KORAK K RESNICI

KRŠKO — Tu bo v petek, 25. januarja, ob 17. uri v delavskem domu okrogla miza Korak k resnici, ki jo organizirajo krški krščanski demokrati. Tokratna okrogla miza bo posvečena družini. Na njej bodo sodelovali dr. Peter Vencelj, republiški sekretar za vzgojo in izobraževanje, dr. Jože Removš, dr. Tone Kunstelj in drugi. Ob tej priložnosti bodo počastili enoletnico delovanja stranke v Krškem. Vabljeni!

znesek 30-odst. poročila za štiri mesece na osnovi novembrske plače: sekretar sekretariata za gospodarstvo in družbene dejavnosti je prejel v decembru 14.900 din (2.735), sekretar sekretariata za notranje zadeve, občo upravo in ljudsko obrambo je dobil 14.676 dinarjev (2.682), sekretarka izvršnega sveta in občinske skupščine 12.480 dinarjev (2.281), direktor Geodetske uprave 12.514 dinarjev (2.287), direktor Uprave za družbene prihodke 13.455 dinarjev (2.459), predsednik izvršnega sveta 16.935 dinarjev (3.095) in predsednica občinske skupščine 17.494 dinarjev (3.180 din poročila). Sevnici se torej nikjer ne pojavljajo kot krštelji niti prekoračitelj izplačanih OD, sami pa niti ne zanikajo, da s takimi plačami ne bi bili zadovoljni.

P. P.

seznamih so invalidi, delavci brez izobrazbe, ljudje, ki so se v dolgih letih dela

• Nedavno se je občinski sindikat dogovoril s izvršnim svetom, da bo sklical vse direktorje podjetij, ki pripravlajo odpustitve, in zahteval od njih podatke o plačah, o neplačanih terjatvah in o programih razvoja. Problematiko naj bi prenesli na republiško raven, kjer bi se na podoben način zbrali podatki iz vseh občin. Slovenija naj bi poskrbela za poravnano dolgov in šele potem bi se videlo, katero podjetje je res neuspešno.

izčrpali, zdaj pa jih v podjetju ne potrebujejo več.

B. DUŠIČ

OSAMLJEN ODBOR ZA ZDRAVSTVO

SEVNICA — Odbor za zdravstvo pri sevnški vladni občinski skupščini, ki se je konstituiral sredi marca lani, vodi pa ga dr. Ana Slapšak-Gorinšek, se je lani sestel le dvakrat. Po ukinitvi sisov in prenosu nalog na področju zdravstva na raven republike ustanovitev takih odborov za zdravstvo v občinah sicer ni bila predvidena, toda po mnenju sevniske občinske skupščine je bilo le potrebno nekemu v občini zaupati snovanje politike na tistem delu zdravstvenega programa, ki je v občinah še ostal. Gre za okrog 5 odstotkov celotne vrednosti programa. Sevnškemu odboru so bile poverjene naloge pri razporejanju denarja za naložbe v občini, delitev denarja društvom, ki jih je bila v preteklosti financirala zdravstvena skupnost, ter nadzor programa zdravljenja alkoholikov.

DELITEV POMOČI POPLAVLJENCEM

SEVNICA — Sevnška občina, ki jo je hudo prizadela poplava 1. novembra lani, je doslej prejela iz republike 14,8 milijonov dinarjev solidarnostne pomoči za poplavljenca. Računajo, da bodo v občino dobili skupaj okrog 22 milijonov pomoči. Pretekli torek so začeli razdeljevati še preostalih 1,9 milijonov dinarjev nerazdeljenih sredstev med prizadete zasebnike in obrtnike ter 125 tisoč dinarjev za nekooperante v kmetijstvu. Do zamika pri delitvi pomoči je prišlo zaradi revizije po pritožbi dveh prizadetih poplavljenecv.

V upravi ni niti sledu o bajnih plačah

Preveč hude krvi

BREŽICE — Kaj more bolj razburiti delavce, med katerimi jih kar četrtina ni prejela decembrskih plač, kot govorice in celo zatrevanje republiškega ministra o nedovoljenih vsotah, ki so si jih izplačevali brežiški občinarji? Ponekod so delavce komaj zadržali, da niso šli protestirat pred občinsko stavbo, usluženci in funkcionarji občinske uprave pa so ves teden pod pritiskom javnosti nosili s sabo dokaze o svojih prejemkih.

Očitno tako dokazovanje ni zaleglo, saj je novico o prevelikih plačah, kot smo zvedeli na televiziji, radiu in v Delu, izrekel sem minister dr. Kranjec. Brežiške stranke so zato zahtevale pojasnilo. Minuli ponedeljek so tako, za javnost kar precej prepozno, organizirali sestanek predstavnikov vseh političnih strank, poslanskih klubov, predsedstva skupščine, IS, sindikata in sedme sile.

Brežiški izvršnik Ciril Kolečnik je poudaril, da je šlo pri izjavah ministra Kranjca za namerno maščevanje, ko je med 26 občinami kršiteljicami izpostavil Brežičane, t.j. tiste, »ki hodijo prosit v Ljubljano«. Verjetno je pri tem cilj na njihov boj za odstopljeni prometni davek. Minister Rajko Pirnat se je po protestu Kolečnika takoj opravičil, češ da so Brežičane izpostavi-

• Brežiška uslužbenka je na dvanajstih urah v Ljubljano poslala podatke o čistih OD, ki so vsebovali tudi dodatke za uspešnost, čeprav jih ne bi smeli. Najvišji čisti osebni dohodek, ki so ga v občinski upravi izplačali za 182 delovnih ur v oktobru, je tako znašal 14.208,90 din. Skupaj z vsemi dodatki (minulost delo in uspešnost) je najvišje izplačilo funkcionarju znašalo 19.505,00 din. Razen tega v občinski upravi niso prejeli nikakršnih poročilov, z izplačili pa niso porabili niti vse mase za osebne dohodke, ki jo imajo na razpolago.

vili samo kot prve po abecedi, vendar je večina medijev prezrla opravičilo.

Čeprav so brežiški občinarji precej ostrih besed posvetili novinarjem in »temnim silam«, ki jim hočejo škoditi, pa očitno bolj kot doma, smrdi pri vrhu: pri odnosih med republiški ministri in brežiškim vodstvom.

B. DUŠIČ

SDP vztraja

Krški prenovitelji sprejeli program dela in izvolili novo vodstvo

KRŠKO — Sodeč po statističnih podatkih, je stranka demokratične prenovle med najmočnejšimi strankami v Sloveniji, tako vsaj je navajal glavni tajnik stranke Franci Pivec na volilni konferenci SDP v Krškem. Toda sodeč po udeležencih volilne komisije, drugi bolj verjamejo v SDP kot njeni člani. Konferenca se je udeležilo kakšnih 50 prenoviteljev, večidel starejših ljudi.

Programsko-volilna seja minulo soboto je torej minila brez marsikaterega člana, ki je še do včeraj prisegal na rdečo knjižico ZKS, ampak zato ni bila razprava nič manj tvorna in raznolika. Čeprav se zdi, da se nekdanji komunisti še zdaj niso znebili strahu pred heretiziranjem in se najbolj počutijo, če so popolnoma uglaseni v mnenjih in na volitvah. Toda dosedanja predsednika krške SDP Janez Rošker je vendarle opozarjal članke, naj ostanejo realisti in se sprijaznijo s tem, da se bodo kot stranka bojevali samo in zgolj za preživetje. V krški občini je bilo v starih dobrih časih na papirju kakšnih 1300 komunistov, zdaj pa jih je ostalo le še 300. Odveč so zvezele besede enega izmed razpravljalcev, da preostali člani točno vedo, zakaj so bili »odpadniki« v partiji in zakaj so jo zapustili.

Izhodišča in cilji stranke so znani, saj se bo stranka še naprej bojevala za samostojno in gospodarsko učinkovito ter socialno pravičnejšo Slovenijo. Podrobneje je o tem spregovoril glavni tajnik stranke Franci Pivec, ki je posebej poudaril, da pomeni zvestoba partiji zvestobo visokim moralnim načelom, zato bo stranka vztrajala pri dosedanjih političnih usmeritvah in programu. Po Pivčevem prepričanju ima stranka precej podpore med ljudmi. Navedel je podatke, da se 2,5 odst. aktivnega prebivalstva šteje med člane stranke, da je 7,5 odst. simpatizerjev in kar četrtina volilnega telesa bi volila za SDP. To pa kaže tudi v bistvu osnovno evropsko orijentacijo, kjer bi lahko govorili o stalnih težnjah k socialno pravičnejši družbi. Zato se bo SDP zavzemala za tako gospodarsko politiko, ki ji bo cilj polna zaposlenost, kar je v nasprotju s sedanjimi težnjami vladajočih struktur. Mimogrede se je dotaknil tudi družbenih dejavnosti, ki so izgubile svojo avtonomijo in so sedaj docela v pristojnosti države.

V tej smer je potem tekla tudi razprava o programu dela, kjer je prišla do izraza zlasti kritika do vladine gospodarske politike, za katero se zdi, da je brez kompasa.

J. SIMČIČ

PLINOVOD TUDI ZA GOSPODINJSTVA

SEVNICA — Na dobro obiskani tribuni o plinifikaciji, ki jo je pretekli teden pripravila sevnška krajevna skupnost, so Sevnici, ki bi radi pripeljali plinovod v svoje domove, zvedeli od projektanta inž. Babiča iz Elektroprojekta iz Ljubljane, da bo priključek do hiš veljal okrog 1000 DEM, vsaka hiša pa bi morala potem primakniti še okrog 4000 DEM za plinsko napeljavo in naprave po hiši. V plinifikacijo bosta zajeti tudi Savska in Hermanova cesta, kar sprva ni bilo predvideno, medtem ko bodo morali Boštanjčani jasno pokazati svoj interes za plin v gospodinjstvih. Mimogrede: po sevnških hišah bodo opravili anketo, da bi zvedeli natančno število interesentov za ta okolijski najmanj škodljivi energetski vir.

Voda premalo cenjeno bogastvo

Vsi naj bi tako skrbeli za zdravo pitno vodo kot Boštanjčani

BOŠTANJ — »Zelo pozdravljamo pobudo krajevnih skupnosti Boštanj, ki nas je povabila na današnji sestanek z vsemi gospodarji manjših lokalnih vodovodov in predsedniki vodovodnih odborov, ki so se zbrali v velikem številu. Na področju te krajevnih skupnosti je okrog 40 lokalnih vodovodov in dobro je, da so vse te gradili po tehnični dokumentaciji, zato imamo danes lažje delo, tudi če bi bili potrebni preventivni ukrepi, rekonstrukcija in podobno.« nam je preteklo nedeljo povedal vodja enote za komunalno higieno pri celjskem zavodu za socialno medicino in higieno inž. Rudi Kandorfer.

»Naš zavod ima na skrbi sistematski nadzor v osmih občinah celjske zdravstvene regije, med drugim tudi nad pitno vodo. Ker je pravilnik o neoporečnosti pitne vode zelo obsežen, predvsem glede jemanja vzorcev in števila vzorcev, smo že v letu 1987 sklicali sestanek vseh sanitarnih inšpektorjev naše zdravstvene regije in sprejeli modifikacijo obstoječega pravilnika. Glede na to, da poznamo kakovost pitne vode v naši regiji, ki zajema 8 občin, ker to spremljamo že vrsto let, smo sklenili prilagoditi število odvzetih vzorcev glede na kakovost vode. To je naposled tudi precej drago.

Vsi javni vodovodi so redno pod zdravstvenim nadzorom. Praktično te kontrole izvajamo mesečno, vprašljivi pa so manjši lokalni, periferni vodovodi, ki imajo seveda velike probleme z vzdrževanjem; večina nima urejenega lastništva. Po rezultatih dosedanjih raz-

Jože Kandorfer

• Jože Kandorfer: »Maslike pozabljajo na vzdrževanje vodovodov, kar pa ne velja za KS Boštanj! Naše dolgoletno sodelovanje je že dalo pozitivne rezultate. Boštanjčani so med prvimi nabavili avtomatski plinski klorinator, ki služi za nemoteno dezinfekcijo pitne vode.«

zor, opravili pa bomo tudi higienske preglede manjših lokalnih vodovodov. Na osnovi opravljenih analiz bomo podali predloge za morebitno sanacijo in morebitno dezinfekcijo, razkuševanje. Sicer pa moram poudariti, da je položaj v sevnški občini dosti boljši kot drugje, saj večjih onesnaževanj tu ni bilo razen izliza gnojnice pred leti. Ta vir pa je zdaj izključen,« je povedal Kandorfer.

P. PERC

Novo v Brežicah

SLALOM — Čeprav zadnje zime niso preveč naklonjene smučarjem, ki sneg lahko vidijo samo še na posnetkih, vendarle niso povsem ostali brez možnosti za vadbo. Letošnja zima je namreč dokončno razjedla brežiške ceste, na katerih so se pojavile velikske luknje in uredine. Za večino voznikov pomenijo sicer precej veliko nevarnost, za nekatere pa pravi užitek. Če namreč želijo vsaj za silo ohraniti svoje vozilo, morajo med luknjami voziti slalom. In še neko posebno privlačno nevarnost ima takle cestni sport. Poteka namreč na obeh prometnih pasovih hkrati. O morebitnih nesrečah zaenkrat še nimamo poročil.

ZAROTA — Ob nepotrebnih aferi s plačili brežiških občinarjev je končno tudi ta občina dobila vidnejše mesto v javnih medijih. Večina se je tega razveselila, češar, pa ne moremo reči za prizadete v aferi. Nekateri izmed njih so zaradi teh člankov, ki so se hkrati pojavili v osrednjem slovenskem dnevniku Delo in so za povrh še vsi govorili o brežiški občini, takoj posumili na zaroto. Eden izmed osumljenih zarotnikov, dopisnik Dela, se je že zagovarjal. Kljub vsemu še vedno ni znano, kakšni so bili njegovi temni zarotniški nameni, če seveda odštejemo boj za vsakdanji zaslužek.

KMETJE SO NAŠI — Predsednik brežiške kmečke zveze se je zavezal za odprtost jej izvršnega sveta, da bi lahko nudili in javnost sproti seznanjali z dogodki in njihovim ozadjem. Brežiški izvršnik je ostal neomajen: »Pustite nam, da vam pomagamo in se mi odločimo, kaj je bolj pomembno za javnost.« Če bi sodili po pomoči in informacijah v zadnjih mesecih, se torej ves ta čas ni zgodilo nič pomembnega.

V PRESKRBO PO ČASOPIS

KRŠKO — Tobakov lokal na CKŽ v Krškem bodo zaradi vrnitve prostora nekdanjim lastnikom izpraznili. Da krajani na desnem bregu ne bi ostajali brez časopisov in cigaret, pa Preskrba pričela prodajati te artikle v svoji prodajalni, ki je samo 50 metrov nizdol.

Krške novice

ŠOPING — To ti je res velikanska in razsežna krška zadeva M-preskrbe, kjer naj bi dobil vse, od žebila do pohištva. No, marsikaj se dobi pri njih, ampak včasih je treba malce počakati. Zaradi tega je še posebej prizadeta neka poslovna ženska, ki mora po svoje časopise kar na Videm. V šopingu namreč ne razpakirajo časopisnih paketov pred pol osmo zjutraj. S časopisi je pa že tako, da najbolj teknejo sveži. Sicer pa se lahko zgodi, da bo tam kakšen zasebnik postavil kiosk in bo časopise prodajal že ob sedmi uri zjutraj.

ZELENI — Vodilna gospoda iz stranke zelenih, Silvo Mavsar in Milan Veneksta se očitno podala po stopinjah našega zunanjega ministra Dimitrija Rupla in prvega ministra Lojzeta Peterleja. Svojo dejavnost širita v mednarodne okvire, zato sta pretekli teden odpotovala v London. Ni še znano, koliko časa sta se zadrževala v Londonu, ampak na zeleni politični fešti v Ljubljani ju ni bilo videti. Seveda ni to nič presenetljivega, kajti že pred časom sta se odrekla republiški zeleni politični karieri. Ljubljana pač ni London.

EKSKOMUNISTI — Prenovitelji so se preteklo soboto zbrali na volilni seji. Malo malo jih je bilo, čeprav statistični kazalci kažejo, da jih je še nekaj in da imajo celo vpliv. Kateri dosedanja člani so zapustili stranko in zakaj so bili doslej v njej, bojo dorečevali vodo. Kako bo z njimi v prihodnje? Zelo slabo kaže, saj se je zdel zbor kot neke vrste gerontološka razstava.

Sevnški paberki

NAFTA ALI OLJE — Mnogo avto prevoznikov, lastnikov razne mehanizacije in avtomobilov na dizelski pogon, je sprva hudo žalovalo, ko so zvedeli, da po novih predpisih lahko ostanejo brez stroja, če jih zalotijo miličniki ali inšpektorji, da so poteli žejno svojega ljubljence s kurilnim oljem namesto z nafto oz. ustreznim dizelskim gorivom. Preteklo nedeljo se je na območju »države Boštanj« neki sinček, ki mu je očka lepo postal, pred družbo izprsil in komentiral ta ukrep takole: »Dolejši smo se vozili in delali s kurilnim oljem, zdaj bodo ženske doma kurile z oljem, namesto z drvmi.« Da so bile kalkulacije za razna strojna dela naravnane na uporabo kurilnega olja, pa je tako javna tajnost, so pritrili kolegi.

KONTROLA — V tej rubriki posredno omenjenega gostinskega lokala v zvezi z najstarejšo obrtjo se zdaj nekateri moški ogibajo v velikem loku, ali pa si vsaj ne upajo pustiti avtomobila približno gostilne, kajti bojazen, da bi ženska CIA obvestila zakonsko družico žejnega in morebiti tudi (začasne) spremembe partnerja žejnega zakonskega sodruga, je prevelika. So pa menda že kar nadležni, vsaj za lastnika tega lokala, številni telefonski klici, ko neki razburjeni ženski glasovi iščejo pogrešane slabše polovice.

DENAR — Verniki, ki imenuje Mladin finančni izvedenec Hamurabi varčevalce LB in drugih bank, imajo res ne verjetno dobre živce in obilico potrpljenja ravno z največje banko na Slovenskem. Ta še zdaj nima s pošto podobne pogodbe kot manjše konkurenčne banke, zato morajo njeni verniki čakati v dolgih vrstah pred okenci v njenih posvečenih prostorih na svoje bolj ali manj težko prislužene in vse manj vredne dinarje.

S pomočjo »Ostržka« na svoje

Prodajalna Blaznik

SEVNICA — Pri sevnškem gasilskem domu se je v kletnih, lepo preurejenih in opremljenih prostorih hiše Blaznikovih pojavila specializirana prodajalna za otroško obutev, ki ji je novopečena obrtnica Maja Blaznik nadela prikupno ime Ostržek.

Maja je brez dela že kakšno leto, za določen čas pa je bila zaposlena v pisarni Stilesovega obrata na Blanci. Ni hotela biti na grbi zavoda za zaposlovanje, in ker ima oče dobro službo, ji je lahko ustregel, da bi se ob izdatni družinski gmotni injekciji čez čas postavila na svoje noge kot obrtnica.

Maja se zaveda, da pri prodaji otroške obutve Cicibana in bratov Petejan iz Mirna pri Novi Gorici, nadalje igra, ki so didaktično stro-

Maja Blaznik v svojem lokalu.

kovno ovrednotene kot kakovostne in primerne za otroke, pa še nekaj malega tekstila ne more obogateti. Prepričana pa je, da bo zavzeto delo zadoščalo za kaj več kot zgolj preživetje. Maja je vesela, ker sta dobavljatelj otroške obutve zelo poslovna. Kaže celo, da bo vsaj za prijatelje Petejan, sevnški Ostržek ekskluzivni prodajalec za širše območje Posavja in Dolenjske.

P. P.

»MATIČEK SE ŽENI« JUTRI ZVEČER

BREŽICE — Jutri zvečer ob 19.30 bo v dvorani Prosvetnega doma na sporedu gledališka predstava »Ta veseli dan ali Matiček se ženi«, v kateri se bo predstavil igralski ansambel Mestnega gledališča ljubljanskega z domačinom Slavkom Čerjakom v naslovni vlogi. Veselo igrata A. T. Linhart, ki že dvesto let vedno znova žanje uspehe, je režiral Zvone Sedlbauer, za glasbeno opremo pa je poskrbel Darian Božič.

Izjava zoper nerazumnost

V zadnjih dneh se je v slovenski kulturni prostor zazezalo dvojno dogajanje, ki sta po mnenju IO Slovenskega kulturnega zbora v ostrem nasprotju s tistim, kar je v nedavno objavljeni Spomenici o kulturi zapisano kot zahteva.

Gre za nameravano izločitev umetnostne vzgoje iz skupine obveznih predmetov na srednjih šolah, kar je razvidno iz že pripravljenega kompleta predmetnikov, in za zavrnitev finančne pomoči za odprtje slovenske galerije v Madridu.

V daljši izjavi, poslani s sredstvom obveščanja, naslovljeni pa na slovensko kulturno javnost, IO Slovenskega kulturnega zbora protestira proti nerazumnemu ravnanju slovenskih šolskih in kulturnih oblasti. Posledice takega ravnanja namreč ne kažejo nič drugega kot mračno perspektivo kulturne regre-sije in usihanja tako v domačih kot tudi v svetovnih razsežnostih.

Posamezniki in strokovne skupine na republiškem sekretariatu in Zavodu Republike Slovenije za šolstvo s svojimi namerami in izrinjanjem umetnostne vzgoje kršijo klasične državljanske pravice do kulturne in umetnostne izobraženosti ter izpričujejo popolno pomanjkanje poslušnosti za bistvo sodobne nekonzfesijske duhovnosti, in to v času, ko se okoli nas odpira vse občutljivejši svet besede, zvoka, giba, medijske sinestetike itd., »je med drugim zapisano v izjavi.

Podpisniki izjave so v svojih zahtevah odločno neizprosnosti. »Uvede naj se demokratična pluralna šola po evropskem vzoru z najmanj po

dvema urama umetnostne vzgoje v vsakem letniku gimnazije in s po dvema urama v dveh letnikih tri — in štiriletnih (strokovnih) šol,« so zapisali, obenem pa zahtevajo, naj se razmišljanja o drugačni šoli vrnejo h »klasični meri, ki vidi človeka v štiriletni celoti — fizični, intelektualni, estetsko-čustveni in moralno-značajski«. Sedanji načrtovalci namreč upoštevajo samo prvi dve sestavini.

Ob zavrnitvi finančne pomoči za odprtje slovenske galerije v Madridu pa je IO Slovenskega kulturnega

• **Oblikovalci izjave so prepričani, da »krčenje umetnostne vzgoje ali njen izgon iz šol sploh nimata zveze z današnjo finančno stisko v družbi« in da takega posega ne narekuje niti kaka druga stvar, ki bi jo bilo moč upravičiti. Zato preprosto ni mogoče pristati, da se šolam vzame nekaj, brez česar bi »postale mrzli in odtujeni kraji«.**

zbora v izjavi poudaril, da o takih zadevah ne bi smela v glavnem odločati pravna služba, marveč umetniško strokovna. Poleg tega tudi denar, s katerim razpolaga sekretariat za kulturo, ni ministrski, temveč je to prispevek, ki ga dajejo za kulturo vsi davkoplačevalci.

IO Slovenskega kulturnega zbora seveda pričakuje, da v pričujoči izjavi izpostavljene zahteve ne bodo le besede v veter, ampak da jim bodo v pristojnih republiških ministrstvih prisluhnila in jih izpolnili.

I. Z.

Kulturo bi bilo nujno uskladiti

Na treh okroglih mizah o kulturi sodelovali organizacijski tajnik ZKOS Tone Štefanec in tudi predstavniki občine — Več dogovarjanja o kulturi

ARTIČE, DOBOVA, BREŽICE — Najpomembnejša ugotovitev treh okroglih miz, ki sta jih pretekli teden organizirali republiška in občinska Zveza kulturnih organizacij v sodelovanju s Studijem Brežice, je bila gotovo ta, da bi se morali takole iz oči v oči o kulturi pogovarjati bolj pogosto. Pa ne samo pogovarjati, ampak predvsem dogovarjati o reševanju skupnih težav in o načrtovanju nekaterih skupnih akcij.

Nujno bi bilo uskladiti delo različnih amaterskih organizacij, poklicnih ustanov, kulturnih animatorjev v turističnih organizacijah in samostojnih kulturnikov. V podeželskih občinah, kakršna je tudi brežiška, zapolnjuje kulturni prostor skoraj izključno amaterska kultura, ki je zaradi zagnanosti in predanosti posameznikov izredno poceni. Kljub vsemu pa povsem brez sredstev, ki bi spodbujala k delu in pritegnila k sodelovanju strokovnjake, le ne gre. Danes namreč občinstvo tudi od amaterske predstave zahteva dobro pripravljenost in kakovost. Za nekaj takega pa je nujno strokovno delo mentorjev, od katerih v današnjih časih ne moremo zahtevati zastojnega dela.

V brežiški amaterski kulturi prevladujejo standardne dejavnosti: pevski zbori, tamburaši, oktetji, pihalni orkestri, folklor in majoretke. Še posebej je to značilno za okoliške kraje, medtem

Z AVTOBUSOM NA PREMIERO

ČRNOMELJ — 5. februarja bo v Galfušovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani premiera Verdijeve opere Aida. Galerija Miniart bo tudi tokrat organizirala avtobusni prevoz za obiskovalce iz Bele krajine. Vse podrobnejše informacije pa dobe zainteresirani na tel. št. 51-543.

ko v samem mestu najdemo še likovnike in sodobni ples. Gledališka dejavnost je povsem zamrla, le občasno se v vrtcih še pripravljajo posamezne lutkovne predstave.

Kulturna dejavnost je precej odvisna od aktivnosti osnovne šole, njenega po-

• **Marsikje v občini ne morejo spremljati slovenskega programa na televiziji, in čeprav se otroci ob meji vse pogostje odločajo za hrvaške šole, se nihče posebej ne trudi, da bi med njimi ohranjal slovensko kulturo. Republika pozablja na občine ob hrvaški meji, a enako ravna z obmejnimi vasi tudi sama občina. Brežičani niso zadovoljni s slovenskimi mediji, predvsem s televizijo, ki ne pokriva njihove občine niti tamkajšnje amaterske kulture. Nasprotno pa hrvaški radio in televizija kažeta za to območje veliko več zanimanja.**

sluha za vključevanje otrok v društva ter ne nazadnje tudi samega vključevanja učiteljev, ki so marsikje edini kadri za mentorje. Na žalost mnogokrat tudi oni niso dovolj usposobljeni za tako delo. Marsikje prehitro sodijo, da mladih kultura ne zanima, čeprav jih nihče ne vpraša, kaj si v kulturi pravzaprav želijo. Njihovi interesi so pogosto precej drugačni, težko se vključijo v skupine starejših članov, zato iščejo drugačne

oblike druženja.

Prostori za kulturno dejavnost so ponekod celo preveliki, zato tudi slabo izkoriščeni. »Ljudje so s samoprispevki in z lastnim delom gradili šole,« kulturne, zadržane »in gasilske domove,« zato bi se morali dogovoriti še za skupno »uporabo, ki bi »zmanjšala stroške vzdrževanja.«

B. DUŠIČ

SEVNIŠKI SLIKAR V GALERII MINIART

ČRNOMELJ — Jutri, v petek, 25. januarja, ob 19. uri bodo v tukajšnji galeriji Miniart odprli novo slikarsko razstavo. Ljubiteljem likovne umetnosti v Beli krajini se bo s svojimi oljnimi slikami predstavil akademski slikar Alojz Konec iz Sevnice. Dela bodo na ogled do 9. februarja. Pred otvoritvijo razstave bo ob 17.30 v črnomaljskem kulturnem domu koncert učencev Glasbene šole Črnomelj.

GIMNAZIJA V RIBNICI?

RIBNICA — Poročali smo, da se v Kočevju pripravljajo na ponovno ustanovitev gimnazije, ki je včasih že delovala za območje občin Kočevje in Ribnica. Zdaj pa tudi v ribniški občini potekajo razprave o možnosti, da bi ustanovili gimnazijo v Ribnici oziroma da bi bila gimnazija namesto v Kočevju v Ribnici. To razmišljanje je med drugim utemeljeno tudi s tem, da bi gimnazija v Ribnici pritegnila tudi dijake z območja Velikih Lašč in okolice, ki se zdaj vozijo v Ljubljano. O teh razpravah bomo še poročali.

IZ OČI V OČI — Takole je tekla odkrita beseda o kulturi na prvi izmed treh okroglih miz. Poleg gostiteljev, predstavnikov amaterske kulture iz Artiče, so se je udeležili še Piščani in Globočiči. Razgovor je vodil Tone Štefanec, organizacijski tajnik ZKOS (prvi z leve).

Samo razstava ali tudi oba bienala?

Na razstavi Slovenska grafika podelili tudi nagrade — Kaj bo z Bienalom slovenske grafike na Otočcu, ki bi spet moral biti letos? — Razpisa še ni

LJUBLJANA, NOVO MESTO — V Likovnem razstavišču Riharda Jakopiča v Ljubljani so 17. januarja odprli razstavo Slovenska grafika, na kateri sodeluje 44 članov Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov z okoli 120 grafičnimi listi. Strokovna žirija, ki so jo sestavljali Zoran Kržišnik, Lojze Logar in Herman Gvardjančič, je za posebne dosežke na področju grafike podelila pet nagrad in dve priznanji. Grand prix je dobil Andrej Jemec, odkupne nagrade pa Črtomir Frelih, Vladimir Makuc, Silvester Plotajs in Jana Vizjak. Priznanji sta prejela Samuel Graifoner (med mladimi) in Vojko Pogačar (posavski rojak) za uvajanje novosti (v povezavi z računalniško grafiko).

Razstava Slovenska grafika, ki bo na ogled do 8. februarja, naj bi bila predhodnica obema pomembnima grafičnima prireditvama, ki naj bi se zvrstili tudi letos, vendar kasneje. To sta tradicionalni Mednarodni grafični bienale v Ljubljani in Bienale slovenske grafike na Otočcu. Čeprav je v zdajšnjem času, ko je novi demokratični oblasti prišlo v »modo«, da odpoveduje celo svetovne prireditve v Ljubljani, pa tudi sicer težko napovedovati, da nekaj zanesljivo bo, imamo oba bienala v mislih, kot da jim le ne grozi odpoved.

NASTOP

SEVNICA — Danes, v četrtek, 24. januarja, bo ob 18. uri v kulturni dvorani GD Sevnica javni nastop solistov in skupin prvih in drugih letnikov sevnške glasbene šole.

Blišč umetniškega okrasja

V razstavišču SDK v Novem mestu razstavljajo štirje oblikovalci (zlatarji) unikatni nakit — Paša za oči

NOVO MESTO — Nakit je bil skozi tisočletja simbol lepote. Njegova prva oblikovalska hotenja so bila vse do poznega srednjega veka celo identifikator materialne kulture. Strogih stilskih zakonov v oblikovanju nakita, ki jih je nominirala zgodovina, se je osvobodilo šele naše stoletje — čas simbolizma in abstrakcije. Ta čas je izpostavil idejo kot najvišji razlog oblikovanja, obenem pa dal poudarek na kombinaciji materialov na podlagi učinka, znanjavnega z vidom.

Te misli Alenke Domjan spremljajo razstavo unikatnega nakita, ki so jo v petek, 18. januarja, zvečer odprli v razstavišču novomeške SDK v Kandiji in na otvoritvi katera se je s krajšim programom predstavila novomeška glasbena skupina Copacabana, ki jo sestav-

ljajo gimnazijke. Na razstavi, ki s svojim bliščem nezadržno priteguje predvsem ženski svet, kar je seveda povsem naravno in razumljivo, se s svojimi unikatnimi izdelki predstavljajo štirje znani slovenski oblikovalci, samostojni kulturni delavci — zlatarji, in sicer Ivan Zupanc in Anita Planinšek, oba iz Škofje vasi, Anton Žigon iz Žalca in Zdravko Dolinšek iz Trbovelj. Vsi so izšli iz celjskih Zlatarn.

Na ogled so primerki nakita iz zlata, srebra in drugih kovin ter materialov, ki so jih oblikovali omenjeni oblikovalci: prstani, zapestnice, ogrlice, broške, priponke in ostalo okrasje, obogateno z dragim kamenjem. Zdravko Dolinšek se edini predstavlja s slikama, izdelanima v povsem specifični tehniki. Kot osnovo je namesto klasičnega slikarskega materiala uporabil obdelan škripljavec z dodatkom titana in minimalno pozlato. Njegove slike so tako rekoč reliefi, pri čemer je nakit spremenil funkcijo in dobil zgolj okrasni pomen.

Del razstave je povezan z arheologijo. Oblikovalci se namreč predstavljajo tudi z unikatnimi kopijami nakita, ki ga hrani arheološka zbirka Dolenjskega muzeja in ki so ga nekoč nosili ugledni sloj staroselcev na območju današnjega Novega mesta.

Razstava ni prodajna in je vse, kar je na njej na ogled, le paša za oči. Kdor pa bi vendarle rad kaj kupil, se lahko obrne neposredno na oblikovalce. Na razstavo so prinesli naslove in propagandni material.

I. ZORAN

Noša nemškega »otoka« na Kočevskem

Oblačila, v kakršnih so nekoč hodili Kočevjarji in Kočevarice, bodo od 1. februarja na ogled v kočevskem Likovnem salonu —Na otvoritvi tudi dr. A. Capuder

KOČEVJE — Prihodnji teden, v petek, 1. februarja, bo Muzej Kočevje ob 19. uri v Likovnem salonu ob Rinzi odprl razstavo Razvoj kočevske noše. To bo pomemben dogodek za Kočevje in celotno Kočevsko, saj želijo organizatorji s to razstavo predstaviti eno od sestavin kulturne podobe kočevskih Nemcev, etnične skupine, ki je živila dolgih šest stoletij kot narodno mešani nemški otok sredi slovenskega etničnega ozemlja. Na otvoritev, ki se je bodo bržčas udeležili tudi Kočevjarji, po izselitvi med zadnjo vojno zdaj udomljeni na avstrijskem Koškem in drugod v tujini, so povabili številne ugledne goste iz Slovenije, med njimi tudi dr. Andreja Capudra, republiškega ministra za kulturo.

Razstavo, ki bo v Kočevju odprta dalj časa, zatem pa jo bodo prepeljali v Ljubljano (v Slovenski šolski muzej) in od tam najbrž še kam, je pripravila avstrijska etnologinja in raziskovalka dr. Marija Makarovič in kostumografinja arh. Milena Kumar, obe iz Ljubljane.

V kulturi kočevskih Nemcev se je skozi stoletja ohranilo marsikaj tistega, kar so prvi nemški naseljenci prine-

sli s seboj iz svoje stare domovine. Poleg jezika tudi nekatere druge prvine nemške kulture, zlasti oblačila.

Na razstavi bosta v središču pozornosti moška in ženska kočevska noša, ki so ju izdelali po najstarejšem opisu in upodobitvi, in sicer v Valvasorjevi Slavi vojvodine Kranjske iz leta 1689. Izdelavo teh noš so zaupali strokovnjakom, ki pa so se res potrudili, da sta nastali

noši kar najbolj podobni tistim iz Valvasorjevega oz. še starejšega časa. Platno in sukno zanju so ročno tkali, ustrezno izbrane so tudi barve blaga, kroji in tehnika ročnega šivanja. Da bi bili noši kar najbolj pravi, so pri izdelavi upoštevali, kaj in kako govorijo o nošah še sodasni pa starejši domači in tuji viri.

Oblačilno razvojno podobo kočevske noše bodo na razstavi dopolnila pričevanja iz 18. in 19. stoletja, kroji, po katerih so izdelana rekonstruirana oblačila, in izvirna kočevska noša iz poznega 19. stoletja, ki jo je Muzej Kočevju skupaj z večino razstavljenih predmetov posodil Avstrijski muzej za etnografijo na Dunaju.

I. ZORAN

»Novomeška pomlad« pred razpustom?

Bo z odkritjem spominske plošče »novomeški pomladi« res konec vseh aktivnosti, ki so lani vse leto tekale v Novem mestu v spomin na dogajanje leta 1920?

NOVO MESTO — Lanskim kulturnim dogajanjem v Novem mestu so dale močan pečat aktivnosti, povezane s praznovanjem 70-letnice »novomeške pomladi«. Nemalo prireditvev, ki so se vrstile vse od slovenskega kulturnega praznika naprej, bo ostalo zabeleženih kot odjek kulturno-umetniške manifestacije, ki se je daljnega 1920. leta pod idejnim vodstvom futurističnega pesnika Antona Podbevška zgodila v takrat razmeroma majhni dolenjski metropoli.

Nastopili so glasbeniki, slikarji, fotografi, pesniki, recitatorji, predavatelji, ustvarjalci in poustvarjalci, posamezniki in skupine. Na koncertih, razstavah, recitalih in drugih prireditvah je bilo videti, slišati in moč doživeti marsikaj, česar najbrž ne bi mogli, če bi stvari teklo zgolj po ustaljenih kulturnih kolesnicah.

Prišlo je do nekakšne prebujе, in čeprav se zdi, da je bila ta zazrta pretežno v preteklost in obujanje spominov, je iz nje zrastle tudi nekaj poganihkov in nastavkov, ki bi lahko pomenili

nekaj novega in drugega. Zlasti še novomeški gimnazijci so prikazali nekaj iskanj v tej smeri. Ne nazadnje pa je omenjena prebujala prinesla, če že ne drugega, vsaj prepričanje in spoznanje, da bi mogli v Novem mestu na področju res delati drugače in bolje, če bi se le dovolj odločno zavzeli za to.

Zato veljavnost najrazličnejših pobud, misli in predlogov, porojenih že v pripravi aktivnosti za praznovanje 70-letnice »novomeške pomladi«, ne bo zastarela vse do tlej, dokler ne bodo ostvarjene tudi v življenju. Oziroma če povemo nekoliko drugače: dokler se v Novem mestu ne bo zgodilo kaj takega, kar ne bo samo lokalno pomembno in odmevno, temveč veljavno in vzbujajoče pozornost v širšem kulturnem prostoru.

Če torej »novomeška pomlad« pojmuje kot gibanje, ki v našem času ponovno oživlja, dobiva nove razsežnosti in pomen, potem se je treba najodločneje zavzeti, da se tudi uradno zastavljene aktivnosti, ki jih je vodila posebna 15-članska delovna

skupina, imenovana še od pred letom ukinjene skupščine Kulturne skupnosti Novo mesto, ne bi nepreklicno končale z odkritjem spominske plošče »novomeški pomladi« v hotelu Kandija kot nasledniku Windischerjeve gostilne, kjer je bila, kot je znano, septembra 1920 slikarska razstava »novomeške pomladi«. Prav tako ne bi bilo prav, če bi se omenjena delovna skupina po za danes popoldne načrtovani seji, na kateri bo govoril predvsem o odkritju spominske plošče, razpustila. Nastala je kot nadinstitucionalno telo in dobila nalogo, da naredi premik in prepravi stanje na kulturnem področju. Koliko ji je uspelo, povedo rezultati.

Nekaj je bilo narejenega. Če se bo z odkritjem spominske plošče res moralo vse končati in se razpustiti, bo na škodo same kulture, ne pa tudi ljudi, ki so delali za »novomeško pomlad« brezplačno. Saj človek za tistim, kar dela zastonj, pa čeprav dela z veseljem in zavzetostjo, običajno ne žaluje pretrgano dolgo.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

Tretji zbornik Doma in sveta

Ko je ob 100-letnici rojstva Doma in sveta pred tremi leti v Mariboru zagledal luč sveta jubilejni zbornik te revije, ki je morala med drugo svetovno vojno utihniti, si je le malo ljudi mislilo, da bi Dom in svet lahko oživel in rasel iz novih razmer. In vendar se je zgodilo prav to: jubilejnemu zborniku je že čez leto sledil novi zbornik in pred kratkim smo dobili že tretjega zaporednjega. V tem, ki mu tudi posvečamo naslednje vrstice, med drugim lahko preberemo, da bi kazalo poslej izdajati revijo, češ da bi lahko ta mnogo boljše opravljala poslanstvo Doma in sveta, kot ga more zbornik, ki izide enkrat na leto. Vendar pa je revija, čeprav bi bila še tako dobrodošla, zaenkrat lahko samo želja in bo tako najbrž še nekaj časa. Ob gmotnih razmerah, kakršne so in jih tudi kultura trdno občuti, gre zdaj še z zbornikom bolj na tesno, kar pove že samo dejstvo, da mora za njegov izid skrbeti konzorcij zasebnikov.

Tretji zbornik Doma in sveta prihaja med bralce, ko slovenska pomlad že raste v polje in ko tudi še dozorevajo njeni prvi sadovi. Prgišče lepih misli je slovenski pomlad v svojem uvodnem razmišljanju posvetil tudi urednik zbornika dr. Stanko Janežič. Zapisal je, da hoče biti tudi tretji zbornik glasnik življenja, ki je prišlo s slovensko pomladjo, in to s svojimi pogledi v preteklost, sedanjost in zlasti v prihodnost slovenske ustvarjalnosti. Poglavja s takšnimi pogledi tvorijo vsebino zbornika Doma in sveta tako rekoč od prve do zadnje strani. Preletimo jih.

V razdelku Pogledi na Dom in svet objavlja Vilko Novak mladostne spomine iz Prekmurja in v njih omenja številne znane Slovence, ki jih je spoznal ali kot urednike ali kot sodelavce Doma in sveta. Zatem urednik dr. Stanko Janežič skozi pogovor predstavlja znanega slovenskega prevajalca iz tujih literatur in književnika Janka Modra in njegovo sodelovanje z Domom in svetom. Karel Bedernjak govori v svojem prispevku o tako imenovanem družbenem nauku, kakor ga je moč izluščiti iz Doma in sveta, vse od prvih števk, ko je bil list še posvečen književnosti in kulturi slovenskega človeka. Razdelek vsebinsko zaokroža urednik Janežič z »Mojimi srečanji z Domom in svetom in s Tinotom Debeljakom«, zadnjim urednikom Doma in sveta.

Leposlovje domačih in zdmskih književnikov obsega približno četrtno zbornika. Pesmi objavljajo: Jože Cukale (iz Armenije), Dušan Ludvik, Milena Merlak (z Dunaja), Pavle Zidar ter Severin Šali in Ivan Zoran (oba iz Novega mesta). Prozo (črtice) so napisali: Jože Cukale, Stanko Janežič, Jože Krivec (iz Argentine) in Pavle Zidar.

Tretji in obenem najboljšežnejši razdelek Slovenske prihodnosti prinaša spise desetih avtorjev. France M. Dolinar razmišlja o slovenskem zgodovinskem spominu, Taras Kermauner o Bogu in Slovincih, Alojzij Šuštar o temeljih narodne svobode (objavljen je tudi njegov, ljubljanskega nadškofa, nagovor pri pogrebni maši v Kočevskem Rogu 8. julija 1990 ter prav tako nagovor mariborskega škofa Franca Krambergerja na žalni slovesnosti za žrtve na Teharjah 14. oktobra 1990), nato Ivan Štuhec piše o poteh iz etične krize sodobne slovenske družbe in Milan Knap o potih mladih. Ivan Serbec se zavzema za vrednotno prenovalno naše šole, Ermin Kržišnik razglablja o vprašanjih in dilemah slovenske urbanizacije, Avgust Horvat (iz Argentine) o vprašanjih zvestobe slovenstvu na tujem, medtem ko se Lev Detela razpisal o slovenski literaturi v svetu.

Veliko zanimivega branja z najrazličnejšimi področji in odseposod. Pa še to zapišimo, da je (tudi) pričujoči zbornik skupno bivališče slovenske misli — ne glede na to, kje je bila misel porojena in od kod je bila poslana.

I. Z.

pisma in odmevi

Razmišljanje izvoženega Belokranjca

Odgovor IS Črnomelj

Razmišljanje P. Butale iz Izole, ki je bilo objavljeno v Dolenjskem listu 17. januarja pod navedenim naslovom, je ne samo žaljivo, pač pa tudi neresnično, posebej v tistem delu, ko trdi, da v občini Črnomelj nismo zaščito Kolpe naredili nič, kar seveda ni res. Nič ali premalo smo naredili za propagiranje svojih akcij, zato poizkušamo to storiti tokrat.

Akcije zaščite Kolpe in njenega poročja vodimo že vrsto let. Opozarjamo, spodbujamo in ukrepamo, da bi Kolpo ohranili in zaščitili kot naravno dediščino, jo izkoristili v turistične namene (šport, ribolov, turizem), jo zaščitili in njene obstoječe jezove izkoristili za gradnjo malih elektrarn.

Navedene cilje, ki so opredeljeni v vseh uradnih dokumentih občine, smo posredovali vsem obkoljskim občinam na sestankih in posvetih, ki smo se jih udeleževali in mnoge od njih tudi sami organizirali (v zadnjih letih npr. na Reki 20. 5. 1988, v Čabru 15. 6. 1989, Črnomlju 23. 2. 1989, 12. 6. 1989 ter 27. 9. 1990). Na navedenih sestankih so sodelovali najodgovornejši predstavniki obkoljskih občin in republiških organov Slovenije in Hrvaške. Nikjer niso nasprotovali našim izhodiščem. So pa se pojavljali različni neusklajeni interesi, predvsem na hrvaški strani na republiškem nivoju (vodno, cestno, elektro in železniško gospodarstvo). Ker je Kolpa mejna reka, je bilo na vseh sestankih sprejeto stališče, da se morajo (poštevajoč stališča obkoljskih občin) o namenski rabi reke Kolpe dogovoriti najodgovornejši organi obeh republik. Na razgovorih na Reki 20. 5. 1988 in v Črnomlju dne 23. 2. 1989 so tudi to obveznost sprejeli. Žal dogovor ni bil uresničen in smo zato 22. 1. 1990 pristojnim republiškim organom zahteve pisмено ponovili. Premaknilo se je nekoliko šele po posvetu v Črnomlju dne 27. 9. 1990, čeprav interesi republik (tudi tokrat) še niso usklajeni.

Poleg navedenih akcij smo v občini Črnomelj v preteklem letu v namenu, da bi varovali Kolpo, sprejeli dva odloka o zaščiti vodnih virov, ki se izvajajo tudi na Kolpi. Zaščito Kolpe smo opredelili tudi v dolgoročnem planu občine. V končni izdelavi je program razvoja turizma ob Kolpi, Prostorski ureditveni pogoji, nadaljujemo z izdelavo projektov za posodobitev obkoljske ceste, popravljajo se jezovi, izdelana je idejna študija gradnje malih elektrarn ob obstoječih jezovih.

V občini smo sprejeli ekološki program, ki zadeva tudi Kolpo oz. njeno porečje. Dne 15. 11. 1990 smo dali pisмено pobudo regijskemu in republiškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine, da pripravita strokovne osnove za razglasitev območja Kolpe za krajinski park. To nalogo bomo na seji posebne regijske komisije preverili v Črnomlju 23. 1. 1991.

Ker nam gre tudi za razvoj krajev ob Kolpi, smo pravkar zaključili izdelavo študije »Stanje in možnosti razvoja na demografsko ogroženih območjih občine«, ki zajema tudi območje ob Kolpi. Na teh osnovah bodo izdelani razvojni programi in investicijski projekti.

Postorili smo še mnogokaj drugega, med drugim motivirali obkoljske ribiče za zaščito reke, opozarjali hrvaške sosedje na nujno sanacijo onesnaževalcev Kolpe, na nedopustnost deponiranja odpadkov v bližini porečja Kolpe itn. Ne trdimo, da smo napravili vse, očitno pa mnogo več kot nepoučeni pisec spornega članka misli. Upamo, da smo z odgovorom pisцу in vsem, ki razmišljajo o dobrobiti Kolpe in ljudi, ki živijo ob njej, predstavili naše poglede in prižadevanja. Za izvedbo svojih akcij pričakujemo pomoč vsakogar, sprejemamo tudi dobronamerno kritiko, med katero pa ne štejemo tiste, ki si jo je dovolil napisati »izvožen Belokranjec« v objavljenem članku.

Izvršni svet SO Črnomelj

DEMOKRATIČNA IZBIRA OKUPATORJA?

KOČEVJE — Pred dvema letoma smo objavili izjavo predsednika občinskega odbora ZZZB NOV Kočevje Nace Karničnika, naj bi imela Slovenija vsaj toliko pravice, da bi si sama izbrala okupatorja. Minuli ponedeljek, se pravi malo pred rokom za oddajo orožja, je Nace Karničnik pred tremi pričami in pri polni zavesti dejal, da želi omenjeno izjavo dopolniti tako: »Če bo Slovenija res lahko svobodno izbrala okupatorja, gotovo ne bo izbrala Srbov.«

P-c

Kmetijski minister naj odstopi!

Anton Koršič ne more biti predsednik Kmečke zveze, še manj pa minister

Pod gornjim naslovom sem prebral članek, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu dne 17. januarja. Napisal ga je kolektiv Mercatorja Agrokombinata Krško in me je spodbudil k pisanju tega zapisa.

Leta 1989 je bilo spomladi in del poljetja dosti dežja, tako da je uničilo precej cest kakor tudi ostalega zemljišča. Obilno deževje ni prizaneslo tudi njivi moje žene. Ker je škoda bila in je še dokaj velika, sem se odločil prositi za pomoč odgovorne v občini Krško, saj se vsi davki glasijo na njeno ime.

Tako sem pismo s fotokopijo parcele in tudi označbo, kjer je nastala škoda, poslal Izvršnemu svetu občine Krško, Zemljiški skupnosti Krško in Komiteju za planiranje in razvoj. Ne vem, če sem prvošnji poslal na prave naslove, odgovoril mi namreč ni nihče. Tako je minilo leto 1989 in konec januarja 1990 sva se s prijateljem pogovarjala o škodi na njivi. Ta moj prijatelj mi je čez dva dni povedal, da so bila za te nezgode namenjena sredstva. Sredstva naj bi dobila zadruga, odgovoren pa naj bi bil g. Anton Koršič.

Navezali smo stike in se dogovorili, da si bo zadevo ogledal sam gospod

Koršič. Ker ga potem ni bilo od nikoder, sem ga nekajkrat poklical po telefonu in počno je prišel na ogled. Ko si je zadevo ogledal, je obljubil, da bodo stvar uredili v doglednem času. Ker tega nisem dokačal, sem ga telefonsko opomnil, on pa mi je obljubil, da bo to naslednji teden. Potem sem ga nekajkrat spet opomnil po telefonu in zmeraj je obljubil, da bo to naslednji teden. Potem sem ga še osebno obiskal v Agrokombinatu, vendar smo že v drugi po-

Ob nekem napisu

Pripombe k članku s tem naslovom (DL 10. jan.)

Ne morem verjeti, da se še vedno najde tovariš, ki igra vlogo nič hudega slutečega noja, ki skriva glavo v pesku. Tovariš Franc Klevišar je vse pridobitve po drugi svetovni vojni pripisal partijskim pridobitvam, naj gre za privatno ali državno lastnino, po znanem reku: To je vse naše! Delovni ljudje in občani so plačevali iz svojega osebnega dohodka dolgoletni samoprispevek za večino pridobitev, ki jih je v svoji vnemi tovariš Klevišar kar »nacionaliziral«. Tudi lepe privatne hiše, zidanice in asfalt do njih.

Streho na propadajoči stavbi spoproti Dolenjke v Črnomlju sem na novo prekril s svojimi stroški jaz sam, z napisi pa sem opozoril na odnos vladajoče oblasti do konkretno tega objekta, ki je bil nacionaliziran in je pač takšen, kot je. Sramota v središču mesta Črnomelj.

Omenjena stavba je uradno še vedno »občinska«. Predtem je imela gospodarja. Med vojno so ga ubili Nemci na cesti pred njegovo hišo. Po vojni je nova oblast njegovi hčerki dedinji dejala: To bo pa sedaj naš! Torej »naše«, dokler se ne poruši sama od sebe, kar je vidno. Pa je pošteno, tovariš Franc Klevišar, da ti na primer policija najde tvoj ukradeni, vzdrževani avto ves razbit in poreče: Našli smo vaš avto, za odškodnino pa se borite!? S kom? Kje je še kakšna slučajno pozabljena blagajna bivših oblastnikov, v kateri bi se kaj našlo za odškodnino nacionaliziranega objekta, ki so ga imeli v oblasti slabi gospodarji?

Ko boste, tovariš Klevišar, odgovorili na to vprašanje, pa se še zamislite nad stanjem tistih pridobitev, ki jih naštevate in so družbena lastnina istih, na srečo bivših gospodarjev.

JOŽE SKUBIC

Povezani smo lahko močni

Trebanjsko društvo invalidov predalo povezovalne posle črnomaljskim kolegom — Socialne naloge

Društvo invalidov Trebnje je usklajevalo delo takih društev iz Grosuplja, Ribnice, Kočevja, Črnomlja, Metlike, Novega mesta in Trebnja. Koordinacijo smo sprejeli od metliškega društva invalidov, nedavno pa smo to nalogo predali Črnomalcem.

Po ustanovitvi novega izvršnega odbora smo sprejeli program dela. V njem je bilo tudi srečanje, na katerega je prišlo iz vseh društev dolenjske regije po najmanj 50 članov. Navdušeni nad programom v domu kulture in nad galerijo likovnih samorastnikov so se napotili v Trimo, kjer je bilo kosilo. Od tod so šli na Lanšprij. Veselo ranjanje z zabavnim programom je bilo enkratno.

V program smo vstrelili tudi radijsko oddajo Prizma optimizma. Poleg tega smo si zadali tudi naloge s socialnega področja; sem sodijo obiski invalidov na domu. Mogoče nam ni šla od rok organizacija rekreacije invalidov v počitniških hišicah Zveze društev invalidov Slovenije v Čateških Toplicah. Morebiti nam tu ni šlo zaradi prostih dnevoev za rekreacijo, ki smo jih dobili od ZDI

nično presenetljiva nezaupnica Dolenjcev, Primorcev in Štajercev, ki so se odločili ubrati svoja pota.

Kar zadeva našo delovno organizacijo in mene osebno, nimam nobene potrebe in nobenega vzroka, da ne bi zaupali ljudem Dolenjske zavarovalnice, saj je lahko njihov koncept dela za nas samo boljši. Zato želimo urediti vsa dosedanja zavarovanja z njimi oziroma razširiti obseg sodelovanja, ko nam bo v celoti znan koncept njihovega dela.

Iz dopisa poslovne enote zavarovalnice Triglav, ki poslej domuje v hotelu Kandija, pa sklepam, da je Dolenjska zavarovalnica odstopila nekaj vodstvenega kadra, da bi lahko Triglav začel normalno delati na Dolenjskem. To je zelo pohvalno in kaže, da se Dolenjska zavarovalnica konkurence ne boji. Zato še toliko bolj zaupamo ljudem, ki so ostali v »stari« stavbi na Cesti herojev. Saj se končno ustvarja in vzdržuje sistem zavarovalstva ravno na medsebojnem zaupanju ljudi.

mag. FRANC COLARIČ

lovici januarja 1991, a ni bilo nič ukrenjeno. Ne vem, kje je denar in kdo me je izigral, mislim, da je to g. Koršič.

Povedal pa bi rad še tole. Ne poznam spora med g. Koršičem in Mercatorjem-Agrkomobinatom Krško, vendar, kolikor poznam g. Koršiča, bi verjel članku z gornjim naslovom. Anton Koršič po mojem zato ne more biti predsednik Kmečke zveze, še manj pa minister za kmetijstvo. Takšni ljudje tudi v demokraciji ne bodo prinesli napredka kmetijstvu, ki si ga želimo in tudi močno potrebujemo.

TINE KOVAČ,
Zdole 40

Protest SDP

Izjava Stranke demokratske prenov

SDP Slovenije najostreje obsoja neupravičeno izplačevanje izjemno visokih osebnih dohodkov nekaterim funkcionarjem, katerim smo priča v zadnjem času. Pri tem ne gre le za kršitev zakonskih določb, temveč tudi za nepoštena in nemožna dejanja, ki bi jim morali slediti tudi odstopi. Ne glede na to, da je oblast Demos, ki je v svoji predvolilni kampanji obljubljala moralnost, pravnost in pomeni državo, je potrebno brez sprenjevanja vrniti že izplačane previsoke osebnostne dohodke in uskladiti razmerja med osebnimi dohodki za naprej v okvirih zakona.

Vlada omejuje plače delavcem, z davčnimi bremenmi vsem zaposlenim hiti, odloga izplačevanje zakonitih pokojnin, napoveduje znižanje standarda Slovencev, ne more ali noče pa zagotoviti reda v upravi. Zato SDP Slovenije zahteva, da republiška vlada in Republiški sekretariat za pravosodje in upravo kot najodgovornejša vzpostavita na tem področju legalno stanje, obenem pa v bodoče — ne le zaradi zaostrenih socialnih razmer — preprečita takšno nezakonito ravnanje državne in občinskih uprav.

Politična direkcija SDP
Slovenije

»Povej mi, kaj bereš, in povem ti, kdo si«

Mesec verskega tiska

Mesec januar je v Cerkvi na Slovenskem posvečen verskemu tisku in njegovemu pomembnemu poslanstvu. Povezuje in oblikuje nas, vendar v primeru, ko tisk ni odgovor na izziv trenutka in okolja, v katerem živijo bralci, kaj hitro zgubi svojo oznanjevalno moč.

Med bivanjem na zemlji se je Jezus Kristus razdel kot najpomembnejši žurnalist. Z učlovečenjem si je namreč nadel naravo tistih, ki naj bi sprejeli njegovo sporočilo. To sporočilo pa je oznanjal z besedo in življenjem. Božje sporočilo je razglašal z oblastjo in vtrajnostjo prav vsem brez razlike... (ON 11). Tako bomo v pastoralnem navodilu o sredstvih družbenega obveščanja »Občestvo in napredek«.

Posebej zbujajo pri tem pozornost tista značilnost Jezusovega komuniciranja, ki jo pastoralno navodilo najbolj poudarja: popolnoma se je prilagodil načinu mišljenja in govorjenja ljudi, ki jim je oznanjal blagovest. To pa je lahko storil samo zato, ker je ljudi popolnoma poznal. Če torej danes govorimo »čez glave«, če uporabljamo govorico tudi v pisanju, ki je sprejemalcem tuja, pomeni, da jih ne poznamo ali da se skoraj nič ne potrudimo, da bi jih spoznali.

Mesec verskega tiska naj bi šel še korak dalje; postal naj bi sredstvo naše krščanske in človeške rasti. Verski tisk nas tudi povezuje in oblikuje, da bi se ljudje, ko množimo medsebojne stike, navzeli tudi smisla za skupno prijateljsko življenje in sožitje. Tako vsak človek, povezan na ta način z drugimi ljudmi, s svojimi brati in sestrami, po svoje prispeva k uresničitvi božjega načrta v zgodovini. Verski tisk mora torej biti odgovor na izziv trenutka in okolja, v katerem živijo bralci, sicer kaj hitro zgubi svojo oznanjevalno moč.

Najbrž še ne poznamo dovolj resnične moči informacije in informiranja, kajti pri tem je pomembna tudi kultura branja, kjer smo Slovenci že od nekdaj bolj šibki. Prav gotovo pa se vsakdo zaveda, da ne more odrasti v zrelo človeško osebnost, če se zapre vase, če ne komunicira s svojimi bližnjimi in ga prav nič ne zanima, kaj se dogaja v svetu in okoli njega. Tudi »sodobni kristjani«, ki misli, da bo lahko svoje krščanstvo še naprej pestoval na zapecu svoje samovšečnosti in zaplankanega vrtičkarstva in pri tem ne bo znal ali pa mogel prislusniti utripu svojih bratov in sester v svetu, bo še dolgo ostal samo hibriden kristjan, brez prave hrtbenice, za katerega ponedeljek nima več nobene zveze z vsebino nedelje...

Sicer pa »Duh veje, kjer hoče, izbira in pošilja, kogar in kamor hoče«, samo da bi dobra in klana beseda prišla med ljudi. Povej mi, kaj bereš in...

FRANCI KONČILJA

Bojan Brezovar

Rojen je bil 1922. leta v učiteljski družini v Sentrupertu; njegov oče Matija Brezovar je bil učitelj in ravnatelj v Sentrupertu več kot 50 let. Solal se je v Ljubljani in tu naredil učiteljske. Leta 1945 je bil nastavljen za učitelja v Bohinjski Srednji vasi, od tam pa je 1947. leta prišel v Sentrupert, kjer je učiteljeval in ravnateljeval do 1981. leta, ko je bil invalidsko upokojen.

Bojan Brezovar je bil steber kulturnega življenja, kot je zapisal nekdo, ki ga je dobro poznal. Tako nemara ne gre šteti za naključje, da so po Brezovarjevi zaslugi odprli 1975. leta v graščini na Veseli gori kmečki muzej. Bil je član različnih organizacij in društev; pritegnilo ga je delo v kulturni skupnosti, sodeloval je v SZDL in ZK in ni mu bilo žal časa za lovsko in ribiško družino. Dolga leta je bil sodnik porotnik, zapišano pa je tudi med ljudmi, ki so delali pri ustanavljanju krajevnih skupnosti in se prej kmetijske zadruge. Za delo je prejel Bojan Brezovar več priznanj, med drugimi je dobil plaketo občine, Goliovo plaketo, medaljo dela in red republike z bronastim vencem.

Njegova smrt je pustila močan pečat na krogu prijateljev, nekako sopotnikov skozi življenje. »V nepovrat je odšel človek, ki ga bomo pogrešali in ki smo ga imeli iskreno radi,« je dejal eden od njih januarja letos, ko so Bojana Brezovarja polagali v grob na šentruperskem pokopališču.

Avgust Molan

Ob izteku leta 1990 se je iztekla 66. letna življenjska pot Avgusta Molana, upokojenega šefa krajevnega urada v Pišecah, našega sodelavca, prijatelja in zares iskrenega tovariša.

Gustl se je rodil kmečkim staršem leta 1924 v Dedni vasi pri Pišecah. Hrtbovska kmetija je dajala komaj toliko kruha, da je bilo za preživetje. Časi so bili tedaj mačehovski, za Molanovo družino pa še posebej. Tako je Gustl že v rani mladosti okusil vsu grenkobo življenja in zgodaj dojel mnoge krivice trstega časa.

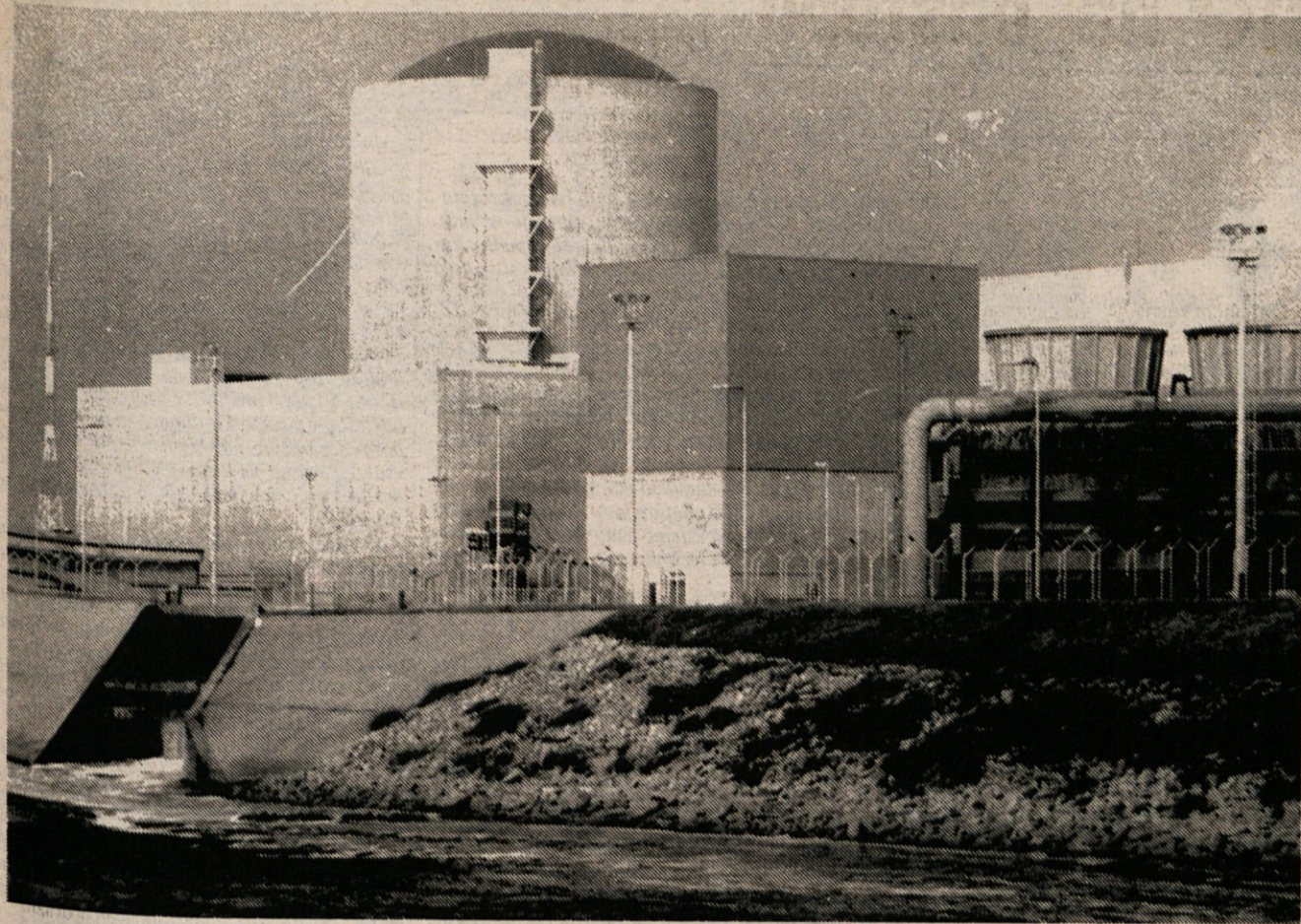
V letu 1942 so okupatorji Avgusta izgnali, od tam pa je leta 1944 pobegnil in se pridružil partizanom. Proti okupatorju se je bojeval na širšem območju Kozjanskega in v Dalmaciji. V eni takih bitki je bil hudo ranjen, posledice pa so ga spremljale vse življenje. Za izjemno požrtovalnost v bojih je bil Gustl odlikovan z medaljo za hrabrost.

Po vojni je bil Gustl imenovan za prvega šefa krajevnega urada v Pišecah. Tam je delal vse do invalidske upokojitve leta 1980. Ob delu, ki ga je opravljal nad vse vestno, je Gustl našel čas še za družino in številne druge aktivnosti. V spominu nam bo ostal kot loven predsednik borbevske organizacije, odbornik občinske skupščine, aktivist v krajevni skupnosti in še bi lahko naštevali. Prav v krajevni skupnosti je bil govilna sila pri vseh krajevnih akcijah. Za bogat družbeni prispevek je prejel več priznanj in odlikovanj. Naj omenimo samo red dela in plaketo občine Brežice.

Na zadnji poti smo iskrenega tovariša pospremili v velikem številu. S tem smo povedali, da smo ga spoštovali in pokojniku izkazali hvalažnost za vse, kar je storil za svoj kraj in za nas.

Naj mu bo lahka slovenska zemlja. V imenu sodelavcev
IVAN KAPUSIČ

- Vojna je kakor ljubezen, vedno najde pot. (Brecht)
- Teoretizirajo tisti, ki malo delajo. (Barac)
- Največje težave pogostoma tičijo tam, kjer jih ne iščemo. (Goethe)

Po čem je zapiranje JE Krško

Čprav že nekaj časa dobesedno vsi govorimo o (ne)zapiranju JE Krško, je dejstvo, da o tem razen redkih strokovnjakov zelo malo vemo. Te dni nam je Elektroprojekt iz Ljubljane predstavil študijo »Problematika zapiranja NE Krško — tehnična izvedljivost, ekološki vplivi in stroški«. Pisci študije, mag. Marko Jeran, mag. Boštjan Duhovnik, Jasna Kmetec in inž. Ivan Leban, pravijo, da njihovo delo ne daje dokončnih ocen o tehnični izvedbi in predvsem o stroških zapiranja JE Krško, nedvomno pa je lahko eno od izhodišč za delo, saj smo do sedaj vsi, na čelu z Zelenimi, govorili več ali manj na pamet, brez podatkov. Prinašamo nekaj najbolj zanimivih odlomkov iz študije. Za objavo jih je pripravil novinar Marjan Bauer.

POSTOPEK JE ZNAN IN VEDNO ENAK

Postopek zapiranja jedrske elektrarne je ne glede na vzroke — ti so lahko tehnične narave, ekonomski ali ekološko-politični — vselej enak. Mednarodna agencija za atomsko energijo — IAEA predlaga enotno strategijo zapiranja. Postopek zapiranja, ki teče v treh zaporednih stopnjah, je mednarodno uveljavljen in priznan, bil je že večkrat izvajen.

Prvemu koraku pravijo nadzorovano shranjevanje. Določen čas po zadnji zaustavitvi jedrske elektrarne prične iz jedrske posode odstranjevanje jedrskega goriva. Izrabljeno gorivo se skladišči v ustreznih bazenih, kjer se ohlaja do stopnje, ko je primerno za transport v nadaljnjo predelavo ali za prevoz v skladišče izrabljenega goriva. Razen goriva odstranijo iz jedrskega objekta tudi vse tekoče medije, vstopne v reaktorsko poslopje pa hermetično zaprejo. Čas trajanja te stopnje je odvisen zlasti od izbire načina vzdrževanja in skladiščenja izrabljenega goriva.

Druga stopnja zapiranja jedrskih elektrarn je delna razgraditev. V tej fazi razstavijo, razderejo, odstranijo, uskladiščejo ali odložijo vse neradioaktivne objekte in opremo izven reaktorske zgradbe. Preostale radioaktivne objekte in opremo konzervirajo in nad njimi vzpostavijo nadzorovanega mirovanja elektrarne v zapiranju traja, dokler ne ocenijo, da je radioaktivnost padla na raven, ki je primerna za nadaljnje posege. S staljša varnost pred ionizirajočim sevanjem bi bilo seveda najbolje, če bi

jedrski objekt miroval čim dlje. Zaradi otežene kontrole, varovanja in velikih izdatkov je za to fazo predvideno, da traja 50 do 60 let.

NJIVE IN TRAVNIKI NA STAREM MESTU

Kot ta čas poteče, nastopi tretji korak — dokončna razgraditev jedrske elektrarne. Razstavijo in odstranijo vse, vključno z reaktorsko zgradbo in opremo v njej. Strokovnjaki pravijo, da je to razstavljanje mogoče opraviti že z današnjo tehnologijo, leta pa bodo nedvomno prinesla izboljšave in novosti. Po odstranitvi vsega z območja elektrarne vzpostavijo nekdanje stanje zemljišča in ga po zaključni radioaktivni analizi prepuščajo neomejeni uporabi. Spoznanja o tehnični izvedljivosti zapiranja jedrskih elektrarn temeljijo na izkušnjah s podobnimi opravili na manjših energetskih in drugih jedrskih objektih.

Kot že rečeno, lahko vzroke, ki vplivajo na zapiranje elektrarn, delimo na ekonomsko-tehnološke, politično-ekološke, tretji razlog pa so nesreče. V skupino elektrarn, ki so jih zaprli iz ekonomsko-tehnoloških razlogov, spadajo predvsem stare in starejše enote, ki so preživele življenjsko dobo ali pa so zaradi zastarele tehnologije postale negospodarne. Značilni primeri elektrarn te vrste so Berkely v Veliki Britaniji, Marcoul in Chinon v Franciji, Gundremmingen A v Nemčiji ter Indiana Point v ZDA. Zapiranje nobene od teh elektrarn še ni bilo izvedeno v celoti, končno razstavljanje potrebuje namreč čas. Zaradi tehnološke zastarlosti pa je bilo zaustavljenih kar nekaj manjših poskusnih elektrarn, nekatere so tudi že v celoti zaprte, kar pomeni, da je bila v celoti izvedena tudi tretja faza, to je vzpostavitev prvotnega stanja. Taka primera sta Elk River in Santa Suzana v ZDA. Za nas je morda zanimivo zapiranje elektrarne Rancho Seco v ZDA. Odlučitev o tem so sprejeli na krajevnem referendumu, vzrok pa sta bila izkoriščenost in s tem negospodarnost.

POLITIKA NI ZAPRLA SE NOBENE

Iz političnih vzrokov niso doslej zaprli še nobene delujoče jedrske elektrarne, možnosti za to pa so v Italiji in na Švedskem. Švedski parlament je po referendumu leta 1980 izglasoval zakon o zaprtju vseh jedrskih elektrarn v državi do leta 2010. Na Švedskem deluje 12 jedrskih reaktorjev v štirih elektrarnah. Prvega naj bi zaustavili leta 1995. Decembra 1988 je italijanski parlament izglasoval petletni moratorij o uporabi jedrske energije. Od takrat so vse jedrske elektrarne hladno zaustavljene. Najstarejšo elektrarno Latina (160 MW) so že začeli zapirati, temeljni vzrok je zastarelost in dotrajnost objekta; v pripravi pa so tudi načrti za zapiranje preostalih dveh elektrarn. Trino ima moč 260, Caorso pa 860 MW.

V sosednji Avstriji je zaradi vpliva javnosti in odločitve vlade ostala nedograjena njihova edina jedrska elektrarna Zwentendorf. Zaradi poškodb in kontaminacije, ki so jih jedrske elektrarne utrpeli med neizvedenimi, ta čas zapirajo četrto enoto elektrarne Černobil in drugo enoto elektrarne Otok treh milj.

VRSTE ODPADKOV

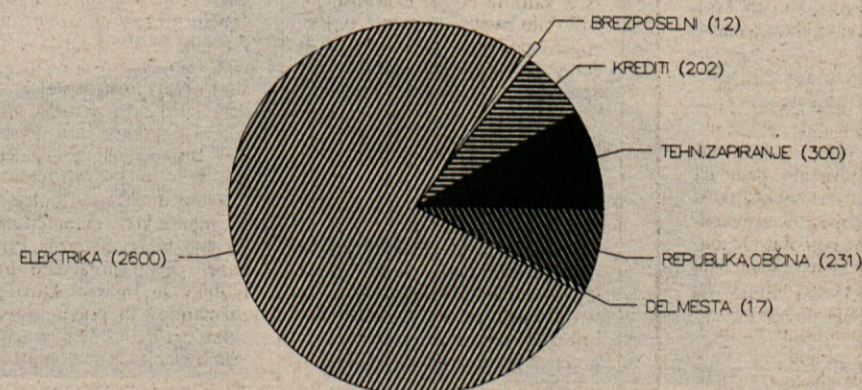
Med obratovanjem jedrske elektrarne nastajajo radioaktivni odpadki, ki jih glede na aktivnost delimo na nizko, srednje in visoko radioaktivne. Po poreklu ločimo radioaktivne odpadke na tiste, ki nastanejo med rednim obratovanjem, na odpadke, ki se pojavijo pri zapiranju elektrarne, tretja skupina odpadkov pa je izrabljeno jedrsko gorivo. Med nizko radioaktivne odpadke spadajo uporabljena osebna zaščitna sredstva (rokavice, delovne obleke, prevleke za čevlje in podobno), sredstva za dekontaminacijo in čiščenje (papir, brisače, krpe itd.), kontaminirano orodje itd. Srednje radioaktivni odpadki so izrabljene smole ionskih izmenjevalcev, filtri iz tehnoloških sistemov ter koncentrat uparjalnika. Omenjeni jedrski odpadki se dokončno odlagajo v za to posebej zgrajenih odlagališčih.

Nova vrsta odpadkov pri zapiranju elektrarne so odpadki, ki nastanejo med zapiranjem objekta. Po dekontaminaciji naj bi jih v JE Krško bilo 9.000 ton, kar je 6 odstotkov skupne teže naprav in objektov elektrarne. Nekaj teh odpadkov je mogoče koristno predelati, preostalih 4.000 do 5.000 ton pa je treba deponirati na ustreznem odlagališču.

Posebno poglavje je izrabljeno jedrsko gorivo, ki predstavlja 99 odstotkov radioaktivnosti na koncu življenjske dobe elektrarne. Metodologija zapiranja jedrskih elektrarn je taka, da goriva ne obravnavajo kot predmet v zvezi z zapiranjem, z njim povezani stroški ne gredo v stroške zapiranja. Izrabljeno gorivo se namreč pojavlja že med obratovanjem, ni torej značilno le za zapiranje. Ne glede na to je problematiko shranjevanja jedrskega goriva in odpadkov, ki nastanejo ob njegovi morebitni predelavi, smiselno dokončno rešiti skupaj z zapiranjem jedrskega objekta.

Ravnanje z jedrskim gorivom je v različnih državah različno, odvisno je od možnosti za skladiščenje in predelavo. Ko gorivo odstranimo iz reaktorja, v njem še naprej potekajo zastarele jedrske reakcije. To sprošča toploto, gorivo je treba hladiti. Skladiščenje s hlajenjem poteka največkrat v za to posebej zgrajenem bazenu v elektrarni.

STROŠKI ZAPIRANJA NE KRŠKO V MILIJONIH DEM

ŠVEDI ZAUPAJO BAKRU, ČASU IN GLOBINAM

Pravijo, da je danes najbolj izpopolnjen švedski postopek ravnanja z izrabljenim gorivom. Gorivo po odstranitvi iz elektrarne dajo v bazene za vodo, kjer se dokončno ohlaja, hkrati pa mu pada tudi aktivnost. Po 40 letih (!) je tako tretirano izrabljeno gorivo primerno za vstavljanje v posebne bakrene posode (baker je korozijsko izredno obstojen), nakar jedrsko gorivo dokončno uskladišči v odlagališčih globoko pod zemljo.

Stroški zapiranja JE Krško so zelo raztegljiv pojem. Bistveno so odvisni od tega, do katere stopnje nameravamo zapreti elektrarno. Najmanj, kar je mogoče storiti, je, da elektrarna stoji in ne obratuje, druga skrajnost pa je vzpostavitev prejšnjega stanja, torej travniki in njive na mestu sedanje elektrarne. Elektroprojektna študija je dala grobo oceno stroškov zapiranja. Ocena naj bi omogočila, da bi vsi, ki govorijo o zapiranju, razpravljali o isti stvari.

OD 3,4 DO 6,6 MILIJARDE DEM

V grobem gre po študiji za stroške tehničnega zapiranja elektrarne; pokritje obveznosti, ki jih je JE Krško prevzela, in še niso izpolnjene (predvsem neodplačana posojila); pokritje obveznosti do delavcev oziroma podporo za brezposelnost; dodatne stroške za nakup ali proizvodnjo elektrike, ki bi jo JE Krška proizvedla do konca rednega obratovanja; stroške za odpiranje novih delovnih mest, ki bi jih nudila delujoča elektrarna; izpad amortizacije elektrarne, izpad dohodka organizacij, ki so partnerji JE Krško, ter izpad davkov in prispevkov občini in republiki. Dodatno ob zapiranju elektrarne nastanejo stroški, do katerih bi prišlo v vsakem primeru, vendar se zaradi zapiranja pojavijo prej. To so izdatki v zvezi z odstranitvijo in skladiščenjem izrabljenega goriva ter stroški izgradnje odlagališča in dokončnega odlaganja radioaktivnih odpadkov. Stroški tehničnega zapiranja jedrskih elektrarn se povečujejo iz leta v leto. Tehnično zapiranje elek-

trarne Rancho Seco v Kaliforniji, ki bi jo lahko imeli za vzorčno našo nuklearno, bo stalo 340 milijonov mark. Največji strošek zapiranja pa je nedvomno izpad oziroma nadomestitev elektrarne, ki bi jo sicer dobili, če bi elektrarna obratovala do »konca svojega življenja«. Ta energija je ocenjena na 2,6 milijarde mark. To skupaj s tehničnim zapiranjem (300 milijonov DEM), posojili (202 milijona DEM), izpadom davkov občini in republiki (231 milijonov DEM), obveznostmi do delavcev in delovnimi mesti, ki ne bodo odprta (29 milijonov DEM), zneso okoli 3,4 milijarde nemških mark. Če se odločimo za gradnjo nadomestnih objektov, torej klasičnih elektrarn, ki bi nadomestile elektriko iz JE Krško, pa okrog 6,6 milijarde DEM.

NA GLAVO ENEGA SLOVENCA

Elektroprojekti je dal tudi bolj plastično predstaviti zapiranje JE Krško. Slovenija ima okrog 2 milijona prebivalcev. Vsak bi moral za zaprtje elektrarne v letih 1991—2011 prispevati okoli 1.600 DEM, preračunano v današnjo vrednost, okoli 850 DEM. Če pa bi denar prispevali samo zaposleni, kar je edino realno, bi ob 800.000 zaposlenih to pomenilo, da mora vsak zaposleni v letih 1991—2011 plačati okrog 4.000 DEM oziroma 2.100 DEM, če bi denar dali danes.

Študija ljubljanskega Elektroprojekta je ob izidu naletela na prenekatero pripombo in ugovor. Ne glede na to pa je doslej edini poskus, kako Slovencem naliti čistega jedrskega vina. Zapiranje JE Krško je bilo pred volitvami paradni konj danes vladajoče Demosove koalicije. Kaže, da odstranitev krškega objekta ni več prednostna naloga sedanje slovenske vlade. Ne glede na to pa bo morala ravno ta vlada že zaradi svojih predvolilnih obljub ugrizniti tudi v to kislno jabolko, torej pripraviti in naročiti strokovne študije o nadaljnjem obratovanju JE Krško ali njenem zapiranju. Rahla jeza in nejevolja, ker se je tega (kot sam pravi) zelo povrhu lotil Elektroprojekt, sta popolnoma odveč. Odgovor je lahko samo res temeljita študija o (ne)zapiranju JE Krško.

Socialni čut je imel celo Krupp

Opustošeno obalo socializma smo zapustili v bornem čolniku, v katerega curjla voda z vseh strani. Obljubljene kapitalistične obale še ni na obzorju, ampak mi moramo naprej, kajti vrnitve v socializem ni več. Ta pripodoba nekako najbolj natančno ponazarja sedanje razmere. Ukinili smo že cel kup socialnih pravic, novih pa še nismo uvedli, nekateri se bridko norčujejo iz sedanje oblasti: plače in uprave ne menedžerske standarde imamo balkanske, apetite pa evropske. Iz te nazorske in organizacijske zmede je težko najti pot, zato tudi okrogla miza o »socialnem programu podjetja v krizi«, ki so jo organizirali v krškem podjetju Videm, ni mogla odgovoriti na odprta vprašanja s tega področja.

Celo republiška ministrica za socialne zadeve dr. Katja Boh, ki je v času predvolilne kampanje delovala suvereno in prepričana vase in v svoj prav, to pot ni bila kaj posebej trdna. Torej glasovi, da se ji daje ministrski stolček, niso iz trte izviti. Kaj bolj prepričljiva ni bila niti ministrica za delo Jožica Puhar, in tudi ves zbor socialnih delavcev, med njimi profesorice na Višji šoli za socialne delavce v Ljubljani, ni natančno vedel, kako je s socialno državo, kako se rešujejo podjetja v krizi. Vsi skupaj vključno s predstavniki občine pa so dobesedno onemeli nad razsežnostjo problemov, s kakršnimi se, denimo, ukvarjajo v Vidnu, firmi, ki obrača 400 milijonov dolarjev. Izračun, ki je bil zgrešen samo za en sam odstotek, pomeni izgubo 4 milijonov dolarjev. 4 milijoni dolarjev pa bi za socialne programe v Sloveniji pomenili pravo mano z neba.

Franc Pipan, ki je vodil okroglo mizo, je v uvodu dejal, da je imel nekakšen socialni čut celo zloglasni Krupp. S konzumi, z zametki otroškega varstva je znal poskrbeti za delavce. Čistunci seveda odgovarjajo na to, da je pač hotel odpraviti vse motnje, ki bi utegnile motiti proizvodnjo. Pri nas po tej strani sploh nismo bili tako slabi in socializem se je zdel kot obljubljen dežela. Vsakdo si je vzel toliko socialnih pravic, kot je bil sposoben in kolikor jih je hotel. Tako seveda ni šlo v nedogled in oblast je začela vse bolj uvajati participacije v šolstvu in zdravstvu. Zdaj gremo v drugo skrajnost, ko naj bi ne bilo čisto nič zastoj. Vprašanje je, če nam za to lahko služijo kot vzor razvite zahodne države. Tam so socialne pravice dokaj velike in brezposelnih lahko še spodbudno živijo s socialnimi podporami, večjih velikih bolje, kot pri nas ljudje živijo od plače. Levo usmerjene stranke oz. skrajna levica pa je prepričana, da bi Nemci lahko uživali celo več socialnih bonitet. V Skandinaviji, na Švedskem so socialne pravice celo resno ogrozile konkurenčno sposobnost gospodarstva.

»Pripravljamo celovit program socialne politike,« je dejala v Krškem dr. Katja Boh. »Ta bo posled drugačna. Medtem ko je doslej socialna varnost ljudi izhajala iz zaposlitve — ljudje so na temelju zaposlitve dobili stanovanje, otroške dodatke, porodnino — bo zdaj treba zastaviti drugačno socialno politiko, ki bo usmerjena v družino.« Pristojni resor je predstavil program družinske politike in Bohova se nadeja, da bodo družine dobile več družbene denarne pomoči. In več te pomoči tudi iščejo, vsak mesec je za 6 odst. več družin, ki zaprosijo za otroške dodatke. Vse to pomeni, da bodo družine z več

otroki dobile več pomoči, da bodo matere dobivale porodnino, čeprav ne bodo zaposlene ali bo njihova zaposlitev med nosečnostjo prekinjena. Marsikaj, kar je bilo uveljavljeno že doslej, pa naj bi se ohranilo tudi poslej. Politika dodeljevanja pomoči pa bo morala biti kar se da fleksibilna in raznolika, kar nemara pomeni, da se bodo s tem ukvarjali tudi organizacije, ki zdaj tega niso javno počele. Morda je imela Bohova v mislih tudi Cerkev?

Tovarne druga za drugo prihajajo na boben, veliko ljudi je »na čakanju« in razmere se bodo samo še zaostrovale. Zato bo država po mnenju ministrice Puharje vse bolj dobivala tudi socialno funkcijo, ker bodo firme usmerjene v profitne dejavnosti in bolj bo deloval trg, večja bo socialna funkcija države. Za to pa bo potreben denar. Zato bo treba gospodarstvo prestrukturirati in »tu znotraj naj bi bilo zagotovljeno zagotavljanje življenjske ravni,« je dejala Puharjeva. In kaj bodo prinesle spremembe zakona o delovnih razmerjih? Inštitut odpovednega roka bo ohranjen, kar je tudi določena socialna funkcija. Sicer pa Puharjeva meni, da se programi za razreševanje problemov presežnih delavcev ne bi smeli mešati s socialnimi programi.

Bilo je seveda tudi nekaj polemike, saj Bohova v nasprotju s tem meni, da se bo moral posameznik pri nas vsestransko čimprej osamosvojiti, torej da si bo lahko zagotovil primerno eksistenco. Dejala je, da so solidarnostna stanovanja predvidena še nekaj časa, ampak samo kot začasna rešitev. Sonja Lokar kot predsednica skupščinskega odbora za delo seveda ni mogla iz svoje SDP kože in je govorila o konfliktu med delom in kapitalom, kjer delo vedno potegne kratko. Spraševala pa se je tudi, čigavo je sedaj podjetje, kdo bo upravljal z njim, in v podjetjih pogreša prisotnost sindikata. Toda v Sloveniji še marsikaj ni jasno, saj zakon o privatizaciji ni preživel skupščinske razprave, vse bolj očito je, da vladajo lobiji, iud.

Bodoče meje socialne politike je skušala začrtati Gabi Vogrinčič — Čačinovič, dekanka Višje šole za socialne delavce v Ljubljani, ki je zagovarjala stališče, da je socialna služba samo stroka. In kot taka se ne bo mešala v pisanje seznamov presežnih delavcev, saj je v naravi socialnega delavca, da pomaga ljudem. Njena kolegica je k temu dodala, da je funkcija podjetja v bistvu socialna funkcija, s takim stališčem pa se kakšen menedžer sodobnega kova nemara ne bi strinjal, čeprav nestrinjanja ni bilo slišati.

O sindikatih ni dosti slišati, ampak Dušan Rebolj je dejal, da v sindikatih ne nasprotujejo socialni funkciji države, bodo pa v kratkem od nje terjali projektno odpiranje delovnih mest in pa program razreševanja brezposelnosti. Na okrogli mizi so namreč ugotovili, da je izguba dela za Slovenca velika travma, zaradi katere izgubi samozavest in tudi ugled. Sindikat se bo zavzel za ustanovitev mešanega komiteja pri vladi, v katerem bodo ob vladnih predstavnikih sedeli tudi predstavniki delodajalcev in sindikata.

Vsa socialna politika pa bo seveda odvisna tudi od tega, ali bodo gospodarske organizacije preživele. Glavni direktor Franc Cargo meni, da so bile razmere ves čas zelo težke, saj so bila podjetja stalno izpostavljena novim in novim poskusom, zdaj pa gospodarstveniki pogrešajo strateško slovensko usmeritev.

J. SIMČIČ

Ne ljudska ne jugoslovanska

Ko nastajajo te vrstice (torek popoldne), še vedno ni jasno, ali se ukaz predsedstva SFRJ o oddaji orožja in razpustitvi ilegalnih oboroženih formacij nanaša tudi na slovensko teritorialno obrambo in hrvaško milico. Ta in taka negotovost, ki jo bo predsedstvo najbrž še podaljševalo, je odličen temelj za sklep, da se je dr. Borisav Jović s tovariši vpregel v voz, ki pelje na ustanovitve Srbsoslavije. Na to pot se je podala tudi Jugoslovanska ljudska armada, v dogodkih, ki nas prehitujejo, igra in bo igrala vlogo Miloševićeve prednje in zadnje straže ter udarne pesti. S tem je JLA v očeh jugoslovanske in svetovne demokracije javnosti prenehala biti jugoslovanska in ljudska vojska, tudi za najbolj slepe je postala tisto, kar je že od svojih začetkov — oborožena formacija, ki štiti tekoče in strateške interese jugoslovanskih komunistov oziroma boljševikov.

Da je tako, potrjuje tudi pisanje Narodne armije, uradnega glasila JLA, ki s težkim novinarskim orožjem tolče po na svobodnih in legalnih volitvah izbranih vodstvih nesrbskih republik, predvsem Slovenije in Hrvaške. Taka opredelitev armadnega vrha bo JLA dokončno razbila, federalna vojska namreč ne more imeti ene narode raji kot druge, JLA se ne more prevzeti tipično policijskih opravil, pa čeprav bi šlo za razorožitev v Kninski krajini z ukradenimi puškami oboroženih Srbov. Ob tem ne bi smeli pozabiti, da smo na eno zlorabo JLA že pristili, še vedno je v ozadju intervencij na Kosovu.

In čeprav je JLA edina realna moč v Jugoslaviji, se ji bo zgodilo, da se bo razsula, še preden se bo to zgodilo državi, ki naj bi jo branila od zunaj in predvsem od znotraj. Že včeraj je postalo vprašljivo financiranje vojaškega dinosa, danes se bistrejši in neortodoksni pripadniki JLA nesrbske in nečrnogorske narodnosti sprašujejo, zakaj še sodelujejo v tej hajki na neprimerne narode in republike, samo vprašanje časa je, kdaj bo v armadi dobil več vpliva oficirski krožek, ki bo zahteval, da se mora vojska popolnoma depolitizirati, torej iz kasarn pregnati tudi tako imenovano Gibanje za Jugoslavijo. Da bi bil absurd večji, lahko

tako potezo naredi kar sedanji vojaški vrh. S tem bi rešil, kar se rešiti da. Čeprav ni tega niti za seme. Če se bodo namreč jugoslovanske bodoče države morebiti pogovarjale o delu skupne vojske, bosta recimo, Kadijević in Brovet morebiti samo dva od sogo-vornikov. Morebiti zato, ker sploh ni rečeno, da jima bo Srbija dala ta mandat, od »svojih« republik pa ga zaradi dosedanjega početja zanesljivo ne moreta pričakovati.

Ob drugem razporedu zvezd je mogoče tudi, da bo JLA preživela kot vojska bodoče velike Srbije. Tak izid vnaša eksistencijski, politični in moralni nemir v nesrbski del oficirskega zbora in tako posredno že danes razžira armado. Srbija JLA gotovo ne bo hotela podedovati v celoti. Podobnih ali drugačnih uganj in domnev je še cela vrsta.

Izhodišče za današnjo rabo pa je le dejstvo, da je armadnogeneralski vrh nepreklicno izbral ideološko in politično odločitev, ki ga postavlja v službo srbskega imperializma in ekspanzionizma, ki temelji (to je že mogoče jasno razpoznati) na Memorandumu SANU. Zaradi prebega v srbski tabor je armada izgubila moralno pravico v določeni meri soočati o političnih in drugih spremembah na ozemlju Jugoslavije. V tej luči je treba gledati tudi morebitni poseg armade zoper Slovenijo, Hrvaško in še bi se kdo našel. Vojaška intervencija v Jugoslaviji bi pomenila državljansko vojno in samo še hitrejši konec JLA, njeno zaenkrat še dobro maskirano razpadanje bi neznanosko pospešila prva žrtev med civilni, prvi spopad s hrvaškimi policijskimi silami ali slovenskimi teritorialci.

To dobro vesta tako večina v predsedstvu SFRJ kot vojaški vrh. Z veliko verjetnostjo lahko zaradi tega domnevamo, da JLA ne bo posredovala, vsaj ne v smislu in obsegu, kot je bilo napovedano. Ta smisel je načrtno, s premislekom tako megljen in večpomenski, da JLA in predsedstvu v vsakem trenutku omogoča tudi korak nazaj. Skratka, JLA ne sme posredovati, če jo stvarniki velike Srbije nameravajo še naprej uporabljati kot orožje v boju za jugoslovansko dediščino. JLA je srbska sablja samo v prime-ru, če ostane v nožnici.

MARJAN BAUER

Nad črna smetišča z nojevo logiko

Študija o popisu črnih odlagališč odpadkov, peskokopov in gnojšč v občini je nekoliko presenetila tudi same izvajalce iz domžalskega podjetja Oikos. Čeprav je črnih odlagališč in gnojnic ogromno po vsej Sloveniji, so v brežiški občini našli kar na 717 črnih odlagališč smeti in odpadkov. Ti v povprečju pokrivajo 0,07 odstotka vseh občinskih površin. Vsa 35 prebivalcev občine si je zamislilo eno tako smetišče, na katerem vsakemu Brežičanu pripada nič manj kot 6,4 kubika ali, bolj nazorno, cel kamion odpadkov.

Divja odlagališča so različnih velikosti. Največje je v Vrbinji, kjer se je nabralo že za 160 tisoč kubikov elektrofiltrskega pepela in ljubja iz podjetja Videm. V javnosti še vedno ni znano, kako je s temi odpadki, kljub temu da so v Vidmu postregli s strokovnimi razlagami o popolni neškodljivosti in varnosti takega odlaganja. Porozna prodnata tla so tukaj namreč v pretesnem stiku s talno vodo, da bi kar tako verjeli v varnost. Tudi sicer so največja odlagališča v ravninskem delu Krškega polja in Vrbinje ter na Dobovskem polju proti Sotli. Značilno za kranjski del občine okrog Cerkelj je, da je tam odlagališč precej manj, so pa zato večja in se nahajajo večinoma v opuščeni gramoznicah. Te so sicer zelo praktične za odlaganje vsakovrstnih odpadkov, a po drugi strani toliko bolj nevarne. Vse, kar se morebiti steka v gramoznice, pride slej ko prej neposredno v talno vodo, ki je na tem območju bogat vir pitne vode ne samo lokalnega, ampak tudi republiškega pomena.

VSAKIH 8 LJUDI IMA SVOJE SMETIŠČE

V krajevni skupnosti Brežice je popisanih zelo malo črnih smetišč, saj tu odpadke organizirano odvažajo. Posebne zasluge za to ima zelo priročno pobočje, ki se vleče nad Vrbinjo vse od brežiškega gradu do Šentlenarta in sluzi meščanom kot eno samo dolgo odlagališče vsega, kar jim je doma napoti. V hribovitejših predelih, ki se začnejo z Artičami in nato nadaljujejo z Globokim, Sromljami, Pečicami, Piščami in Bizelskim, so divja smetišča tako pogosta, da ima vsakih dvajset prebivalcev svoje. V Sromljah in Pečicah, kjer so domačije bolj na samem, pa ima skoraj vsaka od njih svoj kotiček, najpogostejše ob robu ceste v gozdu, za vsakovrstno šaro. Precej revni kraji z ostarelim prebivalstvom so tako prvi vsaj v enem: vsakih 8 do 10 prebivalcev ima čisto svoje smetišče.

Študija kljub predstavitvi javnosti še ni povsem končana, kar je pravzaprav sivojstrno razočaranje. Podjetje Oikos je namreč poštene študije z obrazložitvami postavilo pred novinarje samo podatke o številu odlagališč po posameznih krajevni skupnostih, število prebivalcev na eno odlagališče, količino odpadkov na prebivalca in delež površine, ki jo v posameznih krajih prekrivajo odlagališča smeti. Seveda pa so zagotovili, da je na osnovi zbranih podatkov, ki se trenutno nahajajo na disketi, mogoče na-

tačno ugotoviti, kje se katero odlagališče nahaja, kolikšne količine se skrivajo v njih, kakšne vrste so na črno odloženi odpadki, kako blizu kraja se nahajajo in kako bi se dalo odlagališče sanirati.

V študijo so zajeli tudi peskokope, ki jih je v občini zelo veliko. Samo v Vrbinji je 7 večjih, med katerimi je eden še aktiven. Površine opuščeni peskokopov se večinoma prekrivajo z odlagališči vsakovrstnih odpadkov. Gnojnice so popisovali samo v 11 krajevni skupnostih, kjer je največ možnosti, da bi ogrozile pitno vodo. Ker prevladujejo manjše kmetije, so popisali kar 1850 gnojnih jam. Večina med njimi ni ustrezno zaščiten, zato bi bilo potrebno oceniti, kakšen je lahko njihov vpliv na okolje.

KRAJEVNE SKUPNOSTI SO BREZ DENARJA

Za študijo je občina morala odšteti 117 tisočakov, odločitev o tem, kaj početi z njo, pa je zdaj v rokah občinskega izvršnega sveta in še posebno sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja. Vsekakor bi morali za začetek zagotoviti odvoz odpadkov iz vseh gospodinjstev, da bi preprečili nadaljnje črno odlaganje. To seveda ne bo lahko. V krajevna središča so lani namestili 20 kontejnerjev, ki večinoma ne zadoščajo potrebam. Kontejnerji sami po sebi niso prava rešitev, četudi bi jih namestili še več oziroma bi računali na pogostejše odvažanje. Trenutno so namreč plačniki odvoza krajevne skupnosti, s temi pa, vemo, kako je. Če ne drugega, so ostale brez vsakršnih sredstev, brez svojih tajnikov in tudi brez vloge, ki so jo imele nekoč. V takih razmerah je težko pričakovati, da se bodo krajski sami organizirali in prostovoljno zbirali denar za odvoz smeti, še posebno, ker je navsezadnje ceneje in enostavneje vse skupaj odložiti v bližnjem gozdu.

Na seji skupščine je bilo že tudi slišati predlog, da bi povečali kazni za vse, ki se ne držijo odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki, do najvišje mere, ki jo še dovoljuje zakon. Pa verjetno sam odlok in kazni za njegovo kršitev tudi ne bodo prinesli pričakovanih rezultatov. Še pred grožnjami s kaznijo bi namreč v občini morali poskrbeti za organiziran način odvažanja smeti in plačevanja odvoza ter v odročnejših krajih poskrbeti tudi za finančno pomoč, saj se komunalnemu podjetju odvoz gotovo ne bo splačal.

Med pomembne naloge občine bi morali uvrstiti tudi novo komunalno deponijo, bodisi občinsko bodisi regijsko, o kateri je že več let veliko govora, a ni do sedaj še nobenih vidnih rezultatov. Očitno je namreč, da za komunalno deponijo sodobnega tipa, ki bi bila v bistvu mala tovarna za predelavo odpadkov, v sevniki, krški in nenazadnje tudi brežiški občini ni posebno velikega interesa, kaj šele, da bi se občine zanj potile. Danes je ravnanje s komunalnimi odpadki povsem v pristojnosti občin, zato tudi ni čudno, da se občine med sabo tako težko dogovorijo o skupni deponiji. Republiška zakonodaja o tem se seveda še »pripravlja«, čeprav bi bil zanj že skrajni čas. Skoraj po vseh občinah Slovenije je namreč problematika z odlagališči postala zelo pereča.

SKUPNA POSAVSKA DEPONJA

Posavska deponija je še vedno na začetku. V brežiški občini so strokovnjaki predlagali pet možnih lokacij, od katerih sta zaradi različnih vzrokov možni le dve — Globoko in Dobrava. Predlog lokacije imajo menda tudi v Krškem, medtem ko v Sevnici še niso tako daleč. Nekateri tudi razmišljajo, da bi se veljalo o deponiji dogovarjati tudi z Radečami. Ker je lokacija temeljni problem pri izgradnji deponije, lahko rečemo, da je v Posavju še prav gotovo nekaj let ne bo. Cena odlagališča z zahodno tehnologijo, ki je zavarovano iz vseh strani, je od 100 do 700 DEM za kvadrat, zato bo tudi finančno utorih za Posavce. Zato so na republiški sekretariat za urejanje prostora vložili zahtevek za soudeležbo v višini 56 milijonov dinarjev. Vse tri posavske občine naj bi tudi same sodelovale vsaka z enako udeležbo. Na ta način bi bilo možno začeti gradnjo, ki bi jo pozneje širili po etapah.

Pri nas zaenkrat le malokdo ve, da v svetu precej ljudi zelo dobro živi na račun odpadkov. Edina svetla izjema so Cigani, ki ponekod pravi pridno zbirajo staro železo ter ga uspešno prodajajo. Morda bi se pri tem morali zgledovati tudi pri njih. Mnogo več bo treba narediti tudi v osvveščanju ljudi, ki naj bi že doma razvrščali odpadke in predvsem ločevali neuporabne od tistih, ki se jih splača predelati.

Brežičani imajo že dobro izkušnjo s črnimi odlagališčem v Rigoncah, ki so ga sanirali in kršitelje predali sodniku za prekrške. Medtem ko se še ukvarjajo z vprašanjem, kako bi od njih izterjali 11 tisoč DEM stroškov za sanacijo odlagališča, so v Rigoncah na sveže zagrnjeno odlagališče spet začeli navažati odpadke. Katorej zdaj s popisanimi črnimi odlagališči?

SOSEDEJE

NE KONTROLIRAJO VODE

Na večja črna odlagališča bi gotovo morali poklicati strokovnjake, ki bi ocenili, kaj vse se je po kotanjah nabralo in kakšno nevarnost predstavlja. Na osnovi ugotovitev bi lahko določili vrstni red sanacije, vendar, kot smo slišali na tiskovni konferenci, to ne bo potrebno. Odkritih odpadkov namreč nimajo kam odpeljati, saj je občinska komunalna deponija v Dobovi, ki ji bolj pristaja ime smetišče, že povsem napolnjena. Dobovčani na razširitev pod nobenim pogojem ne pristajajo, saj imajo že zdaj dovolj požarov, nezgodnih plinov in Ciganov, ki so se naselili ob smetišču. Če je kakorkoli zaradi tega, sicer uradnega smetišča ogrožena tudi podtalnica, še ni nihče raziskoval, brežiški župan pa je ob priložnosti ironično pripomnil, da nas srečo sosedje preko meje ne kontrolirajo vode, ki pride k njim.

Menda nameravajo popisana črna odlagališča začasno kar prekriti z zemljo, kar bo tako bojda dosegel vsaj psihološki učinek: Če ljudje smetišča ne vidijo, niti ne odlagajo manj. Pri mer iz Rigonc seveda govori precej drugače, zato se lahko na koncu vprašamo, čemu sploh služi opravljena študija. Ali je res sama se namen? Če smemo, bi skromno opozorili, da podobno študijo povsem prostovoljno in zastopno pred nekaj leti opravili že brežiški pionirji. Morda so odlagališča kot domačini popisali celo bolj natančno. Na njihova opozorila takrat niso bilo nobenega odziva, zato je njihov trud prekril prah na kdove kateri polici. Ni rečeno, da ne bo podobna usoda doletela tudi te študije. B. DUŠIČ

Drugačnost ne sme pomeniti odrinjenosti

Življenje niso samo uspešni ljudi, nasmejani lepotici in lepoticice, vzneseni politiki, umetniki in znanstveniki, kot bi površno lahko sodili iz podobe, ki nam jo slikajo množični mediji, ki pač določeni plasti ljudem posvečajo ogromno pozornosti. Življenje tudi niso samo judje, ki jih najpogostejše srečujemo na ulicah, na koncertih, v javnih lokalih. Življenje ima svoje sence in ljudi, ki se najraje skrivajo v njih, naj bo po lastni volji ali pod vplivom splošnega vzdušja. Ostareli, slepi, gluhi, invalidi, duševno prizadeti, so ljudje, ki jim pravimo z eno besedo, da so drugačni. Duhovna in družbena obzorja, ki si jih z demokracijo in uveljavljanjem človekovih pravic odpiramo tudi pri nas, drugačnosti ne poznajo v pomenu odrinjenosti in odmaknjenosti. Drugačnost je sestavina življenja, ki jo okolje sprejema in vključuje vase.

Za preboj takšne miselnosti in za ustrezno družbeno skrb — v novonastalih razmerah bi morali pravzaprav govoriti o državni skrbi — za »drugačne« ljudi se zavzemajo društva za pomoč duševno prizadetim. V Novem mestu so zadnjo soboto, 19. januarja, z občinim zborom društva novomeške občine, na katerem so izvolili novo predsednico društva, dipl. psihologinjo Renato Bačar, ta prizadevanja ponovno oživel. Za zavzetimi ljudmi in organiziranim delovanjem se bodo morda stvari v Novem mestu le pomaknile naprej. Ta pomik je namreč zelo potreben.

O stanju pri nas smo se pogovarjali z dipl. defektologom, novomeškim rojakom Tomažem Jerebom, tajnikom Zveze društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije. Tomaž Jereb je na nek način zgovoren primer premika, ki naj bi se dogodil v splošni zavesti. Sam prostodušno priznava, da o problemih »drugačnih« ljudi ni vedel skoraj nič, tako kot večina ljudi, dokler ga ni po končanem študiju geografije in sociologije življenje postavilo pred dejstvo: prvi otrok, ki se mu je rodil, je bil duševno prizadet. Jereb se je lotil študija defektologije in »na stara leta«, kot hudo mušno pravi, lani tudi končal. Za diplomsko nalogo je z Borjano Eržen opravil analizo stanja odraslih oseb z

zmerno, težjo in težko duševno prizadetostjo, v novomeški občini, v kateri sta izrisala tudi model reševanja te problematike.

• **Kako je pri nas z duševno prizadetimi, z ljudmi, ki jih uvrščamo med tiste, za katere ljudski glas pravi, da so drugačni? Se morda Slovenija v tem pogledu kaj razlikuje od drugih držav?**

»V vsaki družbi je približno 10 odst. takih ljudi. Od tega je od poltretjega do treh odst. duševno prizadetih, med njimi pa je večina (75 odst.) lažje prizadetih in le četrtina je takih, ki so vse življenje potrebni pomoči. V Sloveniji je okrog 9760 otrok in odraslih, ki v vseh fazah življenja potrebujejo pomoč, ker pač ne morejo sami skrbeti zase. Gre za ljudi z zmerno, težjo in težko duševno prizadetostjo. Kar 60 odst. je otrok. Lažje prizadeti so v naši republiki okrog 50.000. Te številke so v okviru stanja po svetu, kot ga ocenjuje Svetovna zdravstvena organizacija. Gre pravzaprav za naraven pojav, saj duševne prizadetosti ne štejemo med duševne bolezni. Zaenkrat tudi ni videti, da se bo delež prizadetih zmanjšal. Res je, da je medicina dosegla precej uspeha pri preprečevanju nastanka nekaterih oblik duševne prizadetosti že v najzgodnejših fazah razvoja, vendar pa človek s svojimi dejanji in neumnim odnosom do okolja ustvarja nova žarišča.«

• **Torej lahko pričakujemo, da bo delež duševno prizadetih v prebivalstvu ob izboljšanjem zdravstvu in splošnih življenjskih razmerah še večji, tolikšen, da jih tudi zaradi tega ne bo mogoče tiščati in skrivati v sence?**

»Lahko bi rekli tako. Nekdaj se je rodilo relativno veliko ljudi z napakami, vendar so ob rojstvu ali v najzgodnejši dobi umrli. Danes se življenjska doba tudi takih ljudi podaljšuje. Včasih je, denimo, veljalo, da mongoloid živi največ 20 let, pred kratkim pa smo zabeležili v Ljubljani zanimiv primer: umrl je mongoloid, ki je dočkal 55 let.«

• **Kakšno je stanje na Dolenjskem in v novomeški občini?**

»Stanje na Dolenjskem in v novomeški občini je približno v okvirih, značilnih za republiško povprečje. Je pa nekaj, kar je specifično za Dolenjsko in tudi za ožje novomeško območje. Dolenjska nima tradicije na področju skrbi

za duševno prizadete, kot jo poznamo v drugih območjih Slovenije od Primorske do Koroške, kjer so imeli v preteklosti zavode in ustanove, okoli katerih se je začel razvijati sistem skrbi. Dolenjsko območje je eno redkih, ki tega sploh nima. Kar ima, je razmeroma novo: posebne šole in delavnice pod posebnimi pogoji. Zaradi tega je prišlo do tega, da, denimo, novomeška občina težje primere duševno prizadetih ljudi v bistvu izvažja v druge regije.«

• **Bodo morale regije oziroma občine prevzeti to skrb na svoja pleča in zanje urediti ustrezne domove?**

»Vse kaže tako. Po Sloveniji se mreža domov zapira. Včasih smo imeli v Sloveniji nekaj centralnih zavodov, kot sta na primer Hrastovec in Dornava. Ko pa so regije začele razvijati oddelke za delovno usposabljanje in delavnice pod posebnimi pogoji, so kapacitete oddelkov za varstvo težje duševno prizadetih začeli

zmanjševati. Centralnih domov, kamor bi se naprej pošiljali težje duševno prizadeti, ni več oziroma kmalu ne bodo več odprti za potrebe drugih regij. Novomeška občina oskrbo svojih občanov v drugih domovih seveda drago plačuje, namesto da bi s tem denarjem kaj naredili v domači občini.«

• **Gotovo ni vprašanje samo denar, potreben je tudi ustrezen kader. Ali ga imamo?**

»Jedro strokovnjakov defektologov je v sedaj obstoječih ustanovah v Novem mestu. Opažam pa velik deficit v zdravstvu. Tu je zares težko. Novo mesto na primer nima mentalno—higienskega oddelka, kar ima praktično, da tako rečem, že vsaka slovenska vas. Kako, da se na tem področju nič ne zgane, res ne vem. Drugod po Sloveniji se sploh vse razvija nekoliko hitreje. Pred 20 leti so začeli ustanavljati varstveno—delovne centre, danes pa imajo ob njih že tudi domove. Ne gre za klasične domove

za težje duševno prizadete, marveč za bivalne skupnosti. To so nekakšne družine, ki štejejo pet do sedem prizadetih oseb in do dva varstvena. Duševno prizadeti žive tako v bolj humanem in normalnem, četudi še vedno varovanem okolju. In takšna bivalna skupnost, ki lahko živi tudi v preurejeni zasebni hiši, je tudi relativno cenejša.«

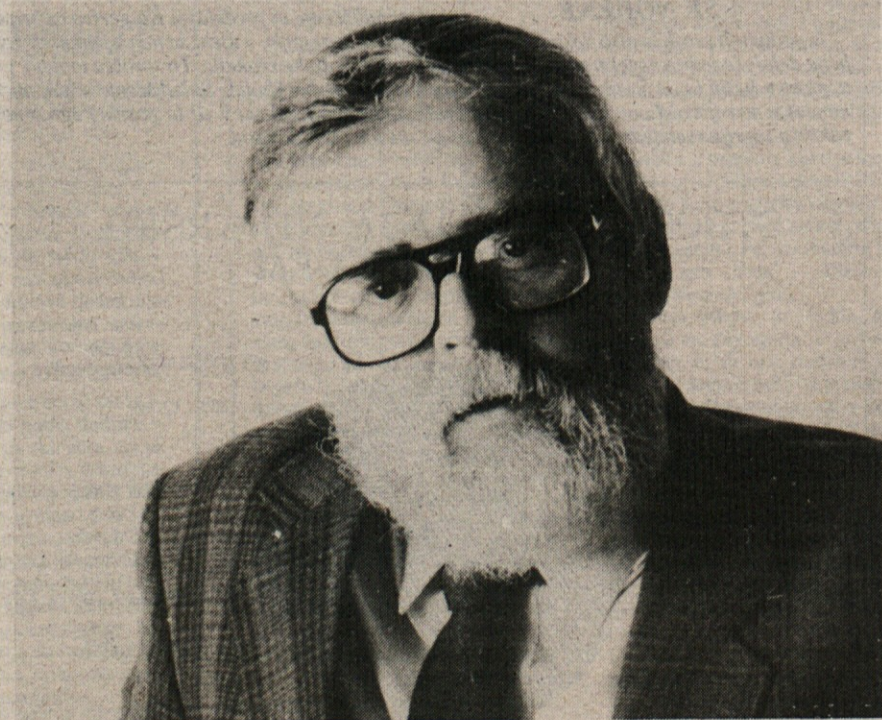
• **V diplomski nalogi sta s sodelavki predlagala zanimiv vzorec reševanja te problematike. Kakšen je?**

»Zamislila sva si model, ki seveda ni edina možna pot. Gre za model celostne obravnave otrok, mladostnikov in odraslih z zmerno, težjo in težko duševno prizadetostjo na vseh stopnjah njihovega razvoja in življenja, zajema pa vse od zdravstvene skrbi, varstva, vzgoje, izobraževanja in usposabljanja do zaposlovanja, varstva in zagotavljanja kakovostnih pogojev življenja. Zdravstveno skrb za otroke z motnjami telesnem in duševnem razvoju bi prevzel mentalno—higienski oddelki, ki bi ga ustanovili pri otroškem dispanzerju. V okviru splošne bolnišnice bi deloval center za vse razvojno motene osebe. Današnja osnovna šola s prilagojenim programom bi prerasla v center za varstvo, vzgojo, izobraževanje in usposabljanje odraslih duševno prizadetih. Skrb za odrasle duševno prizadete pa naj bi prevzel varstveno—delovni center.«

• **Glede na stanje je ura pravzaprav skoraj poldne in bi za odrasle moral že delovati podoben center, kot ga predlagate. Kaj menite, bodo stvari krenile po poti, ki jo predlagate?**

»Drugje gre razvoj hitro naprej, v tem delu Slovenije pa nekoliko stoji. Zdaj se ob drugih dolenjskih in posavskih društvih ter belokranjskem postavlja na noge tudi novomeško društvo, ki bo motor in spodbudno jedro sprejem. Društvo sicer nima izvršilne moči, ima pa javen glas, da lahko od vlade in države zahteva uresničevanje deklariranih in v zakonodajnih pravic, ne zase, marveč za tiste, ki sami teh pravic ne morejo izbojevati. Če vemo o ozir številke o vseh, tudi lažje duševno prizadetih, pridemo do 60.000 slovenskih državljanov, to je najmanj 200.000 ljudi, kar je desetina prebivalcev Slovenije, ki se jih problem duševno prizadetih dotika. Torej mislim, da se bodo stvari premaknile na boljše tudi v Novem mestu.«

MILAN MARKELIČ

MODA 91

36. SEJEM MODE
14.-17. 1. '91

Moda 91: tekstilci kljubujejo krizi

Kot že desetletja je tudi letos sejem mode, ki je eden vodilnih sejmov te vrste v Jugoslaviji, pričel bogato vsakoletno sejmsko dejavnost ljubljanskega Gospodarskega razstavišča. Letošnji, že 36. ljubljanski sejem konfekcije, modnih tkanin, pletenin, usnjene in krznenne konfekcije, obutve, galanterije in modnih dodatkov je bil od 14. do 17. januarja. Na njem se je z najnovejšimi dosežki svojih proizvodov, s kolekcijami za letošnje poletje in prihodnjo jesen — zimo, predstavilo 228 razstavljalcev iz Jugoslavije in tudi iz tujine. Slednjih je bilo že 21, večina iz Italije. Skupaj z našimi so zaokrožili podobno mode, ki bo risala letošnji vsakdan od jutra do jutra, od čevljev do pokrivala, od službe do počitka in slovesnejših trenutkov, od ceste, pisarn do doma na območju dežel Alpe-Jadran, pa tudi širšega evropskega prostora.

Med razstavljalci se je močno povečal delež slovenskih, saj jih je bilo kar 64 odstotkov, delež hrvaških je padel s 27 na 16 odstotkov, srbskih z 10 na 6 odstotkov, delež razstavljalcev iz Bosne in Hercegovine z 11 na 5, nanovo pa so prišli razstavljalci iz Črne gore. Na letošnjem sejmu mode je bilo mogoče videti nekaj več konfekcije, usnjene in krznenne konfekcije, galanterije in obutve, manj pa modnih tkanin, trikotaže in spremljajočega programa ter enako kot lani modnih dodatkov. Letos se je sejem mode še bolj odprl zasebnim butikom, ki so za svojo obliko predstavitev ubrali kar prodajo izdelkov, ki je bila letos prvič organizirana na sejmu. Sodeč po gneči v hali G, kjer je bilo mogoče kupiti vse od nogavic, kozmetike, kopalk, krzna, erotičnega perila Tanye Kenda, naravnosti iz Pariza prispelih ženskih kompletov, čevljev priznanega ljubljanskega zasebnika Dermastie, torbic zasebnika iz Pulja, pa do kvalitetnih in poceni otroških trenirk iz padalske svile in še celo vrste drugih oblačil za otroke in odrasle, bi lahko rekli, da je bila organizacija prodaje zadetek in polno in da jo bodo gotovo obdržali tudi v prihodnje.

Prikazi modelov v živo vlečejo

Kot je že običaj, so sejem mode spremljale modne revije, za katere je bilo veliko zanimanje. V Festivalni dvorani jih je dvakrat dnevno organiziralo Društvo modnih delavcev Ljubljana, v organizaciji pa se jim je letos pridružila italijanska revija Alta moda, ki išče pot na naš trg. Dvakrat dnevno so bile modne revije s prikazom novosti najrazličnejših proizvajalcev tudi na samem razstaviščnem prostoru v hali D, in sicer v obliki plesne koreografije, kar pri nas deluje še zelo sveže. V hali D so bile letos prvič tudi projekcije filmov, ki so prikazovali svetovne modne trende 1991/92. Prijetna popestritev so bili bolj ali manj opazni in domiselni živi prikazi modelov na posameznih »stanih«. Za to se je odločila na primer tudi sevniška Lisca. Njeno prekrasno perilo in bluzice Foxy so bile na manekenki iz novomeškega Reklam studia še lepše kot na lutkah in stojalih. Ali je bilo zaradi tega sklenjenih kaj več kupčij, pa ne vemo. Za živo predstavitev so se odločili tudi v sevniskem Inpletu. Glasba in ples mladenke sta pred njegov »stan« vsake toliko časa privabila cele grozde obiskovalcev, same potencialne kupce, seveda.

»Zmajev« ni več

Novosti so bile letos tudi pri nagradah. Znamenitega ljubljanskega »Zmaja« ni več. Mnogi tekstilci in konfekcionarji sami pravijo, da je tako tudi edino prav, naj trg pove, kakšno vrednost imajo posamezni izdelki posameznih proizvajalcev. Za izpustitev »Zmaja« pa so se odločili, ker se jim je zdela možnost izbora nagradencev le znotraj družbenega sektorja preozka, daleč stran od dejanskih dogajanj na trgu. Seveda pa čisto brez nagrad letos le še ni šlo. Podeljene so bile tri nagrade za inovacije s strani strokovnega združenja tekstilne industrije. Nagrado za najboljšo modno ko-

lekcijo na sejmu je Društvo oblikovalcev Slovenije prisodilo Vesni Gabršček-Ilgo za kolekcijo damskih pletenin Almire iz Radovljice. Njena kolekcija pod blagovno znamko In line je bila deležna mnogo hvale. Media Marketing pa nagrade za najbolj celostno podobo na sejmu ni podelila, ker je menila, da je šlo na sejmu le za tradicionalne, ne pa za izvirne podobe. Bila pa je tu »Zlata Jana«, nagrada revije Jana kreatorjem najuspešnejših sejmskih kolekcij. Prejeli so jo: Vesna Gabršček-Ilgo, Almira, Jožica Brodarič iz Siscie, Ika Fujs za Murino moško kolekcijo in mlada kreatorka Tanja Zorn, ki kreira za Modna oblačila Vodeb Novo mesto.

Ni bilo videti, da so tekstilci pred zlomom

Sejem moda 91. Moda, ki ni iz mode že več kot 35 let, so zapisali organizatorji. Vsekakor obiskovalci tudi letos niso bili prikrajšani za dobro pripravljeno se-

silni negotovosti, da so se tako sklepali tudi posli, pa da največjih dolžnikov naših podjetij na sejmu ni bilo. Huda konkurenca je tekstilno industrijo gotovo prvo in že pred časom prisilila v iskanje prostora na najzahtevnejših tujih trgih in v tržno obnašanje, ki vključuje sodobno tehnologijo, dobre delavce in organizacijo, spoštovanje svetovnih standardov kvalitete in dobavnih rokov, v stalni kvalitetni razvoji. Če ne bi bilo tako, večine že itak ne bi bilo, saj tekstilci poslujejo v naši državi pod neenakimi pogoji. Take razmere so tekstilce prisilile v dobro delo, ki, žal, ni več garancija za preživetje, kaj šele za dobro življenje. Kakovost, privlačnost, uporabnost in modnost, kvalitetne kolekcije pod razpoznavnimi blagovnimi znamkami, vse upoštevaje spoznanje, da v svetu (in pri nas) pomembnejši od mode postaja slog oblačenja, so zato zapovedi, ki jim težavam navkljub ali prav zaradi njih v naši tekstilni in konfekcionarski industriji uspešno sledijo, drugo poglavje pa so cene z dajatvami preobremenjene proizvodnje. Zaradi tega je marsikatera obiskovalka odšla slabe volje s sejma,

Dolenjski tekstilci na 36. sejmu mode v Ljubljani:

Beti Metlika
Cobra Novo mesto
Galus Novo mesto
Inplet Sevnica
Jutranjka Sevnica
Komet Metlika
Lisca Sevnica
Labod Novo mesto
Novoteks Novo mesto
Oprema Kočevje
Tekstilana Kočevje
Trikon Kočevje
Vodeb Novo mesto

jemsko predstavo. Treba je reči, da se na sejmu ni videlo, da je večina naših tekstilcev in konfekcionarjev v velikih težavah, tako rekoč pred zlomom, da jim zaradi kroničnega pomanjkanja denarja in vsestranske plačilne nediscipline v Jugoslaviji grozijo stečaji, da se direktorji ukvarjajo v glavnem le še s tem, kako spraviti skupaj denar za naslednjo plačo, te pa so v tekstilni industriji Slovenije za četrtno nižje od republiškega industrijskega povprečja. Očem obiskovalcev je ostalo skrito, da je vse v

saj je lahko videla, koliko prekrasnim stvarim se bo morala letos odpovedati.

Glavni je slog oblačenja

Kolekcije, prikazane na letošnjem sejmu mode, pa so bile zares lepe. Seveda sledijo svetovnim modnim trendom, v katerih pa je, kot rečeno, pomembno, da postaja glavni slog oblačenja. Ni se tre-

ba »našemeti«, da ne bi bili videti kot iz prejšnjega stoletja, saj je nova moda vendar tako pestra, da lahko vsakdo v njej poišče svoj stil. Tako so se letošnja krila precej skrajšala, imajo podaljšan pas, gubice in razne vstike, po dolžini pa se ožijo. Toda tu je tudi večno moderna chanel dolžina, črna barva, bluze, ki so letos in ozke ter kratke in dolge in široke kot tunike, tako da se da skriti marsikatero napako v postavi. Nad krajšimi ozkimi krili se bodo nosile letos trapez jakne, ki bodo tudi prikrite kako pomankljivost. Daljša in širša pa so tako poletna kot jesenska dezerirana krila, ostaja tudi še nekaj pliseja. Bluze pridobivajo na pomenu in bodo opazen del garderobe. Lahko bodo kratke in opriete — v ta namen se kot material vrača jersey — ali pa daljše in udobnejše. Široke bodo tudi linije plaščev za prihodnjo zimo. Tako pri bluzah kot pri plaščih in jaknah vseh vrst — večinoma so daljše, z elastiko ali kakšnim drugim »dogajanjem« v pasu, jakne pri kostimih pa so dokaj strogo krojene — bodo letošnja posebnost ovratniki. So veliki, raznih nenavadnih oblik, romantični. Še vedno bodo zelo izraziti lepi gumbi, ki so skoraj nakit, lani zelo popularne zlate pa letos izrazito nadomeščajo srebrni okraski, dodatki oz. odtenki v tkaninah. Podobno kot krila se ožijo tudi hlače, ki so lahko ali do glajžev ali klasične dolžine, končajo pa se z razporčki in gumbki. Naši konfekcionarji so v sejemске kolekcije vključili tudi kratke hlačke, ki so kot kratka krilca, letos bo tudi še nekaj hlačnih kril, ki so ožja in z dolžino okrog kolena. Ramenske podloge še ostajajo, tako pri moških kot pri ženskah pa so manj poudarjene. Moškim je kljub elegantnemu videzu zagotovljeno udobje, tako hlače kot suknjiči so še širši, svoje pa k udobju seveda prispevajo materiali, iz katerih so sešita tudi moška oblačila. To so kakovostni naravni materiali s svilo za srajce vred ali izredno kakovostne mešanice. Taki, visoko kakovostni, so tudi materiali za ženska oblačila. Moherji, velurji, volne in njihove mešanice za zimo, svile, lani, viskoze, poliestri za lažja poletna oblačila. Poudariti velja, da imajo sedanji poliestri že lastnosti naravnih materialov, saj kožo pustijo dihati, ohranjajo pa lastnost nemečkanja, zaradi česar so nepogrešljivi tako rekoč v vsaki garderobi. In letošnje barve? Še vedno je precej lani tako modernih toplih zlatorumenno-zeleno-rjavih tonov, ki pa se jim pridružujejo nove barvne skupine. Poletje bo pastelno umirjeno, z jesenjo pa bodo te barve potemele v plavozelenkaste, sivoplave, rjaste, rdečkaste, lila tone. Umirjajo se tudi barve otroških oblačil, čeprav je še vedno tudi veliko pristržno pisanih, rožastih, nasploh pa vse lepše oblikovanih in kvalitetnejše izdelanih. Še vedno dokaj živahna in pisana je tudi moda za šport in prosti čas. Glavna značilnost letošnjih, na račun nižjih pet udobnih in lepih čevljev, so dodatki: ponaredki plazilcev in svetleči materiali.

Če se še enkrat na kratko ozremo po nedavnem ljubljanskem sejmu mode, je, kot rečeno, pri mnogih pustil mnogo slabe volje. Toliko lepih, elegantnih, udobnih konfekcijskih izdelkov, tkanin, perila, čevljev, torbic, usnjenih in krznenih izdelkov, klobukov, pasov za vse priložnosti in mnoge okuse je bilo tam, ki pa si jih premmogi ne bodo mogli kupiti! Mura, Labod, Novoteks, Almira, Rašica, Siscia, Svilaniti, Utok, Galanti, Industrija usnja, Topor in še in še so imena, ki si jih mnogi pač le redko lahko približajo bolj od zvena v ušesih. ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

Vodeb: obetaven prodor

Že drugič so se na letošnjem sejmu mode v Ljubljani predstavila Modna oblačila Vodeb Marte Bevc in Matjaža Vodeba iz Novega mesta. Kolekcijo vrhnjih oblačil, s katero so odmevno posegli v siceršnji modnotekstilni slovenski prostor, jim je kreirala mlada Tanja Zorn, ki je za to svoje oblikovalsko delo dobila tudi sejmsko priznanje Zlata Jana. Kolekcija plaščev in jaken s povi-

šanim pasom, povešenimi rameni in mehkiimi linijami, ki sledijo kvalitetnim volnenim materialom, sledi modnim trendom, modeli so zelo ženski. Najopaznejša posebnost kolekcije Vodeb pa je domiselna obdelava vstikov v pasu. »Zdi se mi, da so ljudje zoprti, zato sem jim jih hotela približati. Obdelala sem jih tako, da sta združeni funkcionalnost in dekoracija, tako da oblačilo ne potrebuje več dodatkov,« je povedala Tanja Zorn. Kolekcija je v pastelnih, toplih, barvah, dopolnili jo bodo s plavimi oz. zeleno-sivo-plavimi (žajbelj) odtenki, ki bodo na jesen najbolj modni.

Zlata Jana v Novo mesto

Od nekdanih nagrad na sejmu mode v Ljubljani je kot najvidnejša ostala nagrada Zlata Jana za kreatorje najbolj uspešnih na sejmu razstavljenih kolekcij. Letos jo je prejela Almirina kreatorka Vesna Gabršček-Ilgo, Jožica Brodarič iz Siscie, Ika Fujs iz Mure in Tanja Zorn za kreacije vrhnjih oblačil Vodeb iz Novega mesta. Tanja Zorn, Novogoričanka, je absolutenka Višje šole za oblikovanje tekstilnih oblačil v Ljubljani. Do sodelovanja z Matjažem Vodebom in Marto Bevc je prišlo, zahvaljujoč skupnemu prijatelju, ki je bil prepričan, da je Tanja tisto, kar bi potrebovala Modna oblačila Vodeb. Brez njih pa bi Tanja Zorn seveda težko uresničila svoje kreatorske zamisli.

Veliko študentk, četudi že na koncu študija, pač nima takšne sreče, da bi s svojimi kreacijami prišlo na vodilni jugoslovanski modni sejem. Zlata Jana pomeni mladi kreatorki Tanji Zorn in Modnim oblačilom Vodeb iz Novega mesta spodbudno potrditev njihovega dela.

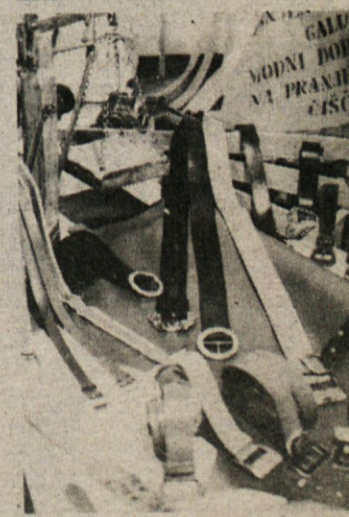
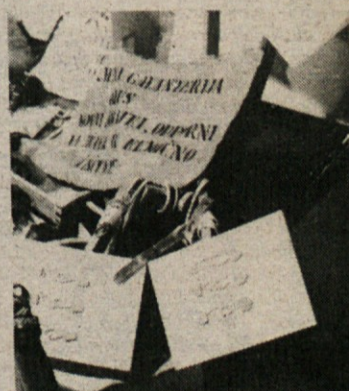

Tanja Zorn

Cobra in Galus: usnjena galanterija

Že drugič se je na ljubljanskem sejmu mode predstavila tudi Cobra iz Novega mesta, ki ima sicer svoje domovanje v Sokolski ulici 3 v Novem mestu. Gre za izdelke usnjene galanterije Marjana Mirja. V Cobri izdelujejo dve redni letni kolekciji ženskih, moških in otroških pasov, s katerimi so opremljeni modni izdelki naših najboljših in najbolj znanih konfekcionarjev, na primer murskosoboške Mure, Univerzal Domžale itd. Poleg modnih pasov v Cobri izdelujejo še usnjeno opremo za lov.

Cobra je letos pod okriljem novomeške Obrtne zadruge Hrast uredila razstavi prostor na sejmu v dolenjsko-jesensko-pokrajinskem-lovskem vzdušju skupaj z zasebnim podjetjem Galus iz Novega mesta. V Galusu prav tako izdelujejo izdelke iz usnja, in sicer: usnjene gumbe in našitke, zankice za težko konfekcijo, regulatorje za varnostne vrvice, držala za zadrge, okrasne žepne našitke, epotele. Posebnega pomena je podatek, da so vsi Galusovi izdelki obdelani s posebno tehnologijo, ki omogoča pranje do 60° Celzija in kemijsko čiščenje. Za to tehnologijo je galusovec Josip Will predlanskim dobil naziv inovatorja leta TV Slovenije.

OPREMA
KOČEVJE

Oprema: Moda '91 iz porotexa

Sodeč po odzivu na razstavljene konfekcijske izdelke na sejmu mode je Proizvodno in trgovsko podjetje Oprema iz Kočevja z oblačili iz vrhunskih tkanin Porotex izbralo dobro zamišljeno in zanesljivo poslovno pot. Porotex je kakovostna, zdrava in za nošenje prijetna tkanina z mikroporoznim premazom na notranji strani. To omogoča enosmerno dihanje. Skozi mikroskopsko majhne pore tkanina odvaja telesno vlogo, hkrati pa preprečuje vstop vlage, mraza, vetra. Tehnološko zelo zahtevno enostransko naslojevanje različnih tkanin z mikroporoznim premazom zelo kvalitetno izvajajo v Opremi, tako da je porotex povsem domač izdelek.

V Opremi Kočevje iz porotexa izdelujejo profesionalna oblačila in ostalo opremo za vojsko, policijo in druge najzahtevnejše dejavnosti; zaščitna oblačila za gasilsko in reševalno službo; komplete za zaščito delavcev v najtežjih atmosferskih in tehnoloških razmerah. Iz te tkanine odličnih lastnosti izdelujejo v Opremi tudi praktične in hkrati elegantne kombinézone za smučanje, planinarjenje, za športne ribiče, lovce in motoriste, skratka, nepremočljiva in zračna oblačila za šport in rekreacijo. Opremina konfekcija je rezultat lastnega dinamičnega konfekcijskega inženiringa.

Do Opreminega porotexa in do izdelkov iz njega je trenutno mogoče priti v Kočevju na Tomšičevi 13, kjer postrežejo tudi z vsemi potrebnimi informacijami in navodili, lahko pa tudi po telefonu 061/854-123.

porotex

Labod: eleganca je vedno v formi!

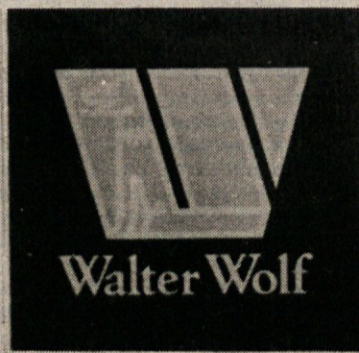
Eleganca je vedno v formi! Kakovost je vedno v modi! Moda za čas, ki prihaja! To je seveda Labod Novo mesto, ki že dolgo sodi med vodilne slovenske (in jugoslovanske) ustvarjalce mode za širši krog potrošnikov tako ženskega kot moškega spola. Labod je vodilni izdelovalec moških srajc v Jugoslaviji. Pred dvajsetimi leti so ustvarili blagovno znamko Tip-ton z zeleno deteljico, ki danes predstavlja osnovo klasičnega programa, tu pa so še nove blagovne znamke, vsaka s svojo posebnostjo: Triglav, klasične srajce, Amadeus, elegantne rahlo dezerirane srajce, Prestige, srajce za posebne priložnosti, tudi svilene, in najmlajša blagovna znamka Walter Wolf, ki jo nosijo modne elegantne srajce, namenjene moškim, ki radi posežejo po modnih novostih.

V slovenskem in jugoslovanskem konfekcijskem vrhu je Labod že dolgo tudi s svojo žensko konfekcijo, katere osnovni ton je eleganca sodobne poslovne ženske, z enostavnimi linijami in

lepimi, kakovostnimi materiali. Na modni reviji je iz širokega Labodovega programa prevladovala vedno lepa črno-bela kombinacija, na razstavnem prostoru pa se je Labod postavil s kolekcijo za jesen-zimo 1991/92 v modrih in zelenkastih tonih, ki se napovedujejo že nekaj sezon in bodo letos očitno le prevladali na modni sceni; v umazano vijoličnih, roza, bordo in lilkastih tonih ter v surovih barvah kamna, pudra. Poletni Labodovi toni pa so peščeni, naravni, zelenkasti, ocean modri, toni začimb. Labodovi kostimi za prihodnjo jesen so krojeni dosti strogo, s krajšimi krili, pri kompletih pa so tudi daljša in nagubana krila, posebno vzorčasta. Plašči prihodnje zime so z velikimi, tudi nabranimi ovratniki. Zimska kolekcija je izdelana iz finih moherjev in velurjev, zastopana je tudi volnena flanela, diolenčki, razne mešanice, v poletni prevladujejo lani, viskoze, skratka naravni materiali. Še vedno je aktualen tudi pliš, ki je obvezno iz poliestra, za svečaneje priložnosti pa pliš in žamet.

Labodova krila so se skrajšala že za poletje, taka, nad kolena, bodo tudi jese-

ni in pozimi, seveda pa ne bodo pozabili tudi na večno aktualno chanel dolžino. Krila se spodaj tudi ožijo, pas je višji, precej je gubic in pošepanih vsilkov. Poletna dezerirana krila so daljša in širša, nekaj je tudi kratkih, zvončastih kril a la rock and roll. Tudi hlače se spodaj ožijo in zaključujejo z razporčki ter gumbki. Prihajajo tudi čisto kratke hlače, ki z gubami v pasu delujejo kot kratka krilca. Bluze, enobarvne in dezerirane, primerne pač za čim boljše kombiniranje, ki so iz naravnih materialov, finih viskoz, v glavnem uvoženih, iz poliestrov, ki imajo že lastnosti naravnih materialov, in v manjši meri iz bombaža in v vseh že omenjenih modnih barvah, letos pridobivajo na pomenu. So krajše, oprijete pa tudi široke in dolge kot tunika. Ovratniki so nenavadnih, romantičnih oblik, izredno lepi so tudi gumbi, ki so skoraj kot nakit. Ramenski podložki ostajajo, a so manjši. Omenimo še, da v Labodu nastaja tudi ženska vrhunska konfekcija pod blagovno znamko Ella Vivaldi, ki bo še malo daljši korak od zdajšnje Labodove ženske konfekcije pred siceršnjo konfekcijo.

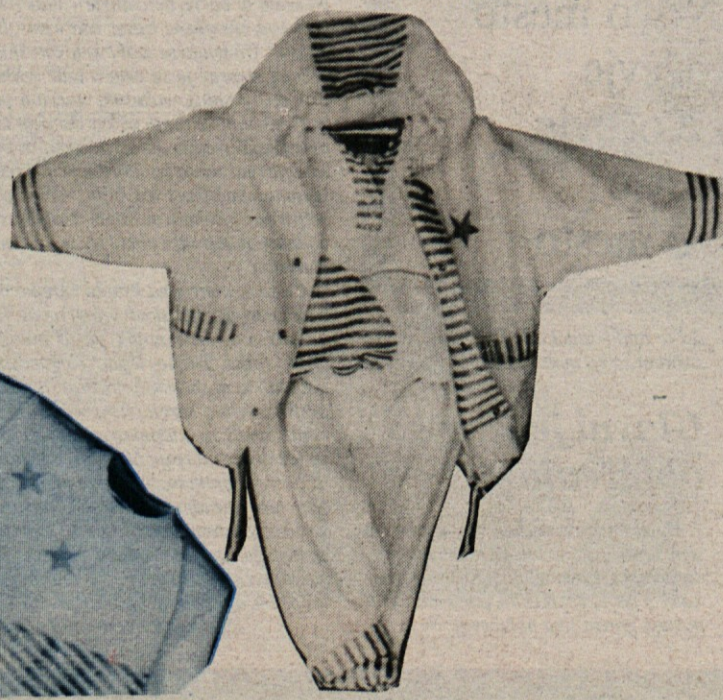

Jutranjka: najboljše za otroke vseh starosti

Poznano je, da je Jutranjka iz Sevnice kljub vedno večji in novi konkurenci še vedno vodilni specializirani proizvajalec otroške konfekcije pri nas. V svojem bogatem proizvodnem programu ima popolno ponudbo oblačil za novorojenčke, od štrampic, kombinézonov, kompletov do nadvse uporabnih in pri kupnih spalnih vreč. Za otroke od najzgodnejših mesecev pa tja do pubertete iz-

delujejo moderne in praktične hlače, bluze oz. srajčke, obleke, komplete in jakne, za katere večini ni težko odšteti tistih nekaj dinarjev več, saj je višja cena poplačana s kakovostjo izdelkov. Z izrednim posluhom in občutkom za moderno in uporabno pa so v Jutranjki kreatorski delavnici ugodili tudi željam najzahtevnejše starostne skupine najstnikov, ki v marsikateri družini dela si ve lase staršem s svojimi jasno izoblikovanimi oblačilnimi zahtevami. Zanje Jutranjka pripravlja pestro izbiro najaktualnejših modelov kril, hlač, jaken in plaščev.

Na letošnjem sejmu mode se je sevniška Jutranjka predstavila s kolekcijo, v kateri so modeli za otroke vseh starosti v beli barvi, domiselno in po najnovejših modnih zapovedih oplešani z zlatimi in srebrnimi črtami in napisi.

Novoteks: med eleganco in športom

Kot je že naveda, se je novomeški Novoteks na sejmu mode predstavil tako s svojimi tkaninami kot s konfekcijo, ki jo izdelujejo pod dobro uveljavljeno znamko Teens. Pri tkaninah je bila razstavljena kolekcija za jesen-zimo 1991/92, izdelana v treh barvnih skupinah: v sivomodri, ki bo visoko na lestevici modnosti, v rdeči, ki je na primer v Italiji barva številka ena, ter v rjastorumeni, ki se še ni povsem poslovlila. V materialih se je Novoteks povsem opredelil za kakovost, kar pomeni manj spuščanja v modne hite, kot je bila na primer predvsem zaradi mečkanja zelo nevhvalna viskoza. Prevladujejo klasični materiali, poliestri in volne in njihove mešanice, materiali iz mikane preje, pojavil se je tudi zelo zanimiv bukle, ki bo prihodnjo zimo zelo moderen. Novoteksove poletne tkanine, za katere so dobili lani najvišje priznanje na sejmu mode v Beogradu in kolekcijo dobro plasirali, so mešanice lanu, poliestra, viskoze in fine klasične mešanice v pastelnih barvah.

V nežnih pastelnih barvah je tudi na sejmu predstavljen del Novoteksove poletne ženske in moške kolekcije. Njihov stil je vmes med športnim in elegantnim,

to so oblačila za vsak dan iz naravnih materialov, iz mešanic z lanom in viskozo. Sledeč modnim trendom, so njihove jakne letos daljše, v pasu z všito elastiko ali drugače stisnjene. Krila so krajša, precej nad kolonom, dezerirana pa se-

veda tudi daljša in širša; hlače so ali zelo kratke ali pa ozke, oprijete. Novoteksov moški je v barvah kot že dolgo ne podoben ženski modi, rame niso več tako poudarjene, suknjiči so širši. Pasteli so zamenjali dosedaj prevladujoče kričeče

neonske barve tudi v prikupnem otroškem programu, ki ga Novoteks tudi še izdeluje. V vseh delih Novoteksove konfekcije se bo barvno poletje nadaljevalo v jesen, pastelne barve bodo potemnele v rdeče, rjave, modre tone.

Lisca: ženskost in funkcionalnost

Sevniška Lisca je na letošnjem sejmu mode v prvi plan postavila svoj program damskega perila. Lutke so oblekli v zares lepe nedrčke, hlače, podaljšane pasonove za nogavice pa v bodyje, ki se lahko nosijo kot perilo ali kot vrhnje oblačilo namesto bluze. Kolekcija v črni in bordo barvi, ki je posebej pritegovala občudujoče in hrepeneče poglede, je pripravljena za prihodnjo serijo blagovne znamke Bravo, s katero so se prvič predstavili lani.

Liscino perilo je izdelano iz čipk in pliša, materialov, ki jim s kakovostjo, lepoto, uporabnostjo in modnostjo omogočajo slediti osnovnemu motu modne funkcionalnosti in ženskosti. Kot reče no, prevladujeta črna in bordo barva, med modeli je glavni body v kombinaciji pliša in čipke. Sicer nedrčki izgubljajo klasičnost, so podaljšani, z oporo, zelo funkcionalni. Naramnice so široke. Vse to je več ali manj vidno že v sedanjem perilu Bravo, ki gre v prodajo v treh serijah: v klasični, beli, iz elastične in vezene čipke; v seriji iz elastične, dvobarvne si-vočrne čipke; v seriji v breskovi barvi iz poliestra in rivers čipke, ki je najkvalitetnejša med neelastičnimi.

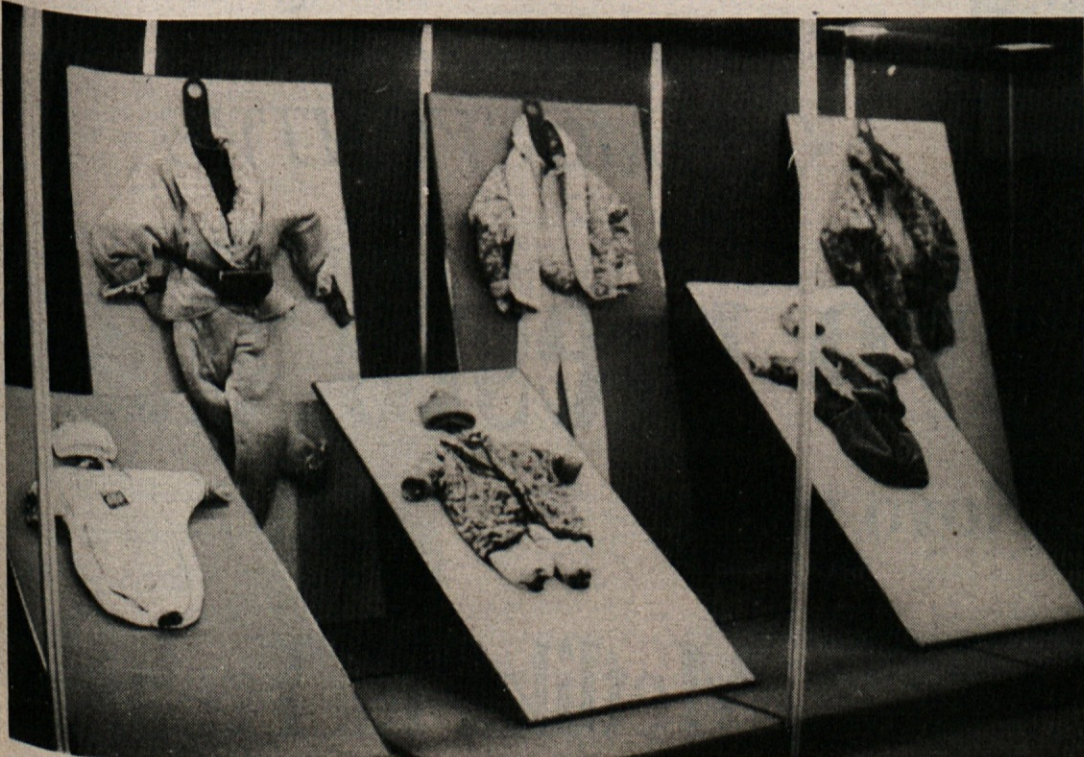
Poleg zares lepega perila je na »Štatu« manekenka novomeškega studia Reklam v živo predstavljala tudi Liscine bluze Foxy, ki jih skušajo delati za vse okuse, dekliski stil pa so preoblikovali v ženskega. Kolekcija je široka, količine so manjše. Prevladujejo naravne pastel-

ne barve, cvetni dezeni, prihajajo patudi zelo intenzivne barve. Modeli so tako klasični kot modno oprijeti. Liscine bluze so narejene iz viskoze in iz mešanice viskoz, svile, v manjši meri tudi iz bombaža, vse več pa iz poliestrov, ki so tudi zahodni modni trend. Te poliestre je

proizvajalcem z dodelavami uspelo spraviti na tak nivo, da so ohranili neprecenljivo lastnost nemečkanja, so pa tudi prijetni za otip in nošenje, saj pustijo kožo dihati. Lisca pa poleg tega seveda še naprej izdeluje tudi najrazličnejše modele kopalk.

Beti: prosti čas v rožastem

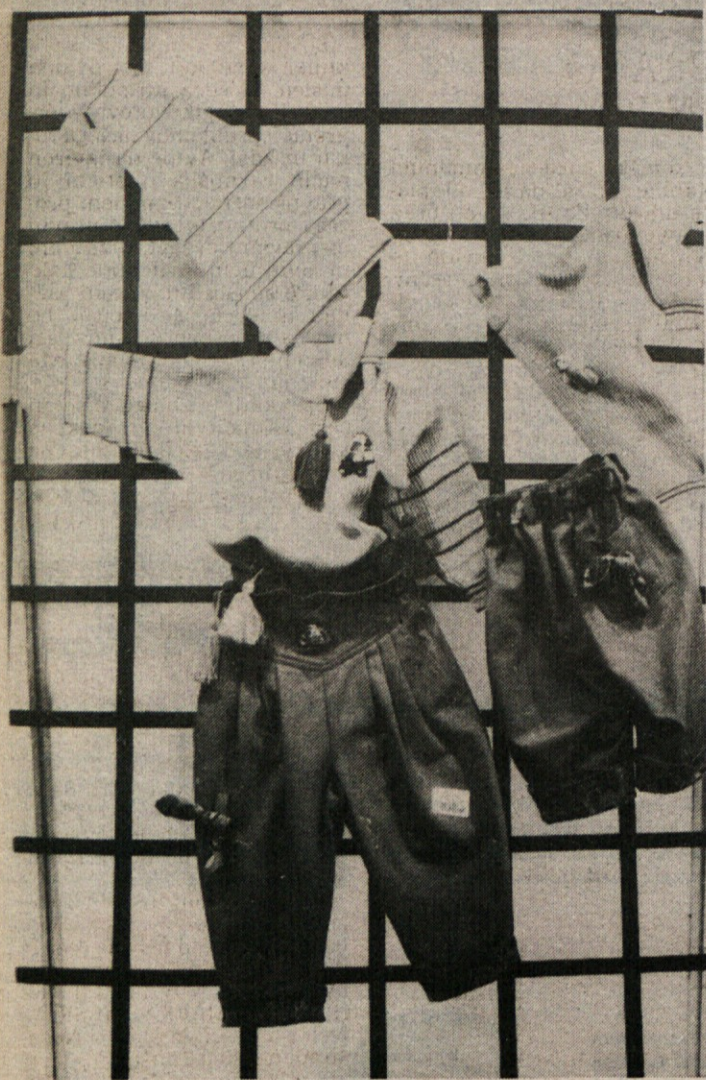
V metliški Beti so za predstavitev na letošnjem ljubljanskem modnem sejmu pripravili kolekcijo za šport in še bolj za prosti čas oz. za prosti čas na športno temo v rožastem vzorcu, v živih, »divjih« barvah, v zeleno lila odtenkih. Kolekcija je tokrat zaradi obilja rožastega izdelana le za otroke in predstavnice ženskega spola vseh starosti, medtem ko si bodo moški udobje in lepoto v oblačilih za prosti čas in šport brez težav našli v siceršnjem Betinem proizvodnem programu, katerega osnovna značilnost in odlika so za nošenje in tudi vzdrževanje odlične bombažne tkanine. Sejemska kolekcija, ki je s svojo pisanostjo zbudila veliko zanimanja obiskovalcev, vključuje pajacke, komplete, vetrovke, majice, ozke hlače ipd., kar vse se da med seboj dobro in zanimivo kombinirati. Za kolekcijo je kreatorška skupina Beti uporabila žamet, zdaj nadvse modni pliš, ki je v pleteni, potiskani in gladki izvedbi; za ozke, oprijete hlače in sploh za vse oprijete izdelke pa so uporabili lycra bombaž.

Beti iz Metlike poleg izdelkov za šport in prosti čas seveda še naprej slovi med kupci tudi kot proizvajalka odličnih modnih kopalk ter kvalitetnega bombažnega perila, vključujoč baby in otroški program. Večino tkanin za Betina oblačila pa še vedno izdelava Betina metraža.

TRIKON

Trikon: nov program LUMPI

Kočevski Trikon je prišel na letošnji sejem mode z novostjo. Predstavil je svoj novi otroški program za malčke od enega do treh let, ki so ga poimenovali »Lumpi«. Program, ki že z imenom daje vedeti, da je namenjen malim razigranim navihancem, je izdelan tudi v ži-

vahnih otroških barvah, ki so iskane na trgu. Pred njihovo sejmsko izložbo so z zanimanjem in občudovanjem postali mnogi obiskovalci in v Trikonu so zadovoljni tudi z velikim poslovnim odzivom na njihove Lumpije.

Se naprej pa Trikon seveda ohranja svoj standardni program visoko modnih ženskih, moških, dekljskih in fantovskih hlač, ki jih pozna tudi svet. Tu pa je še baby-program, pletenine za novorojenčke in dojenčke tam do enega leta starosti, po katerem je med kupci znan že dolga leta.

Komet: kakovost za vse starosti

Metliško tovarno Komet ženske dobro poznajo in cenijo. Je specializiran proizvajalec ženskega perila: nedrčkov, steznikov, hlač, bodijev, korzetov in pasov za nogavice. Izdeluje tako klasični program kot modne modele. Kometovi izdelki so iz zelo kakovostnih mešanic z bombažem, ki so prijetnejše za nošenje, se pa še vedno prilagajajo postavi.

Za letos so v Kometu pripravili novo serijo izdelkov iz istih materialov in dezenov, ki se lahko med sabo kombinirajo. V seriji sta dve vrsti nedrčkov, nedrček s podaljškom, hlačke, nogavični pas in body, serija pa bo v beli in črni barvi.

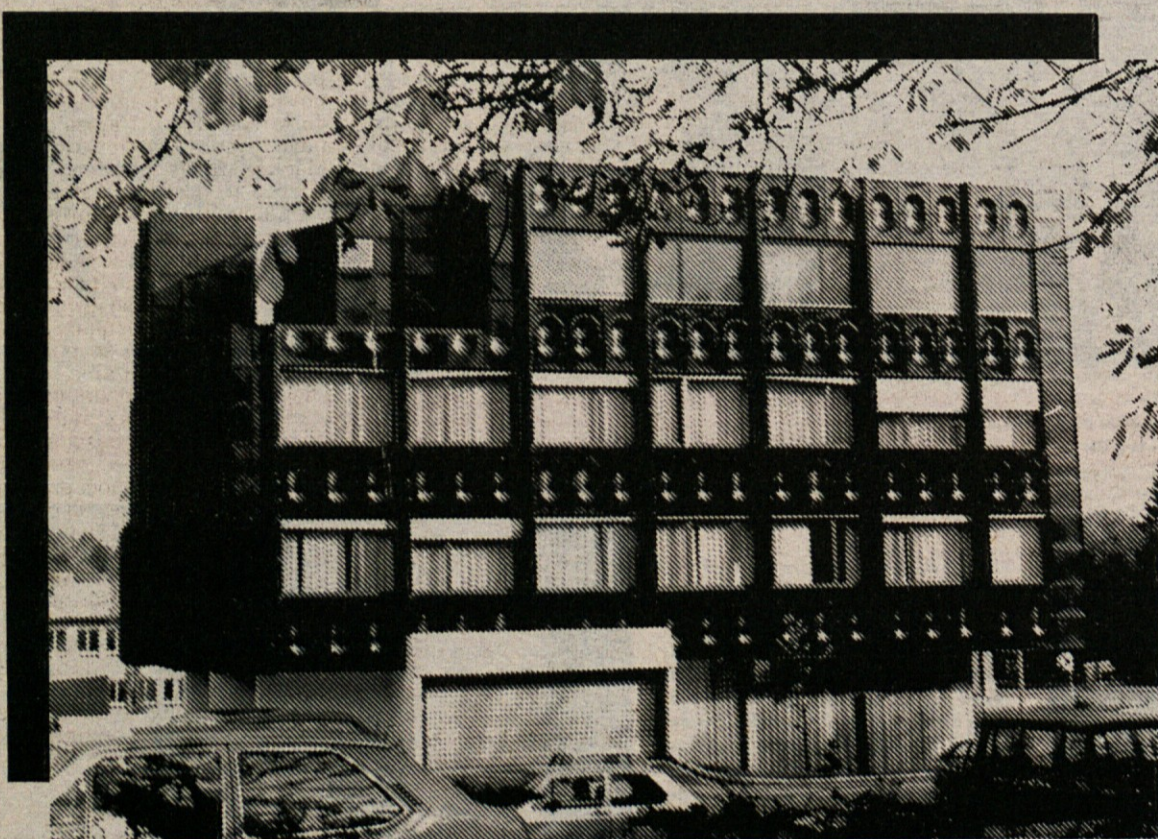

Inplet: vrhunske pletenine

Inplet Sevnica so pred osmimi leti ustanovile Liska, Jutranjka in Komet kot izdelovalca pletenin za svoje izdelke. Danes je to na svojih nogah stoječ fleksibilen 120-članski kolektiv z visoko tehnologijo in s sposobnimi ter visoko izobraženimi kadri, ki ima dva proiz-

vodna programa: elastične lycra ter bombažne pletenine, za katere skrbijo, da so vedno najboljše kakovosti. V Inpletu izdelujejo elastične in neelastične pletenine ter čipkasto blago za žensko perilo, kopalko, podloge in oblačila za prosti čas ter pletenine bombažnega tipa — pliš, frotir, interlock — za otroško konfekcijo in za športna oblačila. Opravljajo pa tudi storitve pletenja, barvanja, beljenja in striženja.

Inplet se je na sejmu mode v Ljubljani, kjer je zbujal pozornost s predstavitvijo izdelkov iz njihovih pletenin v živo, predstavil tudi s programom, ki je novost — njihova in na našem tržišču nasploh. Gre za program posteljinega perila »Intima stretch« iz pliša in frotirja interlock, ki ima vrsto odličnih lastnosti. Je mehak, prijeten za dotik, pozimi topel in poleti hladen, za povrh pa ga ni treba likati. Brez dvoma bo olepšal noč in počitek v marsikaterem domu.

ZAUPANJE VARNOST TRDNOST TRADICIJA

VODILA NAŠE OSAMOSVOJITVE

Zavarovalnica Novo mesto d.d.

Cesta herojev 1, Novo mesto

Predstavništva: Črnomelj, Kočevje, Metlika in Trebnje

□ 15

Le Daniel ve, kaj je mir

Pravi zimski večer je. Pravzaprav eden prvih v tej zimi, saj je mráz pritisnil šele sredi januarja. V brezvetrju se zrak kar zgosti in postane oster kot britev, mrzla svetloba številnih zvezd pa je vsa utripajoča videti čisto blizu, kot skozi lečo daljnogleda.

Kako lepo je imeti v takem večeru prostrano kuhinjo, kjer v štedilniku gori ogenj in razširja prijetno toploto po vsem prostoru! In kako lepo je, ko se v tem prostoru zbere družina, obsijana z zunanjo in notranjo toploto. Na mizo priroma liter zlatega vina iz vinograde v Rebri, nagrada za celoletni in današnji trud. Tisti prijetni, nekoliko dremotni večerni pogovor bi lahko bil, ko spanec že kar kuka iz senčnih kotov, vendar je v zraku nekaj, kar grobo in tuje moti večerno vzdušje. Čudna vznemirljivost je v ljudeh. Pogovor kar zastane in kdaj pa kdaj vsi prisluhnejo glasu napovedovalca, ki pripoveduje, koliko bombnih poletov je bilo ta dan opravljenih, koliko rušilnih raket izstreljenih na Bagdad, koliko na Tel Aviv, koliko jih je zadelo cilj in koliko žrtev je bilo.

Zimski večerni mir je pri Strojnovih v Dolenjih Sušicah pri Dolenjskih Toplicah porušen. Zaskrbljenost je razbrati na obrazih vseh odraslih. Le mali Daniel je na kolenih dedka Franca brezskrben in vesel. Še dve leti mu ni, zato mu za take reči ni mar. Drugi pa vedo, kaj je vojna, in spomini nanjo kar sami privro na dan. Človek, ki ve, kaj je vojna, se je ne veseli. Tudi poročilo o natančnih zadetkih ne. Ker ve, da je tisti, ki strelja, in tisti, ki je tarča, tudi človek. Človek pa ima svoje starše, brate in sestre, otroke. Vojna vedno trga na tisoče vezi in poraja tisoče solza. Vojna je čista le na televizijskih ekranih, od koder izgine, ko televizor ugasimo. V človeških srcih pa odmeva z gnevom in bolečino v neskončnost. Srce nima gumba, kjer bi lahko ugasili bol.

»Na trgu v Toplicah smo otroci plegli po tleh, pritisnili ušesa k zemlji in prisluškovali bobnenju topov. Prav s soške fronte jih je bilo slišati, tako hudo so se tam dajali. K sreči moj oče ni bil vpoklican, ker je bil edini poštar v

Toplicah, pa je moral stalno dežurati v službi,« pripoveduje spomine na prvo svetovno vojno Danielova prababica Marija Strojina, rojena Gutmanova v Dolenjskih Toplicah. Osemindesetletni starki so spomini na negotovost, pomanjkanje in zamolčki strah prve svetovne vojne težki. »Vendar,« pravi, »vse skupaj ni nič v primeri s strahotami druge svetovne vojne. Takrat je bila vojna med nami.«

In potem Marija pripoveduje, da je bil Ivan Strojina v Dolenjih Sušicah, s katerim se je poročila, premožen in ugleden možakar. Zato so ga nekaj let pred vojno izvolili za topliškega župana. Oboje pa je šlo precej v nos revolucionarnim silam, ki so med vojno delovale na tem področju. Zato se je moral umakniti, saj je od zaupnih ljudi zvedel, da mu strežejo po življenju. Marija je ostala s sedmimi otroki sama, takih, ki so praznili kašče in hlev, pa je bilo čedalje več. Težko je bilo preživeti družino in še vse, ki so prihajali mimo in zahtevali nekaj za podzob. Marijina sestra je medtem umrla in zapustila en dan starega otroka. K sebi v Ljubljano so ga vzeli moževi starši, med vojno pa se je za njim izgubila vsakršna sled. Dolgo so ga iskali, toda zaman. Tudi Marijinega brata Jožeta je pobrala vojna. Bil je partizan, sovražnikova krogla pa ga je zadela v Lipjah v Suhi krajini. Z rano v trebuhu je tri tedne umiral na nekem podu, saj pomoči ni mogla do njega. Najstarejšega sina Ivana so partizani vzeli s sabo, ko mu je bilo šestnajst let. Nekje pri Ajdovcu v Suhi krajini so patruljo, s katero je bil, zajeli Nemci. Ivana so poslali v taborišče, od koder je prišel po vojni ves sestrada in bolehen, toda živ. Tudi mož je prišel domov, ko je bilo vojne konec, vendar je bil kmalu zaprt in obsojen na zapor in zaplembo premoženja. Skupaj z drugimi župani, odvnetiki, zdravniki, profesorji in kulturniki, ki jih je hotela nova oblast prevzgojiti, je pešal na Kočevsko, kjer je bilo delovno taborišče. Po nekaj mesecih je prišel domov in napisal pritožbo zoper zaplembo. Posledica pritožbe je bila, da je bila zaplenjena še zidanka v vinogradu. Tako je bilo hiši odtujeno deset in

pol hektara obdelovalne zemlje, gozda in vinogradov. Osemindesetletna starka je danes čisto brez vsakega prihodka.

Marijin sin France, gospodar in Danijelov dedek, ki je bil za časa vojne še fantič, se spominja tistih časov, ko je manjkalo vsega, otroci pa bi ravno takrat potrebovali največ. Edino, česar je bilo povsod na pretek, je bila municija, bombe, razno orožje. To je fantiče, kakršni so bili takrat on, najbolj zanimalo in sedaj se čudi, da se ni zgodilo več nesreč. Tudi njegova žena Micka, doma iz Velikega Lipovca v Suhi krajini, se čudi, da je sploh preživela. »Kolikokrat smo med delom na polju morali poleči po tleh, nad nami pa so žvižgale kroglice in mine. Ko je bilo ropota konec, smo vstali in delali naprej.

Izstrelki iz minometov so pogosto prižvižgali v vas in ljudje so s strahom čakali, kam bodo padli. Nikoli ne bo pozabila prizora, ki so ga videle otroške oči. Spet je zapiskala mina nad vasjo. Partizan in partizanka na vrtu sta skočila narazen. Partizan se je vrgel po tleh, partizanka je skočila za jablano. Mina se je razlete-la in tam, kjer je prej ležal partizan, je zijala velika luknja v zemlji. Partizanka za jablano se je počasi sesedla. Vendar ne od ran, temveč od groze.

V zimski večer odmevajo poročila s sedanjih in minulih bojišč. Strah je v ljudeh. Le mali Daniel se brezskrbno igra v mogočnih dedkovih rokah. Mu bo s tem strahom prizaneseno?

TONE JAKŠE

Žal ni tako, kajti v občini porabijo na leto tudi 8 tisoč ton maziv in goriv ter 2 tisoč ton kurilnega olja. To pomeni 750 kg teh snovi na občana. Povrh tega se odpira tudi vprašanje ravnanja s temi snovmi, ki je marsikdaj podcenjeno. »Nezanemarljiva obremenitev za okolje so tudi umetna gnojila, ki so jih v letu 1987 porabili kar 129 kg na prebivalca ali 101 kg na hektar obdelovalne površine. V kmetijstvu pa je bilo porabljenih poltretji kilogram zaščitnih sredstev na občana,« povzema Novak ter pri-stavi še podatek o 244 tonah pralnih praškov, prodanih v črnomaljski občini v letu 1987. Čeprav tehnoloških nevarnih snovi v svoji nalogi niso zajeli, pa so že ti podatki dovolj za sklepanje o tem, kaj vse se posredno ali neposredno kopiči v črnomaljskem podtalju.

»Z raziskovalno nalogo smo hoteli opozoriti, da so ti ekološki problemi, ki jih torej ni malo in nikakor niso nedolžni, bolj stvar stroke kot politike. Ekologija se je namreč preveč spolitizirala, delo strokovnjakov pa zanemarilo. Sploh pa se ta vprašanja ne dajo rešiti z eno ekološko komisijo, stranko ali sejo občinske skupščine. Akcijsko ali kampanjsko se morda da preprečiti ali izogniti kakšni ekološki nevarnosti, kaj več pa ne. Mi smo sicer ugotavljali predvsem dejstva, s katerimi smo želeli opozoriti na ekološki problem, manj pa smo iskali rešitve. Za slednje bi bila potrebna cela projektna skupina. Dobro smo se namreč zavedali, da se ti problemi ne dajo rešiti brez zahtevnih strokovnih posegov, sploh pa ne volontersko ali celo morda na način, ki v preteklosti ni bil redek: da se odpadne vode skrijejo očem. Žal pa odpadne vode nekeje le pridejo zopet na dan in takrat lahko pride do ekoloških problemov kartastofalnih razsežnosti,« opozarja Novak.

M. BEZEK-JAKŠE

Črnomelj: pol milijona kubikov odpadnih voda

Belokranjci so dolgo živeli v utvari, kako ekološko neoporečna je njihova dežela ob Kolpi. Šele PCB v Krupi jih je nekoliko streznil in postavil na trdna tla. Toda očitno se varstva okolja še vedno niso lotili povsem na pravi način. Marsikdaj poudarjajo morda povsem obrobne stvari, na primer čistilne akcije po naseljih, prepričani, kako veliko ekološko delo so storili, če so pobrali po tleh papirčke, ki naseljuje res dajejo nemaren izgled, nikakor pa niso nevarni. Pozabljajo pa marsikdaj na stvari, ki so sicer očem skrite in jih tudi raje ne omenjajo, da ne bi povzročali dodatnih stroškov, so pa še kako pomembne za njihovo zdravo življenje. Gre za problem odpadnih voda in nasploh vsega tistega, kar se steka v kraško belokranjsko podtalje. Da pa to ni tako nedolžna stvar, je potrdila tudi raziskovalna naloga o problematiki odvajanja odpadnih voda v črnomaljski občini, ki so jo opravili dipl. inženirji gradbeništva Alojz Novak, Branko Banovec in Tomaž Šturlj. Zanj so konec preteklega leta prejeli tudi II. nagrado črnomaljskega odbora za raziskovanje.

Čeprav je bila naloga končana leta 1989, je še vedno močno aktualna in bo najbrž vse do takrat, ko odvajanje odpadnih voda v občini ne

bo rešeno. »V komunalni skupnosti sem se precej časa ukvarjal s komunalno problematiko in to je bil poglavitni razlog, da sem se s sodelavcem lotil tega vprašanja,« pove vodja raziskovalnega projekta Alojz Novak. »Žalostno je, da smo vedno poudarjali le oskrbo s pitno vodo, kar je po eni strani sicer razumljivo, toda hkrati problemov, od vodovodnega zajetja nazaj in od vodovodne pipe naprej, nismo reševali, še več, zanemarjali smo jih. Krog torej ni bil sklenjen in, da bi po svojih močeh na to opozorili, smo se lotili te raziskovalne naloge,« pravi Novak.

V črnomaljski občini je na vodovodno omrežje priključenih približno tri četrtilne prebivalcev, na kanalizacijsko omrežje pa le 46 odst. teh ljudi. V času raziskave ni bilo v občini nobene čistilne naprave, sedaj pa je v Semiču, vendar je glede na podatek, da v Sloveniji uspešno deluje le nekaj čistilnih naprav, njena uspešnost vprašljiva. Ko so raziskovalci obdelovali podatke, so v črnomaljski občini spustili neposredno v podtalje ali v vodotoke 500 tisoč prost. metrov odpadnih voda na leto. V resnici pa je bilo te vode še znatno več, kajti tudi kanalizacija iz Črnomolja na primer ni prečiščena. Čeprav ti podatki niso prav nič spodbudni in pomenijo veliko obremenitev za okolje, pa bi bili Črnomaljši lahko veseli, če bi se tukaj onesnaževanje podtalja končalo.

FINANČNE, TEHNIČNE IN POSLOVNE STORITVE
Novo mesto, d.o.o.
Cesta komandanta Staneta 38
68000 Novo mesto

je mešano podjetje, ki opravlja dejavnost na področju ekonomsko-razvojnih storitev in naložb, finančnega inženiringa, računovodstva.

Za razširitev naše dejavnosti oziroma celovitejšo ponudbo

VABIMO K SODELOVANJU
 sposobne, delavne in ustvarjalne strokovnjake,
 ki imajo znanje in izkušnje na področjih:

- EKONOMIJE
- GOSPODARSKEGA PRAVA
- FINANC
- KOMERCIALNEGA POSLOVANJA
- MANAGEMENTA

Sodelovati želimo s kreativnimi, dinamičnimi in podjetniško usmerjenimi osebami, ki želijo svoje sposobnosti razvijati na področju podjetništva, kapitalskih povezav, ustanavljanja in vodenja podjetij ter izvajanja sanacije podjetja.

Če vas sodelovanje z nami zanima, se predstavite s svojo pisno ponudbo, oziroma nas pokličite ali osebno obiščite v Novem mestu, Cesta komandanta Staneta 38

tel.: (068) 27-005, 27-007

Trgovsko proizvodno podjetje

Amigo d.o.o.

avtomobil
 medicinska
 industrijska
 gospodinjstva
 oprema

yu 66270 krško, ckt 25
 telefon/telex: 0608/31-497

Ponuja avtomobile TOYOTA po sistemu prodaje, kjer je v prodajni ceni že vplačana carina na ime kupca. Vsi avtomobili imajo garancijo 100.000 km ali tri leta za motor in šest let za karoserijo. Servisiranje zagotovljeno.

POTREBNE INFORMACIJE DOBITE TUDI PRI TRADETOUR d.o.o., Zagrebška 2, Novo mesto, tel: 068/22-410, 22-413 ali popoldne 068/27-234.

MOŽNOST PRODAJE STARO ZA NOVO!

Agencija IMAGE

vabi na **MANEKENSKI TEČAJ IN AVDICIJU ZA FOTOMODELE** v Novem mestu v času šolskih počitnic.

Vključuje učenje hoje, nastopanja in make-upa za fante in dekleta.

Pohitite s prijavi na telefon (068) 27-905.

Mercator-KZ Krka TZO KMETOVALEC Novo mesto

oddaja v najem

tračno žago za razrez hlobovine v Dolenjskih Toplicah.

Interesenti dobijo vse informacije na telefonu št. 068 21-480 ali 068 21-585 oziroma na sedežu TZO na Grabnu ali na upravi zadruga. Ponudbe bomo zbiral do 1. 2. 1991.

KRKA
 tozd
 zdravilišča
 n. sol. o.
 novo mesto

hotel grad otočec

OTOČEC MED ZIMSKIMI POČITNICAMI

Počitnice so seveda namenjene počitku, vendar lahko tak počitek v »zeleni« zimi, kot je spet letošnja, postane dolgočasen. Hotel Grad Otočec pripravlja tudi letos nekaj zanimivih dejavnosti, namenjenih predvsem šolarjem, po premisleku pa se v te aktivnosti lahko vključijo tudi starši.

Hotel Garni bo na široko odprl vrata.

Urnik:
 likovna delavnica: ponedeljek, torek, sreda od 10.00 — 11.30 — Hotel Garni. Mentor: študentka Likovne akademije Zvonka Simčič
 tečaj karateja: ponedeljek, torek, 15.30 — 16.30, četrtek, petek, 10.30 — 11.30
 tečaj ikebane: sreda, četrtek, petek, 15.30 — 16.30
 disko matineja: vsak dan od srede dalje, 16.00 — 19.00
 ŽIV ZAV: 3. februarja ob 15.00 v motelski restavraciji.
 Vsak dan je od 10.00 dalje odprt bazen, prav tako savna, popoldne je na voljo masaža in v četrtek od 11.00 do 16.00 pedikura in psihobio masaža.
 Vsako jutro ob 9.00 se v Garniju začne video program za mlade, morda pa bi se kdo odločil tudi za celodnevni program, kjer se otrok udeležuje dnevnih aktivnosti po programu, se kopa, na voljo pa ima tudi malico in kosilo.
 Za vse dejavnosti na Otočcu sprejemajo tudi vnaprejšnje prijave — lahko po tel. 21-830.

OBVESTILO

Krajevna skupnost Šmarjeta obvešča

vse krajevne skupnosti Šmarjeta, KS Bela Cerkev, naselja Zalag in Gornje Kronovo, da imajo možnost priključitve novih telefonskih naročnikov v letu 1991. Interesenti, ki bi želeli telefon, naj se prijavijo na krajevni skupnosti Šmarjeta in Bela Cerkev do 25. 2. 1991. Vse informacije dobite na KS Šmarjeta vsak ponedeljek in petek od 16. — 18. ure.

KS ŠMARJETA in PTT Novo mesto

Dolenjska ima jahalnico

Pokrita jahalnica na Bajnofu bo sezono tega športa podaljšala na celo leto

NOVO MESTO, OTOČEC — Nova jahalnica, ki so jo v petek slavnostno odprli na Bajnofu, ni velika pridobitev le za Otočec in tamkajšnje turistične delavce, pač pa predvsem za dolenjski športni turizem, ki je prav po zaslugi Krkinega hotela na Otočcu v zadnjih letih pridobil veliko tega. Spomnimo se lani uvedenega terenskega jahanja, potem programov gorskega kolesarjenja, sedaj je ponudba še pestrejša.

»Od kmetijskega šolskega centra smo za 25 let vzeli v najem nekaj prostorov na Bajnofu. Gre za 40 krat 20 metrov velik pokrit prostor, ki smo ga preredili v jahalnico, in hleve, v katerih je prostora za 12 konj in žrebeta,« je v petek ponosno razlagal Ivan Brumat, direktor hotela Grad Otočec. Ob Strugi, ki je bil doslej center jahalnega športa na Dolenjskem, je tako nastal nov, Novomeščanom precej bližji, ki bo imel hkrati vlogo vzrejne konjskega centra. »Jahalno sezono smo s tem podaljšali na celo leto. Pokrita jahalnica bo zagotovo prišla prav tudi Novomeščanom, zanje smo pripravili 3-mesečni program s šolo jahanja, katerega cena znaša 4.800 dinarjev,« pravi Brumat. Ni odveč dodati, da naj bi pokrita jahalnica na Bajnofu že v bližnji prihodnosti postala tudi gostiteljica kakšnega tekmovanja.

In za konec še nekaj o cenah. Vikend paket šole jahanja z bivanjem v Garni hotelu znaša 1.000 din, 7-dnevni paket, ki zajema 13 ur šole jahanja v dvorani in še nekaj lepih presenečenj, pa stane 3.700 din. Za tiste, ki vedo, kakšne užitke prinaša tovrstni šport, cene zagotovo niso pretirane.

B. B.

S KEGLJAŠKIH STEZ

• Končan je prvi krog posamičnega prvenstva za članice v okviru območne kegljaške zveze Novo mesto. Po dveh nastopih je na kegljišču v Ivančni gorici obdržala vodstvo Milena Veber pred Škodelj 767, Vidmar 766, A. Dalmacija 730, V. Dalmacija 728, Cindrič 727, Flišar 724, Miklavčič 679, Štrcljevič 661, Zupančič 653 in Okoren 606. Tekmovanje se prične v soboto ob 16. uri.

• Moški so merili moči v Kanjarici in Domu JLA. Povedal je Vinko Hutar pred lanskim zmagovalcem Francem Tkavcem. Dvanajst najboljših bo igralo za prava v Ivančni gorici v nedeljo ob 14. uri. Trenutni vrstni red: Hutar 1.663, Ž. Goleš 1.649, Tkavc 1.636, Klevišar 1.630, Draganjac, 1.625, Rakusa 1.613, S. Blažič 1.607.

CEGLARJEVA IN IVAČIČ

V Ivančni gorici se je končalo 14. odprto prvenstvo kegljaškega kluba Mercator Trebnje ob 20-letnici delovanja. Nastopilo je skupno 150 kegljačev iz domala vse Slovenije. Pri ženskah je zmagala s 796 podrtimi keglji Ljuba Ceglar (Proteus Postojna) s 784 in Lilo Drekonjo (Proteus Postojna) s 784. Najboljša Dolenjka je bila Milena Veber (Nm) na 5. mestu. Pri moških je bil s 1.769 keglji prvi Dušan Ivačič (Gradiš Ljubljana), pred Janezom Klančičem (Proleterec Zagorje) s 1.740 in Francem Tkavcem. Sledeji je presenetil, saj se je s 1.731 podrtimi keglji povzpел z dvanajstega na 3. mesto. (N. G.)

ZA BOLJŠE PLAVANJE

TREBNJE — Tu se bo 11. februarja začel tečaj za vaditelje plavanja, ki je namenjen učiteljem razrednega pouka in izvajalcem osnovne šole plavanja po Programu življenja in dela osnovne šole. Tečaj, ki ga organizira ZTKO Trebnje v sodelovanju s FTK iz Ljubljane, se bo začel tega dne ob 15. uri v osnovni šoli v Trebnju, v Kidričevi 11. Temu teoretičnemu uvodu bo sledil praktični del tečaja v bazenu na Otočcu. Solnina znaša 500 din. Prijave sprejema do 4. februarja ZTKO Trebnje, Kidričeva 2.

Znani najboljši športniki leta

Med športnicami najuspešnejša atletinja Vlada Lopatič, med športniki strelec Robert Kranjc in med ekipami člani Rokometnega kluba Dobova

BREŽICE — Občinska športna zveza je pretekli petek podelila nagrade in priznanja najboljšim športnikom v letu 1990. Predsedstvo pri izboru ni imelo lahkega dela, saj kljub slabim možnostim za treninge v Brežicah ne manjka uspešnih tekmovalec. Naziv športnice leta so podelili atletinji Vlaki Lopatič, ki ima status vrhunske športnice zveznega razreda. Med športniki je bil letos najuspešnejši Robert Kranjc, član Strelske družine IMV, ki je zmagal na republiškem tekmovanju v stre-

ljanju z malokalibrsko pištolo, na državnem prvenstvu pa se je uvrstil na 6. mesto in izpolnil normo za vrhunskega športnika zveznega razreda.

Za najboljšo ekipo so razglasili člansko ekipo Rokometnega kluba Dobova, ki si je priborila 1. republiško ligo in v njej tudi uspešno tekmuje. Med najbolj uspešne športnike so se v letu 1990 uvrstili še: Ti-homir Trajkovič, Gregor Podvinski, Jure Rovin in Boštjan Gregorič, atleti, ki imajo status zelo perspektivnih športnikov; atlet Vlado Kurajč in Branko Grubič, član NK »Svoboda« Brežice in obenem član republiške mladinske reprezentance Anton Berdik, ravno tako s statusom perspektivnega športnika; karateist Veljko Jukič, uspešen član slovenske reprezentance; Adi Brod, ki je osvojil 1. mesto na prvenstvu Slovenije v karateju med mladinci; atletinja Urška Kostec z uspehi v metu krogle ter Vanja Rancinger, članica TVD Partizan Brežice in učenka športnega razreda, ki je bila 9. na republiškem prvenstvu v gimnastiki.

Kulturni del prireditve je ob kitari za-

Šport

NOVOLES TUDI NAJBOLJŠI

NOVO MESTO — Ekipa Novolese je sodelovala v Splitu na nedavnih kvalifikacijah za kadetsko prvenstvo; bila je najmlajša, najnižja in na koncu najboljša. Nastopili so še Pop 84, Šibenka in Primorje, kar pomeni izjemno močno konkurenco, zato je zmaga Novolese prijetno presenečenje. V polfinalu kadetskega prvenstva Jugoslavije se je v Splitu poleg Novolese uvrstila še ekipa Primorja. Novoles: Cerv 75, Zaturški 47, Černe 36, Lihinec 30, Strašek 16, Petrov 15, Grandovec, Lubej, Andrijačič, Džananović.

STRELSKI REZULTATI

V 8. kolu II. republiške strelske lige so bili doseženi rezultati: Boštjan — Iskra Semič — 1.451:1.451, Impol (Sl. Bistrica) — Heroj Marok (Sevnica) — 1.436:1.461, Celje — SOP Leskovec — 1.435:1.438 itd. Vrstni red po 8. kolu: 1.—2. Večer (Mb) in SOP Leskovec (14 točk), 3. Iskra (9), 4. Celje (8), 5. Boštjan (8) itd.

Kmalu za točke

Rokometaši pred nastopi

RIBNICA, KOČEVJE — Rokometašice Opreme in rokometiši Inlesa Rika so se že začeli pripravljati na novo sezono. Kočevke bodo verjetno nadaljevali sezono 2. februarja ali teden dni kasneje, medtem ko bodo šli Ribničani v boj za prvenstvene točke 15. februarja. Kočevke trenirajo za začetek v Ribnici, in to z isto ekipo, ki je v preteklem letu nesrečno izgubila večje število že osvojenih prvenstvenih točk. Vsi poskusi, da bi v klub dobili kakšno igralko močnejšega udarca, so se izjalovili. V ekipo pa se vračata Julija Filipovič in nekdanji kapetan Marina Jerič, ki sta obe postali mami.

Ribničani bodo del priprav opravili na Malem Lošnju in preostanek doma. Trener Andrej Mate je zbral igralce, ki so bili v ekipi preteklo sezono. Gre torej za mlado ekipo, katere sestav sestavljajo imena, ki so svoj čas dosegla medaljo državnih kadetskih prvakov. Čeprav se zdi prvo mesto nedosegljivo, bodo Ribničani poskusili narediti vse, da bi se približali vodilnemu trbovelskemu Rudarju.

Kar zadeva rokometno klimo v Kočevju in Ribnici, se zdi, da bi šli za velik uspeh obstanek Opreme v ligi, pri čemer nihče ne zanika, da bi ekipa lahko tudi izpadla. V Ribnici pa na tihem pričakuje prvo mesto, čeprav bi bil tudi »samo« vrh tabele uspeh.

M. GLAVONJIČ

DVE DESETLETJI NA MOTORJU

— Predsednik novomeškega AMD Jože Prosinečki je na petkovi skromni slovesnosti podelil spominsko darilo znamenitemu novomeškemu športniku, motociklistu Alojzu Pavliču, ki je letos zaokrožil dve desetletji družjenja z motorjem. V tem času je bil Lojze kar trikrat državni prvak v razredu do 125 ccm, kar ni doslej še nikomur uspelo, na motorju je v teh letih prevozil blizu 100 tisoč kilometrov, z avtom pa dodatno 2 milijona. Največji Pavličev uspeh je seveda točka, ki jo je osvojil na dirki za svetovno prvenstvo na Grobniku, nemara še pomembnejša od tega pa je njegova obljuba, da dirkam in motorju navzlic širim križem na hrbtu še ne misli reči zbogom. (Foto: B. B.)

polnil duet Križanič, poživile pa so ga še plesalke plesne skupine »Omega«, ki jih vodi Romana Korber. Brežiški karateisti so prikazali svoje delo in nekaj osnovnih kat, medtem ko so učenci gimnastičnega športnega razreda navdušili s svojimi va-

• Kot je dejal podpredsednik Športne zveze Brežice Ivan Vebler, so rezultati športnih razredov že vidni, saj se v njih vzgajajo uspešni mladi tekmovalci. V kolektivnem športu je poleg Rokometnega kluba iz Dobove še posebej poveljal brežiški nogometaš, pri individualnih športih pa atlete, ki so med najuspešnejšimi slovenskimi klubi, saj so letos pobrali kar 51 medalj in imajo 2 tekmovalca mednarodnega ranga. V občini se ponašajo tudi s športniki drugih panog, kot so tenisaši, karateisti, kajakaši, kanuisti, planinci, strelci, taborniki in še kdo.

jami, ki so se jih naučili ob pomoči Zdenke Senica.

B. DUŠIČ

Iz skladišča IMV ukradla katrci

Četverica pred sodiščem — Vrednost pred leti ukradene katrci je danes 194 (!) din — Kopar in Koklič bosta morala v zapor

NOVO MESTO — Resda policijski in sodni mlini praviloma meljejo zanesljivo, a neredko tudi počasi, celo prepočasi. Vzrokov je brzkone več, toda kakršni koli že so, gredo neprimerno vselej na roke. V leti 1986 in 1987 segajo dogodki, zavorji katerih so morali pred novomeške sodnike 43-letni Rudolf Kopar, 33-letni Viktor Koklič in Novica Dejanovič, vsi doma iz Novega mesta, ter 37-letni Jože Zorko iz Grmovelj pri Škocjanu. Z njihovimi imeni je bilo povezanih nekaj tatvin v novomeški IMV, tudi izginotja dveh novih, na Grmu skladiščenih katrci in osemnajstice. Ni kaj, možakarji so se dela lotili prebrisano in profesionalno.

Senat novomeškega temeljnega sodišča je moral razpisati kar dve obravnavi, da je dogodka v celoti pojasnil. Rudolf Kopar, ki je bil v tistem času zaposlen v IMV, sedaj pa dela pri zasebniku, je skupaj z nezaposlenim Viktorjem Kokličem — oba sta s sodniki že imela opravka — med 10. in 31. decembrom 1986 iz novomeške IMV odpeljal nov osební avto R-4 GTL svetlorjave barve. Nekaj zatep pa sta podobni podvig ponovila, le da je tokrat iz skladišča IMV izginila katrci temnorjave barve. Tatvino sta izvedla tako, da je Kopar ukradeno vozilo pripeljal mimo vratarjev in varnostnikov na drugo stran tovarniške ograje, tam pa ga je s kanticno bencina čakal Koklič. Gorivo sta pretočila v ukradeni avtomobil, Koklič pa je nato Koparja s svojim avtomobilom spremljal med vožnjo do skrivališča, ki sta ga izbrala in pripravila že prej. In sedaj še najzanimivejše: ko je sodišče razpravljalo o teh tatvinah in vrednostih ukradenih vozil, je — če verjamete ali ne — imelo v rokah znesek 194,00 (stoštiriindevetdeset) dinarjev, kolikor sta katrci veljali v tistem času, tovrstni zneski pa se v sodnem postopku ne revalorizirajo. Dodajmo ob tem, da sta bila Kopar in Koklič na novomeškem sodišču spoznana tudi za kriva tatvine osebnega avtomobila R-18 (zanj je bila v sodbi zapisana vrednost 430,80 din), vendar ju je Višje sodišče v Ljubljani tega dejanja zaradi zastaranja oprostilo. Prav tako je po mnenju ljubljanskih sodnikov zastaralo dejanje, za katero sta bila obsojena pred novomeškim senatom Rudolf Kopar in Novica Dejanovič, v tistem času zaposlen v IMV, sedaj pa v Plamexu. Po mnenju novomeških sodnikov sta namreč v drugi polovici leta 1986 v IMV ukradla 2 hladilnika za R-18, dva hladilnika za katrci, 6 polosovin in 120 ležajev za R-4, Kopar sam pa še 30 amortizerjev in 100 končnikov za katrci, kot že rečeno, pa sta bila dejanja zaradi zastaranja

pred Višjim sodiščem oproščena.

Ni pa zastaralo to, da je Jože Zorko v decembru 1986 kupil za pičlih 50 din od Koparja in Kokliča osemnajstico bele barve, brez dokumentov, čeprav je vedel, da je ukradena. Doma v Grmovljah je nato iz drugega karamboliranega avtomobila, ki ga je 24. novembra 1986 kupil v Ljubljani, izrezal del pločevine s številko šasije in nato ta del privaril na mesto, kjer je bila zapisana številka šasije ukradene novega avtomobila. S pomočjo prometnega dovoljenja rabljenega in karamboliranega avtomobila je nato opravil tehnični pregled in 12. januarja 1987 avtomobil registriral. Z njim se je vozil vse do junija, nato pa ga je prodal. In kaj je sodišče dokazalo Dejanoviču? Ta je v drugi polovici leta 1986 od Jožeta Rapuše prejel 50 končnikov za katrci, nato pa od Koparja še nadaljnjih 50 končnikov in 30 amortizerjev, ki jih je predal naprej, čeprav je vedel, da je bilo vse to ukradeno.

Rudolf Kopar je bil tisti, ki je s svojimi odkritimi izjavami veliko pomagal sodnikom. V IMV je bil zaposlen že 13 let kot konstruktor, spoznal se je s Kokličem, ki pa je bil takrat v hudih psihičnih težavah. Skupaj sta nato prišla na idejo, da ukradeta nov avtomobil, nato kupita rabljenega in njegove podatke pretolčeta na ukradenega. Rečeno-storjeno. Le da se barva prve ukradene kartice ni docela ujemala z barvo stare in rabljene, ki sta jo kupila, zato je bilo pač potrebno ukrasti še eno. Tokrat jima je uspelo, katrci sta celo registrirala, drugo, ki je bila spravljena pod kozolcem v Rumanji vasi, pa sta »nepredelano« prodala. Kopar je tudi povedal, da kraja ni bila posebno težka, v IMV preprosto ni bilo kontrole nad novimi avtomobili.

In kazni? Senat novomeškega temeljnega sodišča je Koparja, ki je bil v priporu med 28. marcem in 24. aprilom 1989, kaznoval z dvema letoma in 6 meseci zapora, Kokliča, ki je bil v pri-

ZAVAROVALNICA NOVO MESTO, d.d.

Vabi vse zainteresirane, ki jih zanimata terensko delo in dodaten zaslužek, da se zgledajo v petek, 25. 1. 1991, od 8. do 10. ure, ali v ponedeljek, 28. 1. 1991, ob enakem času, na razgovor v poslovnih prostorih v Novem mestu, Cesta herojev 1. Zavarovalnica Novo mesto bo z zainteresirani sklenila pogodbo o delu za sklepanje življenjskih zavarovanj. Pogodbo o delu lahko sklenejo tudi že zaposlene osebe.

45 let Avto-moto društva

Ob jubileju posodobitev avtoparka in prostorov — Tisoč članov, avtošola, uspešen avto-moto šport

BREŽICE — V letošnjem letu bo Avto-moto društvo Brežice obeležilo 45 let svojega delovanja, saj so ga ljubitelji avto-moto športa, ki so trdno verjeli, da bo pločevina na kolesih kmalu preplavila tudi Posavje, ustanovili že leta 1946. Takrat je bilo društvo med prvimi osmimi v Sloveniji. V zadnjih letih šteje okrog tisoč članov, ki imajo zaradi svoje pripadnosti posebne ugodnosti. Društvo že od začetkov vodi tudi avtošola in zelo uspešno športno sekcijo z motokrosisti, ki so zadnja leta v samem republiškem in državnem vrhu.

Po besedah sekretarja društva Martina Kolarja želijo v jubilejnim letu številu članov še povečati, zato jim bodo nudili nekatere dodatne ugodnosti. Vsak član ima že danes 10-odstoten popust pri tehničnih pregledih in hkrati tudi brezplačne varnostne teste pri Prevozu Brežice, 5 odst. popusta pri Avtoelektriki Hrastovšek in enak popust pri storitvah Agroservisa. Odvetnik Drago Vidmar tudi članom pravno pomoč, v društvu pa poskrbijo tudi za vleko poškodovanih in pokvarjenih vozil ter opravljajo prevoze blaga s tovornim vozilom s priklopnikom. Člani so upravičeni do popustov pri teoretičnem pouku v avtošoli in pri izdaji mednarodnih vozniških dovoljenj. Znatne popuste pri slednjem nudijo tudi vsem kandidatom

za vozniški izpit v njihovi avtošoli.

V jubilejnim letu bodo pri brežiškem Avto-moto društvu začeli prodajati avtokarte ter izdajati pooblastila za vožnjo v tujo državo s tujim motornim vozilom in garancijska pisma za turizem v tujini. Posebna presenečenja so namenili kandidatom za opravljanje vozniškega izpita, med njimi 3 brezplačne ure vožnje in še vrsto drugih ugodnosti in popustov.

B. D.

Naftni derivati ne smejo v vsak prostor

Ostrejši nadzor

V zadnjem času na nekaterih bencinskih črpalkah v Sloveniji običajno narašča nakup vseh vrst naftnih derivatov, posebno dizelskega goriva in kurilnega olja. Zaradi tega skladno z 2. odstavkom 25. člena zakona o varstvu pred požarom odredjamo poostren nadzor nad hranjenjem naftnih derivatov, predvsem v zasebnem sektorju.

Naftni derivati se smejo skladiščiti v kovinskih posodah, kanistrih, sodih ali rezervoarjih, plastične posode se lahko uporabljajo za skladiščenje bencina samo, če so atestirane. Prostor, kjer skladiščimo naftne derivate, mora biti protipožarno ločen od drugih, potrebno ga je dobro prezračevati in v njem ne sme biti virov odprtega ognja. V prostoru ne sme biti drugih gorljivih snovi. Blizu prostora v derivatih morajo biti sredstva za gašenje. Skladišče omejenih vnetljivih snovi mora biti zavarovano zlasti pred otroki. Kako občani upoštevajo omenjene varnostne ukrepe, bodo nadzorovali inšpekcijski organi in gasilci, je med drugim zapisano v sporočilu republiškega inšpektorata za požarno varnost.

V AMD BREŽICE SO PONOSNI NA SVOJ AVTOPARK — Tik pred novim letom so za avtošolo kupili tri nova vozila znamke Golf, tako da imajo zdaj za praktično vožnjo kandidatov na razpolago 6 osebnih vozil, kamion s priklopnikom in motorno kolo z napravo za radijsko vodenje kandidata.

poru prav tako med 28. marcem in 24. aprilom, na 1 leto in 10 mesecev zapora. Dejanovič na pogojno kazen 10 mesecev za dobo dveh let, Zorka pa na 9 mesecev, pogojno za 3 leta. Kot že rečeno, je Višje sodišče v Ljubljani nekatera dejanja zaradi zastaranja zavrglo, temu primerno prirejene so bile tudi kazni. Koparju jo je znižalo na 1 leto, Kokliču pa na 11 mesecev zapora. Sodba je dokončna in pravomočna.

B. BUDJA

POTA IN STRAN POTIA

dežurni poročajo

BREZ PIŠTOLE IN NABOJEV — Med 4. in 18. januarjem je nekdo vlomil v počitniško hišico Nade Štrbenc v Žihovem selu. Odsedel je pištolo znamke Zastava, kalibra 7,65 mm, in naboje, kar je skupno vredno 7.000 din. Storitca še iščejo.

GLASBA IN OROŽJE — Neznani storilec je med 12. in 14. januarjem vlomil v brunarico blizu Malega Slatnika, ki je last Lada Permeta iz Novega mesta. Zmikal je odnesel gramofon in zvočnika in tri naboje kal. 16. mm za lovsko puško ter obeškano in tako oškodoval Permeta za 5.000 din.

ZAMIKALA GA JE ZLATNINA — Iz nezaklenjene hiše Ignaca Zupančiča z Rožnega Vrha pri Trebnjem je 16. januarja med 17. in 20. uro nekdo odnesel več denarnic, denar in zlatino. Zupančiča je oškodoval za 9.500 din.

OSTAL BREZ AVTOMOBILA — Sedemnajstega januarja med 13.30 in 14.30 je neznani storilec odpeljal sivomotorno stoenko z registrsko številko NM 134-095, ki je last Antona Selana iz Novega mesta. Vozilo, ki je bilo parkirano na Šmihelski cesti pred servisom Novotehne, je bilo odklenjeno, voznik pa je v njem tudi pustil ključe. Tat je lastnika oškodoval za 80.000 din.

• Slovenci se danes ne čutimo ogroženi v svetosti življenja, se pa mnogi čutijo življenjsko ogroženi zaradi manj svetih stvari, zaradi nezaposlenosti, mizernih plač itd. (Kirm)

Prostovoljno gasilstvo na prepihu?

Kako gasiti v bodoče?

TREBELNO — Nedavno je go-relo blizu Trebelnega. Požar so pogasili. Koliko stroškov bo imel lastnik objekta z odstranjevanjem posledic ognja, je seveda pomembno vprašanje, zlasti zanj. Toda ob požaru, kakršni je bil omenjeni, lahko pomislimo še na nekaj. Kaj bi sedogajalo v odročnih območjih, kakršno nedvomno je trebeljansko, če ne bi bilo prostovoljnih gasilskih društev?

Zaenkrat so še, ker jih še nihče ni ukinil. Nekateri pa se vseeno boje, da bo delo v številnih društvih po vseh delih zamrlo ali da bo teh podeželskih društev manj. Ni potreben ukaz, naj se število zmanjša, upadalo bi lahko zaradi prodirajoče tržne filozofije, kateri je denar vse, prostovoljno delo pa posel neumnih, ki se ne znajo pobrigati za dinar.

Denar je sicer res vse tudi v gasilstvu, zaradi česar imajo prav vsi tisti, ki so prepričani, da je sedanja razvejena mreža gasilskih društev po terenu predraga, in na podlagi takih izračunov svetujejo osredotočanje požarne varnosti ne nekaj dobro usposobljenih društev, poklicnih enot, kakor že bo. Kajti brez denarja se bodo začeli podirati številni domovi po gričih in v dolinah, zastali bodo kombiji, ki so vozili gasilce ob požarih, porodnice v bolnišnico in še kaj. Tedaj bi se lahko številni podeželski gasilci upohali. Kako bi potem gasili požar kje v hribih pri Trebelnem?

L. M.

REPUBLIKA SLOVENIJA SKUPŠČINA OBČINE KRŠKO IZVRŠNI SVET

RAZPIS

raziskovalnih nalog v letu 1991

Izvršni svet Skupščine občine Krško razpisuje raziskovalne naloge za leto 1991 za naslednja področja:

1. Inovacije in razvoj
2. Varstvo okolja
3. Prestrukturiranje gospodarstva
4. Pridobivanje hrane
5. Energija
6. Pitna voda
7. Zdravstvo in socialni razvoj

Prijave na razpis sprejemamo od 25. 1. do 10. 2. 1991 na naslov Izvršni svet Skupščine občine Krško. V prijavi navedite naslov raziskovalne naloge, kratek opis in predračunsko vrednost naloge.

PREDSEDNIK IS:
ČERNELIČ FRANC

POZD Elektromontaža Abram Matko Rožno 37, v likvidaciji likvidacijski upravitelj

razpisuje

na podlagi sklepa Temeljnega sodišča v Novem mestu, Enota v Novem mestu, št. St 3/89-33, z dne 13. 12. 1990

prodaja

premoženja likvidacijskega dolžnika, in sicer: repromateriala, orodja, strojev in pohištva, pod

naslednjimi pogoji:

1. Izključna cena
- a) repromaterial 108.554,60 din
- b) stroji in orodje 38.430,00 din
- c) pohištvo in pisalni stroji 10.600,00 din
- d) termoakumulacijske peči
- e) garderobne omare 7.700,00 din
- f) delovne mize, stalaže in gar. ISICOM 8.270,00 din
- g) cevni oder 100,00 din
- h) avtomobilska prikolica 800,00 din
- i) gradbena baraka 7.520,00 din

2. Blago je možno kupiti le skupno — kot celoto iz posameznega seznama (ni možno kot posamezen artikel).
3. Interesenti si blago lahko ogledajo dne 29. 1. 1991 na sedežu POZD, Rožno 37, v likvidaciji, 68280 Brestanica, in sicer ob 15.30.
4. Ponudbe lahko interesenti dostavijo samo pisno s priporočeno pošiljko na naslov likvidacijskega upravitelja: PODGORŠEK ANTON, Šolska cesta 5, 68280 Brestanica, najkasneje do 2. februarja 1991.
5. Za vsako skupino artiklov bo izbran interesent, ki bo ponudil najugodnejšo ceno (cena za kompletni seznam artiklov).
6. Blago morajo izbrani in potrjeni ponudniki plačati in odpeljati v roku 8 dni od prejema obvestila — sklepa o izbiri.

Vsa dodatna obvestila in sezname posameznih materialov lahko interesenti dobijo pri likvidacijskem upravitelju vsak delovni dan v času od 16. ure dalje na tel. 79-128.

LEKARNA BLIŽE LJUDEM — Sevnška lekarna že od nekdaj slovi kot ena bolj založenih v Sloveniji. Ta ugled želijo obdržati in se s svojimi storitvami čim bolj približati ljudem. Zastavljeno delo pokojnega magistra Žumra, ki je v mnogočem prispeval k ustanovitvi izpostave matične lekarne na Senovem in v Krmelju, nadaljuje zadnje desetletje direktorica Breda Drensek-Sotošek, tudi z računalniško posodobitvijo poslovanja. Pomembna pridobitev, zlasti za prebivalce Planine pri Sevnici, pa je odprtje izpostave sevnške lekarne v tem kozjanskem kraju. Tako so nam povedali kmet Silvo Tovornik in drugi pacienti priljubljenega planinskega zdravnika dr. Janeza Šmida, ki so doslej zapravili veliko časa in denarja z iskanjem zdravih v Šenjurju ali Sevnici. Na posnetku: tudi s prijazno farmacevtko Slavko Grlic iz Sevnice (na sliki) so kmetje in delavci, ki so obiskali lekarno na Planini, zadovoljni. (Foto: P. P.)

RAKETE TUDI V GOTNI VASI? — Takole nekako si predstavljamo vojno razdeljanje, o katerem je v medijih dandanes tolikanj slišati. Kdor hoče videti stvar od blizu, mu sploh ni treba iz mesta, saj je del mesta tudi Gotna vas, kjer je narejen posnetek. Pa ne kje v kakem odmaknjenem kotičku, ampak ob magistralni cesti proti Metliki, po kateri se v poletni sezoni vozi vsak dan na tisoče tujih turistov! Toda ne le zanje, tudi za domačine je pogled moteč. Zato pričujmo čisto sliko objavljamo. V nasprotju z novinarskim običajem se nismo pozanimali, kdo je lastnik, niti za zgodovino stavbe, ki stoji nasproti parkirišču in samoposredne trgovine. Mislimo namreč, da bi se zanj morala že zdavnaj pozanimati, katera od pristojnih služb na občini, saj streha ni zgrmela skupaj nenadoma, ampak se je posedala najmanj eno leto. Časa je bilo torej dovolj. (Foto: T. Jakš)

NOVOTEHNA

Podjetje NOVOTEHNA, trgovina na debelo in drobno, p.o. Novo mesto

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. POMOČNIK DIREKTORJA PODROČJA KOMERCIALE ZA VELEPRODAJO

Pogoji:

- visoka ali višja stopnja strokovne izobrazbe tehniške smeri oziroma ekonomske smeri s tehniško predizobrazbo
- 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj

2. ŠEF SLUŽBE UVOZA, IZVOZA IN ZASTOPSTVA

Pogoji:

- visoka ali višja stopnja strokovne izobrazbe tehniške ali ekonomske smeri
- 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj
- zunanjetrgovinska registracija

3. DIREKTOR SEKTORJA AVTOMOBILI

Pogoji:

- visoka ali višja stopnja izobrazbe tehniške ali ekonomske smeri
- 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj

4. TAJNIŠKA DELA V PODROČJU KOMERCIALE

Pogoji:

- srednja strokovna izobrazba upravno administrativne smeri, 3 leta delovnih izkušenj
- prednost imajo kandidati z izkušnjami na tem delovnem področju.

Delovna razmerja bomo sklenili za nedoločen čas na osnovi uspešno opravljenega preizkusnega dela, s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:

**NOVOTEHNA, trgovina na debelo in drobno,
Novo mesto, Glavni trg 10,
služba kadrovskih, pravnih in splošnih zadev.**

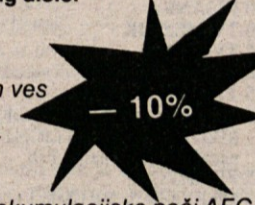

Trgovina na drobno, debelo in inženiring d.o.o.
NOVO MESTO, Ul. talcev 9
Tel. (068) 24-884

Pri nas dobite po zelo ugodnih cenah ves

- elektromaterial
- belo tehniko
- svetila
- akustiko

S kuponom nudimo popust na termoakumulacijske peči AEG 2,5 KW.

— 10%

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva delovne ljudi in občane obveščamo, da so po sklepih Izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetih na sejah dne 12. 12. in 21. 12. 1990 ter 15. 1. in 22. 1. 1991 (sklepi objavljeni v SDL, št. 15/90 in 1/91)

JAVNO RAZGRNJEI

OSNUTKI UREDITVENIH NAČRTOV:

I. HIDROMELIORACIJSKO OBMOČJE ŠENTJERNEJ — ZAHOD in

II. POKOPALIŠČE SREBRNIČE — 1. FAZA,
oba v času od 3. januarja do 2. februarja 1991;

III. ZGODOVINSKO JEDRO DOLENJSKE TOPLICE in
IV. KAMNOLOM CEROV LOG,

oba v času od 28. januarja do 28. februarja 1991, vsi v prostorih skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, I. nadstropje, posamezni osnutki pa še:

- v prostorih krajevne skupnosti Šentjernej: osnutka pod I in IV;
- v prostorih Skupnosti krajevnih skupnosti Novo mesto in krajevne skupnosti Drska: osnutek pod II;
- v prostorih krajevne skupnosti Dolenjske Toplice: osnutek pod III;
- v prostorih krajevne skupnosti Orehovica: osnutek pod IV.

JAVNE OBRAVNAVE

osnutkov ureditvenih načrtov bodo potekale v
krajevnih skupnostih po naslednjem razporedu:

I. HIDROMELIORACIJSKO OBMOČJE ŠENTJERNEJ — ZAHOD

- četrtek, 24. januarja 1991, ob 18. uri, za KS Šentjernej, v kinodvorani osnovne šole v Šentjerneju,
- ponedeljek, 28. januarja 1991, ob 18. uri, za KS Orehovica, v gasilskem domu v Orehovici,

II. POKOPALIŠČE SREBRNIČE — 1. FAZA

- torek, 29. januarja 1991, ob 18. uri, za vse mestne KS, v prostorih skupnosti krajevnih skupnosti v Novem mestu, Glavni trg 7,

III. ZGODOVINSKO JEDRO DOLENJSKE TOPLICE

- četrtek, 31. januarja 1991, ob 18. uri, za KS Dolenjske Toplice, v gasilskem domu v Dolenjskih Toplicah,

IV. KAMNOLOM CEROV LOG

- ponedeljek, 28. januarja 1991, za KS Orehovica, v gasilskem domu v Orehovici, v nadaljevanju obravnave osnutka ureditvenega načrta hidromelioracijskega območja Šentjernej-zahod.

Do poteka javne razgrnitve osnutkov lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete na naslov: Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2.

Na javnih obravnavah bodo navzoči izdelovalci ureditvenih načrtov, predstavniki investitorjev in Zavoda, ki bodo k osnutkom podali podrobnejšo obrazložitev in pojasnila.

Vabljeni! **ZAVOD ZA DRUŽBENO PLANIRANJE
IN URBANISTIČNO NAČRTOVANJE
NOVO MESTO**

Republika Slovenija
OBČINA METLIKA
Sekretariat za gospodarstvo,
splošne zadeve in družbene
dejavnosti

Prednostna lista prosilcev solid. stanovanj

Ime in priimek	Naslov	Skup
1. Ivanka Hudorovac	Križevska v.	423
2. Duška Badovinac	CBE 31	392
3. Matija Plut	Mestni log 14	373
4. Danijel Piškurič	1. maj 5	372
5. Anica Penič	CBE 45	363
6. Gordana Tasič	Boginja v. 2	362
7. Katica Marinčič	Škremljevec 15	360
8. Marjan Vrbos	M. trg 20	358
9. Mijo Novosel	CBE 8	349
10. Gordana Cerjanec	Gubčeva 8/	346
11. Josip Novosel	Ganglova 16	344
12. Vukica Blažević	CBE 41	343
13. Milica Per	Mestni trg 11	340
14. Marjan Judnič	Na trg 1	338
15. Ana Čurk	NBK 2	337
16. Dragutin Bratinč	D. Lokvica 16	336
17. Lovro Fric	Ganglova 16	335
18. Marija Tortič	NBK 2	334
19. Marjan Vivoda	Na Požeg 6	331
20. Esma Bobič	1. maja 5	331
21. Dragica Bajuk	Primostek 49	331
22. Mira Trivunčević	Partizan. t. 13	327
23. Tone Vergot	NBK 3	325
24. Dragica Dukovčič	Ganglova 14	324
25. Hamdija Ribanovič	Bereča vas 5	322
26. Mira Bajuk	NBK 3	322
27. Branka Goleš	1. maj 2	317
28. Ankica Petrušič	Zupančičeva 2	317
29. Nada Škrinjar	CBE 3	314
30. Sonja Nemanič	Božakovo 30	314
31. Darinka Gorščak	1. maja 4	313
32. Ivanka Božič	CBE 48	313
33. Vladka Zdravljavič	Draščiči 50	313
34. Jasenka Radulovič	Križevska vas 12	310
35. Marko Kokalovič	Drage 10	310
36. Danica Boršič	CBE 42	305
37. Miljenko Grgič	CBE 124	304
38. Mirko Mijatovič	Gradac 68	304
39. Stojan Marič	CBE 45	298
40. Mojca Hudorovac	NBK 3	298
41. Miroslav Petkovič	1. maja 2	293
42. Marija Govednik	1. maja 6	287
43. Nevenka Brajkovič	15. brig. 15	284
44. Ljubica Marinčič	NBK 2	282
45. Branko Simrak	Ganglova 4	278
46. Gordana Mihajlovič	Drage 10	249
47. Luca Bucic	CBE 1	248
48. Mira Ogar	NBK 3	248
49. Nada Brcina	NBK 3	246
50. Zdenko Petraš	Na Lazah 8	236
51. Biserka Stic	CBE 124	230
52. Nada Ristič	CBE 1	226
53. Enisa Halilagič	NBK 2	222
54. Branko Puškarič	NBK 3	218
55. Senada Ramič	Kočevarjeva 2	202
56. Marica Benko	NBK 2	199
57. Zorica Belavič	1. maja 6	196
58. Nena Žabčič	NBK 2	174
59. Snježana Grginčič	1. maja 4	171
60. Bernarda Markovič	NBK 3	170
61. Darja Jankulov	Zupančičeva 5	140
62. Marinko Vinski G	1. maja 3	86

PRAVNI POUK: Tisti, ki z ugovorom zoper predlog prednostne liste prosilcev solidarnostnih stanovanj ni uspel, lahko vloži pritožbo zoper objavljeno prednostno listo prosilcev solidarnostnih stanovanj v 30 dneh po objavi v Dolenjskem listu, in to pri sodišču združenega dela.

Sekretar
Marjan Končar, oec.

trgovina na debelo in drobno p.o.

NOVOTEHNA

ново mesto, glavni trg 11

Če ste se odločili za nakup osebnega avtomobila **ŠKODA**, se lahko odslej oglašate v avtomobilskem servisu **NOVOTEHNE v Trebnjem**, ki ima telefonsko številko 44-025 in kjer vam poleg prodaje avtomobila in vseh garancijskih uslug nudijo tudi servis.

Če pa bi radi kupili osebni avto **GOLF**, obiščite avtomobilski servis **NOVOTEHNE v Metliki**, ki ima telefonsko številko 58-197, kjer vam nudijo tudi servis ter vse usluge v garancijskem roku in izven njega.

Vse informacije dobite tudi v prodajalni vozil v **Novem mestu**, na telefonski številki **25-088**, kjer do 26. januarja lahko vplačate vozila iz domačega programa ZASTAVA, za katera vam nudijo 10-odstotni popust na tovarniško ceno.

CENTER ZA SOCIALNO DELO NOVO MESTO

Starši in otroci

Za zimске šolske počitnice smo pripravili nekaj dejavnosti za otroke od 5. do 10. leta.

Vzgojiteljice novomeških vrtcev in prostovoljke novomeškega Centra za socialno delo bodo v torek, 29. januarja, v sredo, 30. januarja, in v petek, 1. februarja, pomagale otrokom pri udeleževanju v igralskih, likovni, pevski in plesni dejavnosti.

Delo bo potekalo v kletni sobi občinskega sveta ZSSS v Novem mestu, Društveni trg 2, stranski vhod.

S to dejavnostjo bomo nadaljevali tudi po zimskih počitnicah, in to vsak petek ob 17. uri.

Otroci naj prinesejo, s seboj različne odpadne tvarine, kot so škatlice, krpice, volna, papir!

Na svidenje!

Center za socialno delo in vzgojinarstvena organizacija
Novo mesto

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 25. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 10.40 in 14.30 — 1.20 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
STAR PAPIR
SIMENON, TV naniz., 1/13
10.30 VIDEO STRANI
14.45 VIDEO STRANI
14.55 ŽARIŠČE
15.25 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
18.10 PRAVLJICA O CARJU
SALTANU, lutkovna igrice, 4/6
18.25 CIRKUŠKE ŽIVALI, švi-
carska naniz., 6/7
18.55 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 MIDASOV DOTIK, angl. dok. se-
rija, 3/6
21.15 ZAKON V LOS ANGELESU,
amer. naniz., 37/41
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.25 SOVA:
DRUŽINSKE VEZI, amer. naniz.,
21/22
MAURICE, angl. film
1.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

12.00 Satelitski programi — 12.20 SP v
alpskem smučanju: smuk (ž) — 15.45 EP
v umetnostnem drsanju (posnetek) —
16.30 SP v alpskem smučanju (posnetek
ženskega smuka) — 17.30 Studio Mari-
bor — 19.00 Videomeh (ponovitev) —
19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30
Oči kritike — 21.10 Koncert izraelskega
komornega orkestra (1. del) — 22.00 EP
v umetnostnem drsanju (posnetek) —
22.35 Satelitski programi — 23.10 Yutel
— 0.00 Satelitski programi

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Povejte mi, kaj naj počnem (oddaja za
otroke) — 10.00 Zimski šolski program
— 12.00 Poročila — 12.10 Video strani
— 12.20 Satelitski program — 12.25 Po-
tovanje po ameriškem zahodu (10/18) —
14.35 Saloma (opera) — 16.10 Video
strani — 16.25 Poročila — 16.30 TV ko-
ledar — 16.40 Povejte mi, kaj naj počnem
(oddaja za otroke) — 17.10 Izobraževal-
na oddaja — 17.40 Hrvaška danes —
18.25 Stevilke in crke — 18.45 Polna hiša
(amer. naniz., 6/13) — 19.10 Risanka —

19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Neporaženi
(ameriški film) — 22.05 Goranovci v pa-
riški katedrali Notre Dame (glasbena od-
daja) — 22.35 Dnevnik — 22.55 Poroči-
la v angleščini — 23.00 Ekran brez okvira
— 0.30 Poročila

SOBOTA, 26. I. SLOVENIJA 1

8.20 — 1.30 TELETEKST
8.35 VIDEO STRANI
8.45 TV MOZAIK
8.45 MUZZY, angleščina za naj-
mlajše (17/20)
9.00 RADOVEDNI TAČEK
9.10 ČEBELICA MAJA
9.45 LOKOMOTIVA
9.50 PRAVLJICA O CARJU
SALTANU, lutkovna igrice, 4/6
10.05 ALF, amer. naniz., 12/39
10.39 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.30 SLOVENSKA KUHNJA
Z ANSAMBLOM BRATOV AV-
SENK, 4/10
11.45 VEČERNI GOST: ARHI-
MEDOVE TOČKE DR. VELJ-
KA RUŠA
12.30 OČI KRITIKE
13.10 VIDEO STRANI
14.40 VIDEOGODBA
15.25 REZERVIRANO ZA ŠANSON,
ponovitev 3. oddaje
15.50 ŽARIŠČE, ponovitev
16.20 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 BREZREPI PETER, risanka
18.30 DIVJI SVET ŽIVALI, angl. po-
ljudnoznan. serija, 12/14
18.55 ŽE VESTE?
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3 X 3
20.35 ONA + ON
22.10 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
22.30 SOVA:
ZLATA DEKLETA, amer. naniz.,
21/25
VRNITEV ARSENA LUPINA,
TV naniz., 4/12
SLEPA ULICA, angl. film
1.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

12.00 Satelitski programi — 12.20 SP v
alpskem smučanju: smuk (ž) — 13.20 Sa-
telitski programi — 14.30 EP v umet-
nostnem drsanju — 16.00 Satelitski pro-
grami — 19.00 Mati in sin (avstralska
humor. serija, 9/14) — 19.30 Dnevnik —
20.15 Filmske uspešnice: Peter Gun

(amer. film) — 21.45 SP v alpskem smu-
čanju: smuk (ž), posnetek — 22.25 Sate-
litski programi — 23.30 Yutel — 0.30 Sa-
telitski programi

HTV 1

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Spored za otroke — 10.00 Izbor šolskega
programa — 11.30 Danes skupaj — 12.00
Izbrali smo za vas — 13.15 Šeherezada
(sovj. mlad. film) — 14.45 Mikser M (za-
bavna oddaja) — 15.30 TV teden
— 15.45 Narodna glasba — 16.15 Ciklus
kratkih filmov B. Marjanovića — 16.40
Poročila — 16.45 Sedmi čut — 16.55 TV
nadaljevanka — 17.25 TV dražba — 18.55
Risana serija — 19.30 Dnevnik 1 —
20.00 Pogovor tedna — 20.15 Maščeva-
nje je sladko (amer. film) — 21.45 Dnev-
nik 2 — 22.05 Poročila v angleščini —
22.10 Pristrčno vaši — 22.55 Svet (zabavno-
glasbena oddaja) — 23.40 Športna sobota
— 0.00 Poročila

NEDELJA, 27. I. SLOVENIJA 1

8.05 — 0.20 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ŽAV
CIRKUŠKE ŽIVALI, švicarska
naniz., 6/7
9.45 ZGODOVINA SMEHA, franc.
dok. serija, 6/6
10.40 MATI IN SIN, avstral. humor. seri-
ja
11.10 DOMAČI ANSAMBLI: CELJSKI
INSTRUMENTALNI KVINTET
11.40 OBZORJE DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 PRISLUHIMO TIŠINI
13.10 TITANIC, ponovitev
14.40 SAGA O FORSYTHIH, ANGL.
nadalj., 2/26
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 NESREČNIKI, franc. film, 1. del
18.40 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 Božo Šprajc: PRIPOVEDKE IZ
MEDENEGA CVETLIČNJAKA,
nadalj. TV Slovenija, 1/5
21.15 ZDRAVO
22.35 DNEVNIK 3, VREME
22.55 SOVA:
SPET TI?, amer. humor. naniz.,
9/13
VRNITEV ARSENA LUPINA,
TV naniz., 5/12
0.10 VIDEO STRANI

PONEDELJEK, 28. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.40 in 15.05 — 0.10 TELE-
TEKST
7.50 VIDEO STRAN
8.00 ZIMSKI POČITNIŠKI PRO-
GRAM
11.00 DRSAJ, amer. film
12.30 VIDEO STRANI
15.20 VIDEO STRANI
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.30 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
RADOVEDNI TAČEK
ALF
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 NE POŠILJAJ MI PISMA, film
TV Sarajevo
20.45 OSMI DAN
21.35 TRIGČAVSKI NARODNI PARK
21.50 DNEVNIK 3
22.10 400 LET SLOVENSKE GLAS-
BE, 4. oddaja
22.40 SOVA:
AVTOŠTOPAR, amer. naniz.,
5/16
VRNITEV ARSENA LUPINA,
TV naniz., 6/12
0.00 VIDEO STRANI

TOREK, 29. I. SLOVENIJA 1

7.35 — 12.55 in 15.05 — 23.50
TELETEKST
7.50 VIDEO STRANI
8.00 ZIMSKI POČITNIŠKI PRO-
GRAM
11.05 DIVJE IN LEPE, franc. dok. film
12.25 SEDMA STEZA
12.45 VIDEO STRANI
15.20 VIDEO STRANI
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
NOVOLETNI KONCERT IZ
MARIBORA
17.50 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 PREPRIČEVANJE, angl. nadalj.,
5/5
21.00 NOVOSTI ZALOŽB
21.10 VEČER Z DANNYJEM KAYEM
2. del
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.25 SOVA: FČ TO NI SLUŽBA ZA
ŽENSKE, angl. naniz., 2/6
VRNITEV ARSENA LUPINA,
naniz., 7/12
23.40 VIDEO STRANI

SREDA, 30. I. SLOVENIJA 1

7.35 — 14.30 in 14.35 — 1.10 TELE-
TEKST
7.50 VIDEO STRANI
8.00 ZIMSKI POČITNIŠKI PRO-
GRAM
11.00 DR. JERRYJA ČAROBNI NA-
POJ, amer. film
12.25 PRIPOVEDKE IZ MEDENEGA
CVETLIČNJAKA, nadalj. TV Slo-
venija, 1/5
13.30 MOZAIK, ponovitev
PREPRIČEVANJE, angl. nadalj.,
5/5
14.20 VIDEO STRANI
14.50 VIDEO STRANI
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
POSILJAVE V BANATSKIH
PREDDVERJIH, dok. oddaja
17.40 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA
SALAAM BOMBAY, indijski film
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.20 KLUB 10, zabavnoglasbena oddaja
23.10 SOVA:
ALF, amer. naniz. 22/24
VRNITEV ARSENA LUPINA,
8/12

ČETRTEK, 24. I. SLOVENIJA 1

7.35 — 13.25 in 14.30 — 24.00
TELETEKST
7.50 VIDEO STRANI
8.00 ZIMSKI POČITNIŠKI PRO-
GRAM
11.00 SKRIVALNICE, kanadski film
12.00 MOZAIK, ponovitev
ALPE JADRAN
ZAKON V LOS ANGELESU, 35.
del
13.15 VIDEO STRANI
14.45 VIDEO STRANI
14.55 MOZAIK, ponovitev
15.25 ŽARIŠČE, ponovitev
15.50 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 ZA VAS IZ STUDIA MARI-
BORLEDEH NAPREDKA, pono-
vitev
17.50 MOZAIK, ponovitev
18.35 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 G. Simenon: SIMENON, TV nani-
zanka, 3/13
21.10 TEDNIK
22.15 DNEVNIK 3, VREME
22.35 SOVA:
VSE RAZEN LJUBEZNI, 22. del
VRNITEV ARSENA LUPINA,
naniz., 9/12
23.50 VIDEO STRANI

Na podlagi 51. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list
SRS št. 18/84, 33/89) in 8. člena Odloka o stavbnih zemljiščih
na območju občine Trebnje (Skupščinski Dolenjski list, št.
17/86)

OBJAVLJA

Sklad stavbnih zemljišč občine Trebnje na podlagi sklepa ko-
misije za oddajanje stavbnega zemljišča, sprejetega na 1. seji
dne 14. 1. 1991,

JAVNI RAZPIS

za oddajo stavbnih parcel za gradnjo individualnih stanovanj-
skih hiš, in sicer:

NASELJE MOKRONOG

a) parc. št. 30/1, travnik 3. b.r. v izmeri 708 m²
b) parc. št. 387/6, njiva 4.b.r. v izmeri 792 m²

Odškodnina za zemljišče znaša 69,00 din/m².
Prispevek k stroškom priprave zemljišča znaša 38,50 din.
Prispevek k stroškom delne komunalne opreme pa znaša
679,70 din/m² (150 m²).

Cene zemljišča ter stroški priprave in delne komunalne opreme
veljajo na dan 31. 12. 1990 in se bodo valorizirale do sklenitve
pogodbe v skladu z indeksom cen na drobno in indeksom po-
dražitev, ki veljajo za ostalo nizko gradnjo (Splošno združenje
gradbeništva in IGM Slovenije).

Pod delno komunalno opremo je zajeto nizko napetostno
električno omrežje brez javne razsvetljave, kanalizacija, vodo-
vod in cesta v asfaltni izvedbi.

Vsak ponudnik pa bo moral še posebej:
— plačati prispevek za spremembo namembnosti kmetijskega
zemljišča v gradbeno za površino lokacije;
— urediti okolico objekta v skladu z lokacijskim in gradbenim
dovoljenjem ter tehnično dokumentacijo;
— plačati elektroenergetski prispevek v odvisnosti od moči
vhodne varovalke;
— plačati prispevek za priključitev na javno vodovodno
mrežje;
— sofinancirati manjkajoče komunalne naprave, ki še niso
zgrajene (dograditev cest s pločniki v asfaltni izvedbi, zgra-
ditev javne razsvetljave, telefonskega omrežja).

Če organizacija združenega dela, v kateri ponudnik dela, ne
združuje sredstev za komunalno opremo po posebnem samo-
upravnem sporazumu, bo ponudnik za parcelo dodatno plačal
še vrednost nepovratnih vlaganj v komunalno opremo v višini
21,80 din za 1 m² stavbnega zemljišča.

Ostali pogoji:

1. Odškodnino za zemljišče ter stroške priprave ter delne
komunalne opreme je ponudnik dolžan plačati v 15 dneh po
podpisu pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča. Po tem roku
tečejo veljavne zamudne obresti.

2. Ponudnik je dolžan zgraditi objekt do III. gradbene faze v
roku 5 let po sklenitvi pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča.

3. Ponudnik je dolžan plačati varščino v znesku 10% od ce-
lotne vrednosti komunalno opremljenega zemljišča. Varščino
je potrebno nakazati na žiro račun Sklada stavbnih zemljišč
občine Trebnje št. 52120-654-65123 in izkazilo o vplačilu prilo-
žiti prijavi.

Varščina se uspešemu ponudniku vračuna brezobrestno v
ceno zemljišča, neuspešemu pa se vrne brez obresti najkasne-
je v roku 8 dni po prejemu obvestila o izbiri najugodnejšega po-
nudnika. Ponudniku, ki bo izbran, pa bo sam odstopil od sklenit-
ve pogodbe, se varščina ne vrne.

4. Rok za vložitev prijave je vključno 8. dan po objavi tega raz-
pisa v Dolenjskem listu.

Prijave morajo biti zapečatene, na ovojnici pa oznaka
»JAVNI RAZPIS«.

Prijavo je potrebno nasloviti na Sklad stavbnih zemljišč obči-
ne Trebnje, Goliev trg 5.

5. Ponudnik, ki najbolje izpolnjuje razpisne pogoje, mora naj-
kasneje v 15 dneh po prejemu obvestila skleniti s Skladom
stavbnih zemljišč pogodbo o oddaji stavbnega zemljišča, ker
bo sicer stavbno zemljišče po tem roku oddano naslednjemu
najugodnejšemu ponudniku.

6. Ob odpiranju prijav bo komisija za oddajanje stavbnega
zemljišča zahtevala od ponudnika dodatno dokumentacijo, če
bo ta potrebna za ugotovitev najugodnejšega ponudnika.

7. Če se bo za posamezno zemljišče prijavilo več ponudni-
kov, ki izpolnjujejo pogoje razpisa, bo komisija izdelala pred-
nostni vrstni red na podlagi meril, določenih v odloku o stavbnih
zemljiščih na območju občine Trebnje.

8. Stroški objave se zaračunajo v ceno stavbnega zemljišča.

9. Obrazec za prijavo ter ostali razpisni pogoji in informacije
so ponudnikom na razpolago pri Skladu stavbnih zemljišč
občine Trebnje, Goliev trg 5, Trebnje.

**SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ
OBČINE TREBNJE**

ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d. LJUBLJANA

POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO Zagrebška 2, 68000 NOVO MESTO

VABI K SODELOVANJU ZA NASLEDNJA PROSTA DELA IN
NALOGE:

1. Vodja predstavništva KOČEVJE

— končana višja šola ekonomske ali tehnične smeri, 5 let de-
lovnih izkušenj

2. Vodja predstavništva ČRNOMELJ

— končana višja šola ekonomske ali tehnične smeri, 5 let de-
lovnih izkušenj

3. Premijski knjigovodja

— končana srednja šola ekonomske smeri, 3 leta delovnih
izkušenj

4. Administratorica

— končana srednja šola ekonomske ali upravne smeri

5. Kontrolor polic

— končana srednja šola ekonomske ali upravne smeri

6. Več zavarovalnih zastopnikov za redno in honorarno delo na območju Novega mesta, Trebnjega, Crnomlja, Metlike in Kočevja

— končana višja ali srednja šola katerekoli smeri, 3 leta delov-
nih izkušenj

Prijave pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.
POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO, Zagrebška 2.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po objavi.

Razpisna komisija Doma za učence Dušana Remiha, Cesta na stadion 5, Kočevje

razpisuje na podlagi 130. člena statuta dela in naloge

individualnega poslovnega organa — ravnatelja

Pogoji:

- najmanj višja izobrazba ustrezne pedagoške smeri
- pet let delovnih izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu
- opravljen strokovni izpit

Mandat traja 4 leta.

Prijave z dokazili pošljite v osmih dneh po objavi z oznako »za
razpisno komisijo«.

Ribiška družina Novo mesto Glavni trg 20

razpisuje
prosta dela in naloge

RIBIŠKEGA ČUVAJA

za območje med Žužemberkom in Zagradcem

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- šolska izobrazba III. stopnje
- vozniško dovoljenje B-kategorije
- lastno motorno kolo ali kolo s pomožnim motorjem
- starost od 25 do 35 let
- da ima stanovanje v Žužemberku ali bližnji okolici
- nekaznovanost
- pasivno znanje enega tujega jezika (nemški, angleški)

Sprejeti kandidat bo moral opraviti 3-mesečno poskusno delo.
Pisemne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim
življenjepisom pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Ribiška
družina Novo mesto, Glavni trg 20, Novo mesto.

JEZIKOVNI TEČAJI

Slavka Gruma 18, Novo mesto, tel. 26-201

VPISUJE V JEZIKOVNE TEČAJE:

- angleščine
- nemščine
- francoščine
- italijanščine
- ruščine
- slovenščine

Tečaji so začetni, nadaljevalni in osvežitveni, različnih težav-
nostnih stopenj, primerni za mladino in odrasle.
Izobraževanje poteka v skupinah do deset udeležencev, v pri-
jetnem in sproščenem učnem okolju ob zanimivih izobraževal-
nih vsebinah, v dopoldanskem in popoldanskem času.

POSEBNA PONUDBA V 2. SEMESTRU:
40-URNI INTENZIVNI VIDEO OSVEŽITVENI TEČAJ AN-
GLEŠKEGA JEZIKA S POSEBNIM Poudarkom NA
KONVERZACIJI!

Prijavite se lahko po telefonu 26-201 v dopoldanskem času,
pisno na naslov: Jezikovni atelje, Slavka Gruma 18, ali osebno
v Domu učencev Majde Šilc v Šmihelu ob torkih, sredah in če-
trkih od 16. — 19. ure.

SPOŠTOVANI KMETOVALCI, CENJENI KUPCI

Sporočamo vam, da imamo na zalogi zopet vse tipe BCS kosilnic. Prodajamo tudi po sistemu staro za novo. V račun vzamemo tudi druge vrste kosilnic ter ostale kmetijske stroje in priključke. Na zalogi imamo naslednje rabljene stroje in priključke:

— Traktor ZETOR 4712	70.000 din
— Kosilnice BCS	20 — 30.000 din
— Trak. obračalnik	5 — 10.000 din
— Plugi	5 — 10.000 din
— Kultivatorji	5 — 10.000 din
— Traktorske škroplilnice	okoli 8.000 din
— Trosilec hlev. gnoja — KR PAN	45.000 din
— Cisterne in vse ostalo, kar potrebujete na svojem posestvu.	

SPREJEMAMO NAROČILA IN KAVCIJO VPLAČILA ZA TRAKTORJE UNIVERZAL.

Se priporočamo!

TRSAT d.o.o., Zagorje 31 — 63261,
LESIČNO, tel. 063 785-216

ŠPORTNA ZVEZA NOVO MESTO predsedstvo

ODDAJA V NAJEM

gostinske prostore z več opreme v športni dvorani MAROF Novo mesto v skupni površini 130 m². Nadaljevali se mora dosedanja dejavnost. Ogled prostorov je možen vsak dan, višina mesečne najemnine bo zlicirana. Vloge pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Športna zveza Novo mesto, p.p. 30, s pripisom »najem lokala«. O izbiri boste obveščeni v 15 dneh po poteku roka za objavo.

ZAHVALA

V 91. letu starosti se je tiho poslovila od nas naša draga mama

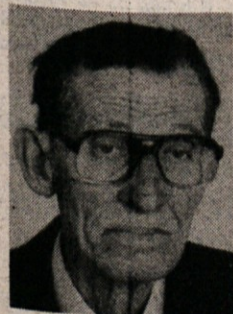
ANTONIJA KORENIČ

roj. Pleskovič

z Gorenje Gornice pri Šentjernej

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam ob izgubi naše drage mame stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje ter jo spremenili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo sosedu Robertu Peterlinu za poslovlilne besede ob domači hiši in gospodu župniku za opravljen obred in ganljive besede slovesa. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Po težkem trpljenju je v 79. letu starosti zatisnil trudne oči naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

FRANC LIPAR

Kalce Naklo 35

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, darovali vence in cvetje ter denarno pomoč. Posebna zahvala družinam Colarič, Vintar, Glogovšek, Mladkovič in Liparjevim iz Črneče vasi. Hvala ZD Kostanjevica, Krško in g. kaplanu za opravljen obred in vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

Ljubila si svojo družino, ljubila zemljo si in dom, ostala grenka nam je bolečina, ko odšla si v večni dom.

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, teta in prababica

MARIJA VRANIČAR

rojena Nemanič

iz Rosalnic 53 pri Metliki

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokopali darovali cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo g. župniku za opravljen obred, pevkam za petje pri sveti maši in Mestni godbi iz Metlike. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: vsi njeni

VALILNICA
KUHELJ, Šmarje 9,
68310 Šentjernej
tel. (068) 42-524

Obveščam stranke, da lahko naročijo enodnevnice in tudi večje bele, rjave in grahaste piščance. Za naročilo se priporočamo!

AVTO ŠOLA »DIKA«

d.o.o.
KRŠKO
zaposli inštruktorja.
Informacije po tel. (0608) 31-616.

ANA — KONTO d.o.o.

Opravljam vsa računovodska dela, vodimo knjige zasebnim podjetjem in obrtnikom ter izdelujemo periodične in zaključne obračune.

Informacije po telefonu: 068/46-671 od 17. ure dalje.

PIŠČANCE, enodnevnice bele, težke, rjave, nesnice in grahaste, že naročamo: Valilnica Humek, Irča vas 18, tel.: 24-496, 68000 Novo mesto.

ZELO UGODNO — iz uvoza

- KOMPRESORJI (25 l samo 600 DEM) 50 l, 100 l, 200 l, 300 l, 500 l, 1000 l
- STEBELNI VRTALNI STROJI
- STROJNE ŽAGE ZA ŽELEZO

LONGAR d.o.o.
068/84-647

BABY BOUTIQUE TADEJA

Metlika, poslovni trgovski center 1. nadstropje

vam nudi

obutev, oblačila, igrače, skratka vse za vaše malčke.

Za nakup nad 1.000 din bo vsak mesec žrebanje, nagrada je 7-dnevno poletno letovanje.

Vabljeni!

Pravijo, da je dober sen pol zdravja!

Torej razlog več za obisk nove trgovine s posteljnimi perili in vsem, kar potrebujete za spanje.

»MATIC«
v Dilančevi 11 v Novem mestu

vas pričakuje vsak dan med 9. in 12. ter 15. in 19. uro, ob sobotah med 9. in 12. uro.

Skrb, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje. Veliko, mama, si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, prababica, sestra in teta

ALOJZIJA DRAB

iz Pristave 10

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam izrazili sožalje ter darovali vence in cvetje. Hvala vsem, ki ste pokojnico v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku, gospodu župniku pa za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra, teta in prababica

JERICA ŽUR-MOHAR

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokopali darovali cvetje in jo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala družini Vidrihovi za pomoč, osebju Doma starejših občanov za intenzivno nego, pevkam za zapete pesmi in g. duhovniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčerke in vsi njeni

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustila naša ljuba mama

ANA MURN

z Dvora 42

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokopali pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo sosedama Škrbetovi in Grumovi, g. župniku za opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Hvala vsem, ki boste pokojno ohranili v lepem spominu.

Neutolažljivi: hčerka Anica z možem, sin Rado z ženo ter ostalo sorodstvo

Dvor, Kranj

ZLATA VERIGA

BARLOG d.o.o., Glavarjeva 10, Trebnje, Slovenija — Trgovska in proizvodna tvrdka, ki zaposluje 12 ljudi in PROIZVAJA 500 različnih izdelkov. IZVAŽA jih v Veliko Britanijo, Avstrijo, Poljsko, Alžirijo in ČSFR. Za potrebe avtomobilskih in procesne industrije UVAŽA rezervne in sestavne dele. Zanimiva novost: angleška varnostna ključavnica za avtomobile. Doma so njeni odjemalci IMP, Hmezd, Donit, Tesnila in drugi. Njena tesnila vgrajujejo v mercedese, fiat, deute, volkswagen itd. Toda ne ustavljajo se. RAZVIJAJO nove proizvode in se pripravljajo na osvajanje novih trgov. Posebej so ponosni na predelavo kakovostnih elastomerov — surove gume. Naravnega kavčuka, butadienskega in poliakrilatnega kavčuka itd. Zda obvladajo tehnologijo in delajo izdelke iz silikonskega, fluor in fluor silikonskega kavčuka. Skoraj ni industrijskega obrata, ki ne bi uporabljal vsaj enega njihovega proizvoda. V firmi Barlog vedo, kako z gumo in kako se naredi izdelek iz te surovine, skratka, vedo vse o tesnilih in gumiranju. Njihovo poslovno geslo je: KVALITETA IN PRILAGAJANJE. Tel. 068/44-870, 44-627 in fax 44-870.

INTERMARC — V tehnični trgovini v Stopičah prodajajo nahrbtnike kosilnice Alpina in Mitsubishi, rotacijske kosilnice brez pogona ali s štiritaktnim motorjem. Ponudbo so dopolnili z nahrbtniki kosilnicami Kawasaki z močnejšimi motorji. Poleg tega imajo kompleten program BCS kosilnic z bencinskimi ali dizelskimi motorji. Na zalogi vsa bela tehnika. V Stopičah, od 8. do 16. ure. Tel. 068/43-806.

MEDICINA — Popravila vseh vrst medicinskih, zobozdravstvenih in anestezijskih naprav, zastopstvo in servis za HOLLAND DENTAL. 15 let delovnih izkušenj in 4 leta v obliki jamstva za kakovost in ažurnost. Popravila na terenu. Franc Kastelic, Ul. heroja Slaka 3, Trebnje. Tel. 068/44-431.

PLESNI STUDIO KRŠKO — Spet začnemo s TEČAJI: za predšolske otroke, vse osnovnošolce, tečaj klasičnega baleta od 6. do 15. leta, aerobike, stepa za otroke, mladino in odrasle. Začetni, nadaljevalni in izpopolnjevalni plesni tečaj za mladino in odrasle v družabnih plesih. PRIJAVE v torek in četrtek, 5. in 7. februarja, od 15.30 do 18.00 ure v POŠ Mihajla Rostoharja v Krškem. Tel. 0608/32-795.

RENAULT — Pooblaščen servis za vsa Renaultova vozila. S certifikatom največjega francoskega proizvajalca. Popravila v garanciji in izven. Mehanikarska, električarska in kleparska popravila. Prodaja rezervnih delov. Vulkanizerske usluge od krpanja do montaže. Zaščita pred rjo — koroliti. Triletno jamstvo. Vse to vam nudi SERVISA HIŠA TOMAŽA VOVKA na Obrtniški 4 v Trebnju. Tel. 068/44-403 in 44-550.

JANEŽIČ — Garancijska popravila vseh gospodinjskih aparatov in orodja ISKRA, brivnikov in štedilnikov, skratka vsega. In še: popravila tudi druge stroje in naprave. Za vse zamenjane dele šestmesečna garancija. Alojz Janežič, Jamska 26, Mirna. Tel. 068/47-444.

KOVINOPRODAJA — Pri Povhetu dobite gradbeni in instalacijski material za centralno ogrevanje, vodovod in elektriko. Za 10 do 15 odst. ceneje. Prodaja akumulatorje Munja. Belo tehnika, akustiko, telefaxe. Za gotovino 5 odst. popusta, za kredit nad 6 mesecev samo 25 odst. obresti. Kovinoprodaja, Slakova 34, Trebnje. Tel. 068/44-249.

AVTOKLEPARSTVO KUHAJ — Avtokleparska delavnica Ivana Kuharja slovi po natančnih kleparskih in ličarskih delih. Ponesrečeni mercedese, opel, golfi in tudi zastave dobe pri njem spet nekdanjo obliko. Lakiranje po sistemu glasure v peč. Kompletna storitev: kleparska, ličarska, mehanikarska, električarska dela in na koncu avto še operejo, da je kot iz škatlice. Za svoje stranke poskrbijo tudi s svojim vlečnim vozilom. Kuhar, Mokronog 87, tel. 068/49-087. Pokličite, če jih potrebujete.

PRO — MAG TRGOVINA — Vladimir Magnik je na Zagrebški 23 v Novem mestu odprl novo prodajalno s tehničnim blagom. Na zalogi barvni televizorji domače proizvodnje in po ugodnih cenah. Odprlo vsak dan od 16. do 19. ure. Tel. 068/28-319.

FOTOATELJE ASJA — Stalni odjemalci že vedo: fotografija za dokumente v 10 minutah, vse fotografije za amaterskih filmov v enem dnevu. Fotografirajo praznovanja rojstnih dni, poroke, pridejo tudi na dom. Tudi komisijska prodajalna fotoopreme. Vsak dan od 8. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure. V Novem mestu, na Glavnem trgu 15, tel. 068/25-705.

PGP d.o.o. TREBNJE — PO-DJETJE ZA PROIZVODNJO, UVOZ IN IZVOZ ARTIKLOV ZA POTREBE AVTOMOBILIZMA. VELEPRODAJA DOMA IN V TUJINI. SODELOVANJE S FIRMAMI CHAMPION, FAG, SKS, FACETT, LORETT ITD. PGP, Gubče.

ve brigade 1b, 68210 Trebnje, tel./fax 068/44-903.

alpha ZLATA VERIGA

Oglase za Zlato verigo sprejema Alpha d.o.o., Trdinova 11 a, Novo mesto, tel. 068/28-121

avto moto društvo trebnje

68210 Trebnje, Trubarjeva 2

AVTO MOTO DRUŠTVO TREBNJE

Obveščamo vse člane, tečajnike naše avto šole in vse poslovne prijatelje, da smo se preselili v nove poslovne prostore na Trubarjevi 2 (prenovljeni stari gasilski dom). Nova telefonska številka (068) 44-993. Uradne ure: vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. do 16.

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je v 71. letu starosti zapustil naš ljubljani mož in oči

ALOJZ PALČIČ

iz Podturna pri Dolenjskih Toplicah borec Cankarjeve brigade

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Posebej hvala družini Fink in Turk za vsestransko pomoč, GD Podturn, Društvo upokojencev in ZB Dolenjske Toplice, pevcem iz Žužemberka, govornikom tov. Romu in Puhanu za poslovlilne besede ter vsem, ki ste ga spremenili na zadnji poti.

Žalujoci: žena Zalka, Cveto z družino, Slavko, bratranec Tone in sestrična Dana z družinama ter ostalo sorodstvo

Podturn, Grosuplje, Ljubljana, Domžale, Stari trg pri Ložu, VŠivek

tedenski koledar

Četrtek, 24. januarja — Francišek Petek, 25. januarja — Darko Sobota, 26. januarja — Tit Nedelja, 27. januarja — Vito Ponedeljek, 28. januarja — Tomaž Torek, 29. januarja — Valerija Sreda, 30. januarja — Tina

LUNINE MENE

30. januarja ob 7.10 — ščip

kino

BREŽICE: 25. in 26. 1. (ob 20. uri) ameriški erotični film Zelo grešno dekle. 27. 1. (ob 18. in 20. uri) angleška fantastična komedija Nore dogodivščine barona Munchausna. 28. in 29. 1. (ob 20. uri) ameriški triler Zgodba o temni strani.

ČRNOMELJ: 25. 1. (ob 19. uri) ameriška komedija Tam, kjer je srce. 26. (ob 19. uri) in 27. 1. (ob 20. uri) ameriška romantična komedija Očarljiva žena. 30. 1. (ob 19. uri) ameriški

akcijski film Umri pokončno — II. del. **KRŠKO:** 24. 1. (ob 20. uri) hongkonški karate film V tigrovem gnezdu. 25. 1. (ob 21. uri) ameriški erotični film Grešna zadovoljstva. 27. 1. (ob 18. uri) ameriška drama Zadnji odcep za Brooklyn. 29. 1. (ob 20. uri) ameriški avanturistični film Smokljani vračajo udarec. 31. 1. (ob 20. uri) špansko-francoski triler Ponorela opica.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 24. 1. (ob 18. in 20. uri) ameriška najstniška komedija Nerdski se maščujejo. Od 25. do 28. (ob 18. in 20. uri) ter 26. (ob 16. uri) in 28. 1. (ob 10. uri) ameriška akcijska komedija Še 48 ur — II. del. 29. 1. (ob 10. uri) Še 48 ur — II. del. 29. 1. (ob 10. uri) ameriška akcijska fantastična komedija Predator. 29. in 30. 1. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Bull Durhan. 30. 1. (ob 10. uri) ameriško italijanska akcijska komedija Barbari.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 25. do 27. 1. (ob 19. uri) ameriški film Besnilo. Od 28. do 30. 1. (ob 19. uri) ameriški film Lov na ninje.

kmetijski stroji

PUHALNIK prodam. Franc Majde, Knežja vas 9, Dobrič. 359
TRAKTOR IMT 539, popolnoma nov, in Store 504 prodam. Miroslav Geršak, Gorjane 9, 63257 Podsreda. 362
TRAKTOR ZETOR 25, dobro ohranjenega, prodam. Jože Lončar, Orešje 41, Sevnica. 363
KOSO za motokultivator progres Labin (10 KS) kupim. ☎ 87-099. 375
TRAKTOR John Derre (35 KS), starejši letnik, v dobrem stanju, ugodno prodam. ☎ (0608)43-192. 417
PRIKLJUČEK strižni koso za hondo 600 in prikolico za osebni avto prodam. Alojz Šašek, Irča vas 3, Novo mesto. 493
TRAKTOR Tomo Vinkovič 820, prevoženih 8 delovnih ur, prodam. ☎ (061)800-448. 506
NAKLADALKO, rabljeno, in obračalnik prodam. Franci Tršinar, Telčice 2, Škocjan. 516
KOSILNICO znamke SIP S 200, malo rabljeno, prodam. ☎ (0608)77-272. 547

kupim

VEČJO KMETIJO kupim, vzajem v najem, lahko tudi na preužitek. Informacije na ☎ (061)714-304. 365
ENOSOBNO STANOVANJE ali garsonjero v Novem mestu, obvezno s centralnim ogrevanjem, kupim. ☎ (068) 28-121. 472

motorna vozila

TOMOS AVTOMATIK, star eno leto, prodam. ☎ 43-718. 349
MOTORNO KOLO Tomos 15 SLR prodam ali zamenjam za avtomatik. Pavel Borse, Dol. Maharovec 32, Šentjernej. 351
ZASTAVO 126 P, neregistriran, obnoven, letnik 1979, ugodno prodam. Kuletič, ☎ 26-480. 352
JUGO 55, star dve leti, registriran do novembra 1991, prodam za 8100 DEM. ☎ (068)59-082. 356
126 P, letnik 1986, prodam. ☎ (0608)21-376, dopoldne, (0608)32-484, popoldne. 358
R 4 GTL, star 3,5 let, prodam za 65.000 din. ☎ 24-778. 364
JUGO 55, star dve leti, prodam. ☎ 40-157 ali 40-176. 367
JUGO 45 KORAL, november 1988, prodam. ☎ 22-578. 368
KOMBI ZASTAVA 430, letnik 1976, neregistriran, vozen (za 250 DEM), in lisico strojeno za okrog vratu (za 2.000 din) prodam. Strupeh, Kolonija 11, Mokronog. 369
LADO RIVO 1300, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ 65-086. 371
LADO 1300, letnik 1985, prodam. ☎ 26-337. 372
JETTO, turbo, diesel, nemško, prodam ali menjam. ☎ (068)76-327. 373
JUGO 45 KORAL, maj 1989, ugodno prodam. ☎ 21-719. 374
JUGO 55, star 14 mesecev, bele barve, 18.000 km, ugodno prodam. ☎ 44-441. 377
LADO RIVO 1300, krem barve, prevoženih 20.000 km, registrirano do julija 1991, prodam. ☎ 47-282. 378
ZASTAVO 101 SKALA, letnik 1989, prodam. Informacije na ☎ 23-398.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: **Dolenjski list Novo mesto, p.o.**
UREDNIŠTVO: **Drago Rustja** (glavni urednik in direktor), **Marjan Legan** (odgovorni urednik), **Andrej Bartelj**, **Marjan Bauer** (urednik Priloge), **Mirjam Bezek-Jakše**, **Bojan Budja**, **Breda Dušič**, **Anton Jakše**, **Zdenka Lindič-Dragaš**, **Martin Luzar**, **Milan Markelj**, **Pavel Perc**, **Jože Primc**, **Jože Simčič** in **Ivan Zoran**.
IZHAJA ob četrtek. Posamezna številka 18 din, naročnina za 1. trimesečje 200 din; za delovne in družbene organizacije 400 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 200 din, na prvi ali zadnji strani 400 din; za razpise, licitacije ipd. 220 din. Mali oglasi do deset besed 170 din, vsaka nadaljnja beseda 17 din.
ZIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
NASLOV: **Dolenjski list**, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; računovodstvo 22-365, telefaks: 24-898. Nenaročeni rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega sekretariata za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelomi in filmi: **Grafika Novo mesto, p.o.** Tisk: **Ljudska pravica, Ljubljana**.

Z 850, letnik 1981, prodam. Adamlje, Stopiče 93. 434

JUGO 55, letnik 1989, prodam za 9.000 DEM. ☎ 28-284. 435

126 P, letnik 1985, registriran do oktobra 1991, odlično ohranjen, za 3.000 DEM, in videoplayer Orion, star eno leto, za 430 DEM prodam. ☎ 84-455. 436
R 4, letnik 1987, in BT 50 prodam. ☎ 27-977. 437

GOLF DOESEL, letnik 1985, prodam. ☎ (0608)69-580, v petek od 17. do 19. ure, Ciril Pangeršič, Obrežje 33, Jesenice na Dolenjskem. 439
R 4 GTL, letnik 1987, prodam. ☎ 23-534. 440

Z 128, letnik 1986, in R 4 GTL, letnik 1987, prodam. ☎ 73-443. 441

HONDO CIVIC 1.2, staro tri mesece, ugodno prodam. ☎ (068)51-475, Črnomelj. 442

GOLF JXD, star tri leta, in **JUGO 55** prodam. Možna menjava za cenejši avto R 4. ☎ (068)59-082. 446
Z 750, letnik 1976, odlično ohranjen, neregistriran, prodam. Šterk, Ob Težki vodi 84, Novo mesto. 447

R 4 GTL, star tri leta, prodam. ☎ 24-353. 449

R 4 GTL, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ (068)24-062. 451

FIAT 750, letnik 1982, dobro ohranjen, registriran do avgusta 1991, prodam za 18.000 din. Jaklič, Rdeči Kal 17, Dobrič. 453

GOLF JGLD, S paket, letnik 1984, registriran do decembra 1991, prodam. Ivan Avenšek, Stara cesta 27, Straža, ☎ 85-358. 454

GOLF JXD, izredno ohranjen, garažiran, redno servisiran, po soli nevožen, prevoženih 29.000 km, bordo rdeče barve, prva registracija aprila 1989, prodam. Roman Slak, Dol. Ponikve 16, Trebnje, ☎ 45-517. 456

R 4 GTL, star eno leto, registriran do januarja 1992, prodam. ☎ 47-682. 457

GOLFA DIESEL, letnik 1982, prodam. Renata Pavček, Gor. Karteljevo 1, Novo mesto, po 15. uri. 459

FIAT 126 P, letnik 1988, prodam. ☎ (068)47-418. 462

R 4 GTL, letnik 1986, prodam za 5700 DEM. ☎ (068)73-346. 464

126 P, garažiran, star dve leti, prodam. ☎ 25-267. 465

JUGO 60, star 11 mesecev, prodam. ☎ 27-487. 466

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. ☎ 28-601. 468

126 P, ohranjen, prodam. Informacije na ☎ (068)24-289. 469

126 PGL, star 3 leta, 26.000 km, prodam. ☎ 25-490. 470

GOLFA DIESEL, letnik 1986, prodam. ☎ 73-397. 471

DAIHATSU CHARADE turbo diesel, metalik sive barve, letnik avgust 1990, prodam. ☎ 27-329. 473

LADO RIVO, letnik 1988, prodam. ☎ 56-764. 474

JEPP MAHINDRA diesel nujno prodam za 1800 DEM. ☎ 65-014. 475

PEUGEOT 305 GL, malo poškodovan, letnik 1987, prodam. ☎ 47-398. 476

Z 750, letnik 1981, prodam za 1300 DEM. ☎ 76-220. 477

Z 128, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ 27-071. 478

JUGO 45, november 1984, garažiran, prodam. ☎ 65-391. 479

ZASTAVO 126 P, novo, R 4 GTL, star 4 leta, in hišo na morju prodam. ☎ 27-125. 482

Z 101, letnik 1988, prodam. ☎ 42-006. 483

JUGO 45, star leto in pol, ugodno prodam. ☎ (068)41-065. 484

FIAT 127, letnik 1977, karamboliran, in lado 1200, starejši letnik, vozno in registrirano, prodam. ☎ (068)21-013. 485

JUGO KORAL 55, letnik 1988, prevoženih 27.000 km, prodam. ☎ 42-773. 488

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. ☎ 23-129. 490

126 P, letnik 1982, dobro ohranjen, prodam. ☎ 73-361. 491

Z 128, letnik 1988, registrirano do januarja 1992, prodam. Željko Siročič, Ul. 9. maja 1, Metlika. 492

FIAT 126 PGL, star leto dni, prodam. Marija Jenškovec, Male Vodenice 13, Kostanjevica. 494

GOLF CADI, letnik 1985, prodam. ☎ 56-270. 496

Z 101 GT 55, letnik 1986, garažiran, registrirano do božiča, prodam. ☎ 73-551. 497

JUGO KORAL 45, letnik 1988, garažiran, z dodatno opremo, prodam. ☎ 28-869. 498

Z 101 comfort, letnik 1982, prodam za 3000 DEM. ☎ 27-802. 499

R 4 GTL, letnik 1988, prodam. ☎ 65-171. 500

HONDO CIVIC, staro 6 mesecev, po ugodni ceni prodam. ☎ (047)75-915. 501

TAM 170 T 14 KIPER in tam 170 paltetni sistem, dolžina 620, prodam. ☎ 73-215. 502

FORD ESKORT 1300, letnik 1981, ugodno prodam. ☎ 76-362. 504

JUGO KORAL 55, letnik 1988, izredno ohranjen, in traktor IMT 539, star leto in pol, prodam. ☎ 85-928. 505

SKODO 105 L, letnik 1982, registrirano do septembra, dobro ohranjeno, prodam. Jože Gros, Uršna sela 45. 507

Z 101, registrirano do decembra 1991, prodam. ☎ 26-639. 508

Z 101 mediteran, letnik konec leta 1983, prodam. ☎ 47-286. 509

JUGO 45, letnik 1985 prodam za 4300 DEM. Rozalija Povše, Klenovci 38, Škocjan. 510

JUGO 128, star dve leti, registriran do 1992, prodam. ☎ (0608)62-197. 511

Z 101, letnik 1983, neregistrirano, vozno, in jugo, letnik 1982, registriran, prodam. Andrej Nadu, Malkovec 1, Tržišče. 512

R 4 GTL, letnik 1987, prodam. ☎ 27-740. 513

LADO KARAVAN 1300, karambolirano, letnik 1986, ugodno prodam. ☎ (068)76-009. 514

Z 101 SKALA 55, staro leto dni, ugodno prodam. ☎ (068)20-214, popoldne. 515

JUGO KORAL 60, letnik 1989, prodam. ☎ (0608)60-219. 517

JUGO 45, letnik 1988, prodam. ☎ 42-311. 518

JUGO 45, letnik 1984, prodam. ☎ 25-003. 519

Z 101, letnik 1989, lahko tudi na obroke prodam. V račun vzamem tudi R 4 GTL. ☎ 28-915. 520

Z 101, letnik 1985/12, ugodno prodam. ☎ 56-006, služba. 521

PEUGEOT 205 GE, letnik 1987, moj prepis, prodam. ☎ (0608)69-674, v petek od 17. do 19. ure. 522

Z 101, letnik 1986, prodam. ☎ (047)75-682. 523

JUGO 45, temno rdeč, maj 1989, 17.000 km, prodam za 7300 DEM. Banovec, Jelševnik 6, Črnomelj, ☎ v službi 58-325. 532

JUGO 45 AX, star 3 leta, prodam. Kebej, Mestne njive 6, Novo mesto. 533

GOLFA DIESEL, letnik 1985, prodam za 10.800 DEM. ☎ (0608)21-097, od 7. do 15. ure. Ogleđ popoldne. Kovačič, Bohoričeva 17, Krško. 538

ZASTAVO 101, letnik 1975, neregistrirano, prodam za 600 DEM. Kastelic, Gabrje 108, Brusnice. 541

LADO SAMARO 1300 S, rdeče barve, staro 4 mesece, golfa JGL diesel, letnik 1985, in stroj za pranje avtomobilov z visokim pritiskom zelo ugodno prodam. ☎ 51-638. 543

SKODO 105 S, letnik 1982, ugodno prodam. ☎ 42-391. 544

LADO 1200, letnik 1976, registrirano do 14. julija 1991, ohranjen, prodam. Cena po dogovoru. ☎ (0608)34-811 (Krško). 548

Z 101, letnik 1988, zelo ohranjeno, prodam. ☎ (068)28-086, popoldne.

posest

STARO HIŠO, vinograd in travnik v Srednjem Artu pri Krškem prodam. ☎ 28-184. 170

HIŠO z delavnico, vseljivo, ob cesti Šentjernej — Kostanjevica, ugodno prodam. ☎ 99352-97266. 347

OPUŠČEN VINOGRAD (12 arov), Semic — Stara Gora, prodam. Informacije na ☎ (061)345-846, po 18. uri. 357

GOSPODARSKO POSLOPJE prodam. Alojz Perpar, Knežja vas 7, Dobrič. 357

MANJŠE POSESTVO v Podlipi št. 13, Raka, prodam. Ogleđ ob 26. januarja 1991, ob 9. uri. 361

PRODAM 43 arov zemlje na Sromljah, z že obstoječim hramom in možnostjo elektrike in vode, 200 m od asfalta. ☎ (0608)21-325, interna 14, cel dan. 407

VIKEND z manjšim vinogradom na Trški gori pri Novem mestu prodam. Ključne v popoldanskih urah na ☎ (064)11-4391. 416

STAREJŠO HIŠO, po potrebi lahko tudi gospodarsko poslopje, 7 km iz Črnomlja, oddam v najem. Voda in elektrika v hiši. Cena po dogovoru. ☎ (061)667-019. 421

VINOGRAD, starejši, na žici, v Starem trgu ob Kolpi, dam v najem. ☎ (068)27-142. 431

PARCELO, starejšo hišo z gospodarskim poslopjem (815 m²) in kmetijsko zemljišče ob stavbni parceli (2500 m²) v Veliki Loki pri Trebnjem prodam. ☎ (064)41-230, od 15. do 16. ure. 443

VIKEND PARCELO z objektom, zgrajenim do prve plošče, na Gačah prodam. ☎ 25-047. 461

TRAVNIK pri Zabrđju, k.o. Mirna, prodam. Janežič, Zg. Mladetiče, Tržišče. 461

BUKOV GOZD (0,7 ha), k.o. Pribižje, Semic, prodam. Informacije v petek od 18. do 20. ure na ☎ (064)620-000. 524

HIŠO z vrtom, gospodarsko poslopje in garažo (12 x 6 m) v okolici Sevnice, primerno za obrt, prodam. ☎ (0608)43-254, od 18. ure dalje. 531

HIŠO na Dol. Kamencah oddam v najem. Pogoji: predplačilo. ☎ 84-356. 536

ZGORNJO ETAŽO v starejši hiši v Kostanjevici na Krki (cca 80 m² stanovanjske površine) prodam. Informacije na ☎ (068)20-511 in 28-694. 542

STAREJŠO HIŠO z vrtom in veliko šupo v Sevnici prodam. ☎ 82-615. 546

prodam

TV GORENJE, črno-beli, star 4 leta, prodam za 3.000 din in TV Iskra, barvni, star 6 let, zavarovan, za 5.000 din. ☎ (0608)60-091. 350

KORUZO v storžih prodam. ☎ 44-433. 366

KUHINJSKE ELEMENTE s štedilnikom ugodno prodam. ☎ (068)73-471. 381

JUGO KORAL 55, star 14 mesecev, traktor Univerzal 45, 350 delovnih ur, traktorsko kiper prikolico (4 t), dva nova industrijska šivalna stroja Overlock in Iberdech ugodno prodam. Per, Zalag 20, Novo mesto. 382

REZERVNE DELE za škodo 120 LS, in termoakumulacijsko peč (3,5 KW) prodam. ☎ (0608)61-095, dopoldne. 382

KAVČ, rabljen, in kombinirani štedilnik prodam. ☎ 24-458. 384

LISIČJE KOŽE, nestrojene, prodam. ☎ 27-536, po 15. uri (Nunič). 394

DVA ČRNA usnjena fotelja ugodno prodam. ☎ 21-916. 399

KVALITETNE ŠALE in lisice (izdelane), možne večje količine, ugodno prodam. Informacije na ☎ (0608)82-180, zvečer. 409

POHIŠTVO, mize, postelje, omare, kavče, police, lestence, pisalno mizo in še kaj prodam zaradi selitve. Škocjan 24. 411

GOSTINCI! Poceni prodam fritezo, plinski štedilnik, trietažno pečico, roštilj, (vse nerjaveče), 4

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega

FRANCA ŠULNA

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za darovano cvetje, izraženo sožalje. Hvala vsem, ki ste pokojnega spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi moža, očeta, dedka in pradedka

IGNACA DRAVINCA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste mu nesebično izkazali pozornost v življenju in ob slovesu.

Žena Ana, hčerka in sinovi z družinami

OSMRTNICA

V četrtek, 10. 1. 1991, ob 15. uri smo se še zadnjič poslovili na pokopališču Studenec pri Sevnici od naše mame 66-letne

ANTONIJE AVSEC

roje. Rifelj

Sin Cvetko Tramte (fotograf), Breška vas 3, Šentjernej

Pred 18 leti na novo življenjsko pot sva stopila in božja roka na ta isti dan naju je ločila.

ZAHVALA

V 45. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, stric in svak

JOŽE PLUT

mizarski mojster
z Božič Vrha pri Jugorju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pospremili pokojnega na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo nevrološkemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin, osebju očesnega oddelka in ambulantni za podarjeno cvetje in denarno pomoč, učencem 7. c-razreda OŠ Metlika in tovarišicam, GD Jugorje, obema govornikoma in Badovinčevim ter g. župniku za lepo opravljen cerkveni obred.

Žalujoci: žena Tončka, sinova Branko in Jožko ter sestre z družinami

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi oče, tast, ded in praded

JANEZ HUDELJA,

upokojenec iz Knežine 9
pri Dragatušu

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje in darovali cvetje. Posebna hvala sosedoma Katici in Francu, kolektivu PTT Črnomelj, kolektivu Iskre Črnomelj, kolektivu Elma Črnuče, pevcem pevskega zbora Dragatuš, gospodu Bečaju za poslovilne besede in gospodu župniku za opravljen obred. Hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili k njegovemu zadnjemu počitku!

Žalujoci: vsi njegovi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice, sestre in svakinje

IVANKE MAJDE

z Luže 4 pri Dobrnič

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala strežnemu osebju kirurgije Spl. bolnišnice Novo mesto in dr. Janezu Kramarju, družini Sotlar za sosedsko pomoč, KZ Trebnje, Tovarni Labod Trebnje, GG Nazarje in skupnim službam, pevcem za lepo zapete žalostinke ter duhovniku za opravljen obred. Še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V komaj 42. letu starosti je prenehalo biti srce naše dobre žene, mamice, hčerke in sestre

FANIKE GAZVODA

rojene Ban
iz Velikih Brusnic 37

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, pokojno zasuli s cvetjem in se v tako velikem številu poslovili od nje. Posebno se zahvaljujemo Tiskarni Novo mesto, IMV Revoz Novo mesto, Vojni pošti Bršljin, tovarni Labod ter obema govornikoma za poslovilne besede, gospodu župniku za lepo opravljen obred ter pevcem za zapete žalostinke. Hvala za tople izraze sočutja. Hvala vsem, ki boste pokojno ohranili v lepem spominu!

Žalujoci: mož Tone, hčerka Vanja, sin Srečko, mama, sestre z družinami, brat Tone z družino in ostalo sorodstvo

Ljubila svojo si družino,
ljubila zemljo si in dom,
ostala grenka nam je bolečina,
ko odšla si v večni dom.

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, tašča, sestra in teta

ANGELA ŠKEDELJ

iz Gabrja 43

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem za pomoč, darovano cvetje, sveče, izraženo sožalje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala PTT-Novu mesto, g. župniku za opravljen obred, Martinu Luzarju za poslovilne besede in pevcem iz Gabrja za zapete žalostinke. Vsem, ki ste jo v življenju spoštovali in imeli radi, iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Povila si pet otrok,
ljubila nje si,
zemljo in naravo,
naj bog ti dober bo plačnik,

saj vanj si verovala,
bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

V 68. letu starosti se je po kratki in težki bolezni končala življenjska pot naše drage in nenadomestljive žene, mame, stare mame in sestre

MARIJE HOČEVAR

iz Vavpce vasi 4 pri Dobrnič

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste sočustvovali z nami v težkih trenutkih, nam pomagali, izrekli sožalje, pokojno podarili vence in cvetje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvala kolektivu GG TOK Trebnje, Mercator Trebnje, Ljubljanske mlekarne — PE Trebnje, govorniku za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Posebno zahvalo izrekamo tudi sosedom za nesebično pomoč.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Vsem, ki ste se spoštljivo poslovili in z nami sočustvovali ob nenadni izgubi našega dragega

BOJANA BREZOVARJA

upokojenega ravnatelja šentrupeške šole

se iskreno zahvaljujemo.

V žalosti: žena, otroci z družinami, sestra, bratje in ostalo sorodstvo

Šentrupert, 21. januarja 1991

Trnova in boleča je bila tvoja
življenjska pot, naj ti bo nebo bolj
milo, kot ti je življenje bilo.

ZAHVALA

Mnogo prerano nas je zapustila hčerka, mamica, sestra, nečakinja in sestrična

MAJDA LESKOŠEK

z Mrzle Planine 26

Lepo se zahvaljujemo primariju dr. Pesjaku za hitro pomoč, dr. Polonci Kokovnik, dr. Janezu Šmidu in vsem sodelavkam sevniske ambulate, govornikoma Martinu Kinku in Tonetu Baumanu, pevcem in pevkam za zapete žalostinke ter sosedom Kozoletovim, Trupijevim, Pečnikovim in Drstvenškovim, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Še posebej se zahvaljujemo Tilčki Klenovšek in njeni družini za poslovilne besede in udeležbo na pogrebu. Hvala tudi vsem bližnjim in daljnim sorodnikom!

Žalujoci: mama, oče, hčerki Polonca in Tanja, brat Marjan, brat Alojz z družinami, sestra Cvetka z družino in vse ostalo sorodstvo

Matjaž Vodeb

Do pred dveh let je bil Matjaž Vodeb Celjan. Tam je končal srednjo ekonomsko šolo, potem začel študirati ekonomijo, a ko se mu je pokazala priložnost, da dobi v najem šivalne stroje, ni razmišljal, ampak jo je zgrabil z obema rokama. Naučil se je tudi šivati, že kmalu pa je to postalo pravo malo krojaško podjetje z osmimi zaposlenimi. Pred dvema letoma se je spoznal Marjo Bevc, modno šiviljo iz Novega mesta. Oba sta želela več kot pa biti le izdelovalna delavca v krojaški oz. šiviljski delavnici, želela sta se spopasti s trgovin in s prevlado mnogih, sicer dobrih, a močno vase zaprtih tekstilnih firm pri nas in to je bil začetek plodnega sodelovanja in naglega vzpona mladih podjetnikov.

Modna oblačila Marja Bevc in Matjaž Vodeb iz Novega mesta so se z manj odzivno letno kolekcijo pojavila že na lanskem sejmu mode v Ljubljani, ki je prvič odškrnil vrata zasebnikom. Letos je kolekcija ženskih plaščev in jaken Vodeb oz. njena mlada kreatorka Tanja Zorn prejela eno od štirih nagrad »Zlata Jana« za kreatorke dosežke. V zelo kratkem času ljudje poznajo ime Vodeb kot nekaj kvalitetnega, kar ima Matjaž za največji uspeh. Pomagati so jim pripravili nekateri veliki partnerji, kar bo brez dvoma velikega pomena. Izdelava take kolekcije — v njej bo okrog 20 različnih modelov — za takšno majhno podjetje namreč ni majhi kašelj. Ob minimalnih stroških zahteva dober milijon dinarjev, do

bančnih sredstev, pa je praktično nemogoče priti. Četudi se obeta uspeh. Zelo zadovoljen je Matjaž tudi z odzivom medijev na prizadevanja mladih podjetnikov. Pove, da je zagrebški Vjesnik pripravil narediti njihovo predstavitev celo v Milanu, kar jim bo gotovo koristilo, pa tudi sicer mediji močno podpirajo novega poslovnega duha pri nas, pravi.

»Mi delamo z materiali, ki ljudem ugajajo. To so naravni, kvalitetni materiali, ki so v trendu povsod po svetu, poleti so to svile, pozimi volne v raznih izpeljankah. Vemo, da imajo ljudje radi lepo. Vodeb je sinonim za modna vrhna ženska in tudi moška oblačila. Zavedamo se, da šele ko bomo moški sprejeli to znamko, nam bo uspel pravi prodor. Naša oblačila ne bodo nič dražja od tistih iz velikih konfekcijskih firm, zaradi manjših režijskih stroškov verjetno celo cenejša, čeprav bodo imela lastnost, ki jo ljudje v iskanju osebnostnega stila danes vse bolj cenijo: v enem mestu bo plašč Vodeb določene barve nosila lahko le ena ženska, kajti serije bodo majhne. Cilj nam je z majhnimi serijami priti v eno dobro trgovino v slovenskih mestih in vsaj v večjih mestih po Jugoslaviji, ki so zelo zanimivo tržišče. Že zdajšnja kolekcija bo predstavljena v posebnem katalogu, ki ga je oblikoval sodelavec oblikovalec, fotografski del pa je delo sodelavca, profesionalca za modno fotografijo. S tem katalogom bodo šli na teren komercialisti. Stvari ne prepuščamo naključju,« pravi Matjaž Vodeb.

Matjaž v Modnih oblačilih ne dela v delavnici, ne kreira, ne pripravlja modelov, ne vodi računovodstva, ne prodaja, ne komunicira z institucijami, toda drži skupaj samostojne ljudi, ki to delajo, vsak svoj del, in ki tega morda ne bi mogli sicer početi, vsaj ne tako uspešno. Zaenkrat res nimajo česa obžalovati in glede na zagnanost ter velike načrte tako Matjaž kot Marje in drugih sodelavcev kar ni verjeti, da bi njihova pot v svet mode in med ljudi ne šla navzgor.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Cviček še bolj svež in okusen

V M-Agrokombinatu Krško filtrirajo vina s sodobnim vakuumskim filtrom

KRŠKO — V vinski kleti krškega M-Agrokombinata trdno verjamejo v prihodnost cvička, ki bi po njihovem mnenju moral imeti pomen dolgega ljudske značilnosti ali naravne posebnosti, podobno, kot je vino schiller v Nemčiji. Zato sedaj dopolnjujejo tehnologijo predelave, spreminili pa bodo tudi zunanjo podobo steklenic in se tudi na ta način uveljavili na trgu.

Prizadevanja za večjo kakovost cvička so prizadevanja za večji tržni delež. Seveda tega ne gre jemati, kot da bodo

pridelovali večje količine cvička. Tega ne bodo zmogli preprosto zaradi tega, ker je cviček doma v okolici Kostanjevca in so količine pač omejene. Dogaja pa se, da cvičkov tržni delež prevzemajo tudi drugi vinarji in krškimi vinarjem se kar za malo zdi, ker je med njimi tudi zagrebški Badel. Cviček je in mora ostati

Janko Boste Zdravko Mastnak

ti slovensko vino, z geografskim poreklom in v omejenih količinah, zato prodajajo za primerno ceno, ki pritiče takim posebnostim. Krčani namreč razlagajo, da cviček ni zgolj vino, marveč je v nekaterih primerih celo zdravilo. Primeren je za diabetike, za ljudi s premalo želodčne kisline itd. Med slovenskimi vini bi si tako slavo zaslužil edino le še kraški teran.

Tehnični vodja kleti Janko Boste je povedal, da so instalirali nove filtrirne naprave, ki s podtlakom vlečejo vino skozi filter, medtem ko so doslej vino potiskali. Tehnologija vakuumskega filtriranja je v svetu povsem nova in z njo nameravajo kakovostno še izboljšati cviček. Glavni enolog Zdravko Mastnak pa je k temu dodal, da bodo z no-

vim načinom filtriranja dosegli, da bo cviček svež in okusen vse leto. To pomeni, da bo v vinu več naravnega in osvežujočega ogljikovega dvokisa, hkrati pa vino dlje časa in izraziteje ohranja sortne značilnosti. Filter so kupili in montirali lani septembra, veljal je okoli 70.000 DEM, njegove dobre lastnosti pa so se že izkazale v vinu lanske letine.

Poleg vina za široko porabo v vinski kleti pridelujejo vina vrhunske kakovosti. Lani konec oktobra so spet opravili pozno trgatve laškega rizlinga. Prvič pa so v večjih količinah pridelali tudi modri pinot, vrhunsko rdeče vino iz plemenite družine burgundcev. To vino je že lani dobilo oceno vrhunskega vina. Količine teh buteljk so omejene, saj vsake sorte pridelajo samo po 1500 do 2500 buteljk. Sicer pa bo mogoče videti, kaj vse pridelajo v tej kleti, ko se bodo na Gospodarskem razstavišču ali v Ljubljani predstavili z novo celotno podobo.

J. SIMČIČ

ANTONOVA NEDELJA

OKIČ — Pri cerkvi Sv. Antona na Okiču so preteklo nedeljo na praznik Sv. Antona, zaščitnika vseh domačih živali, okoliški kmetje opravili tradicionalno licitacijo krač, domačih klobas in salam. Te so seveda prinesli pred mašo v zakristijo in odložili na tamkajšnjo mizo, po maši pa so mizo prestavili pred cerkev. Licitacija je uspešno vodil kmet Ganc s Simerta. Izkupiček licitacije je šel, kot veleva običaj, za potrebe cerkve.

Jože je mojster za kolesa

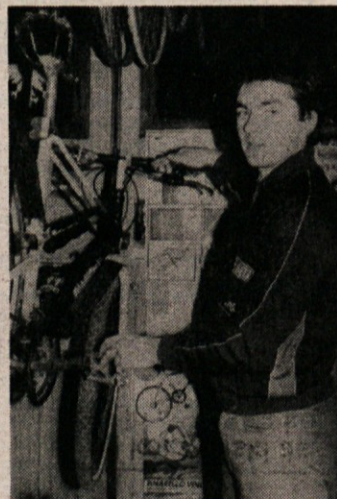
Nekdanji kolesarski as Jože Smole sedaj popravlja, prodaja in servisira kolesa — Edini na Dolenjskem

NOVO MESTO — Kolesarstvo vse bolj dobiva veljavo tudi kot rekreativni šport. Še posebej se je rekreativno kolesarstvo razmahnilo s pojavom tako imenovanih gorskih koles, ki s svojo bolj trdno konstrukcijo in sistemom prenosov omogočajo, da se ljubitelji tega športa in narave vozijo tako po asfaltnih cestah kot po vaških poteh in gozdnih stezah, po ravnem in strmih pobočjih. Da o otroškem veselj s ponji, beemiksi in ostalimi kolesi sploh ne govorimo. Poleg tega se je kolesarjenje od nekdajnega »toplega« vozikanja raztegnilo na celo leto in nič nenavadnega ni videti v mrzlem zimskem dnevu kolesarja ali celo skupino, ki, primerno oblečeni in opremljeni, veselo vrtijo pedala. Seveda pa kolo tako kot vsaka naprava zahteva

strokovno ukvarjal s servisiranjem in popravilom koles, je Jože v svojem novem domu v Zabji vasi nasproti samopostrežne trgovine Kmetijske združbe začel ob popoldnevih popravljati kolesa. »To v glavnem počnem iz veselja in ljubezni do kolesarstva, kakšnega zaslužka s tem ni. Rad pa vidim, da ljudje kolesarijo in da imajo urejena in pravilno vzdrževana kolesa,« pravi simpatični Jože. »Kot dolgoletni kolesar in mehanik sem vseskozi svoja kolesa vzdrževal in popravil sam, tako da imam s tem precej izkušenj.«

V zadnjem času je Smole začel v povezavi s podjetjem Delta iz Krškega tudi prodajati tekmovalna oziroma športna in gorska kolesa ene najbolj znanih in cenjenih svetovnih firm Bianchi ter dodatno kolesarsko opremo. »To dvoje, popravilnica oziroma servis in trgovina s kolesi, je v svetu najbolj uveljavljen in preizkušen način. Če bo moč, se bom od pomladi naprej ukvarjal samo s tem. Vsekakor pa bom še naprej popravil vse vrste koles. Prav vesel sem, kako se je rekreativno kolesarjenje razmahnilo tudi pri nas, saj je dolenjska razgibana pokrajina za to še posebej primerna in vabljiva.«

A. B.

Jože Smole

redno in strokovno vzdrževanje. Za to zna pravilno poskrbeti Jože Smole, ki je lani v Zabji vasi v Novem mestu odprl popoldanski obrt za servisiranje in popravilo vseh vrst koles.

Jože je dolgoletni uspešni jugoslovanski kolesarski reprezentant; član novomeškega kolesarskega društva Krka. Pet let je bil stalni član jugoslovanske reprezentance, trikrat je tekmoval na svetovnem prvenstvu, udeležil se je tudi olimpijskih iger v Seulu. Pri 24 letih pa je zaradi poškodbe končal svojo uspešno tekmovalno pot. Kot uspešen tekmovalac je prišel tudi do poklica in se takoj po končani športni karieri zaposlil kot mehanik v novomeškem Cestnem podjetju. Ljubezen do koles mu je ostala. Tudi zato, ker v Novem mestu in na Dolenjskem ter v Beli krajini sploh ni nikogar, ki bi se redno in

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Gradbinca na mostu zebe — Nepotrebno obvestilo — »Ciglasta« barva DL

NOVO MESTO — Ko je pred tednom dni že kazalo, da dežurni novinar ne bo imel o čem poročati, so se začeli vrstiti klici bračev.

Krvodajalec, cigar opozorilo je zadnjič pomotoma izpadlo, četudi je bilo nakazano v podnaslovu, je znova potopil nad gospo, ki na novomeškem krvodajalskem oddelku sprejema kartone. Po njegovem le-ta včasih nima pravnega odnosa do ljudi, ki so pripravljene darovati kri. Čeprav je pri humanih dejanjih prijaznost pogosto edina zahvala, je gospa pred novim letom ni premogla, in tedaj je malo manjkalo, pa pet krvodajalcev ne bi nesebično pomagalo ljudem.

Gospa iz Bučne vasi, ki deli usodo novomeških davkoplačevalcev in je v obliki samopriskne prispevala že veliko denarja za novi most čez Krko, se sprašuje, ali izvajalci del nimajo človeka, ki bi delavcem na mostu znal veleli, kako in kdaj naj delajo. Z mostom se zmeraj ni nič, tisto, kar že dlje časa (ne) naredijo gradbinci, pa ni vredno niti toliko kot deske, ki jih delavci pokurijo vsak dan, da jih ne zebe.

Hišni svet enega ob blokov v Straži je od Komunale dobil položnico za doplačilo 50 din, in sicer za vodo, porabljeno v času od 22. do konca decembra lani. Zadeva se bralki, ki nam je to spo-

ročila, ne bi zdela nič nenavadna, ako položnico ne bi bilo priloženo obvestilo, da je poračun opravljen zaradi novih cen, ki veljajo od 1. januarja letos dalje. S Komunalo so že razčistili, kako in kaj; da je bilo obvestilo po nepotrebnem priloženo položnici, pa ni ravno v čast javni komunalni službi.

Naročnica je spraševala, zakaj letos ne prejema Dolenjskega lista, saj je lani prejela eno položnico in znesek tudi plačala. No, tako preprosto pa spet ni, lani je vsak naročnik dobil štiri položnice, zamudniki celo kako več, in če do določenega roka niso plačali, smo jim dostavo časopisa pač ustavili. Ali če si sposodimo znani pregovor: dokler denar, dotlej muzika!

Dežurni novinar naj bi sprejel tudi naročilo malih oglasov. Tega kajpak ni mogel, kajti za to pri Dolenjskem listu deluje posebna služba, ki sprejema oglase na telefon (068) 24-006, in sicer vsak delavnik od 7. do 13. ure. Mogoče pa je v času dežurstva sprejeti naročila in odgovore za Dolenjski list ter spremembe naslova.

Za tole rubriko nam je pisal »že precej stari naročnik«, ki najbrž nima telefona. »Meni ne paše barva naslovnih

črk... Je ta ciglasta barva, ki je že res dolgočasna, ker me spominja na tisti list, ki smo ga imeli samo za podkurjalo, ne pa za čitanje. Ko drugi kalkulirate ceno lista, dajte še za barvo, če je plava dražja.« Je vredno premisliti, saj plava barva ni dražja od »ciglaste«, vsekakor pa vsebina Dolenjskega lista v nobenem primeru ni in ne bo odvisna od barve naslovnih črk. In slednjič, barva celo pri »podkurjavi« ne igra nobene vloge.

D. R.

NATEČAJ ZA KOZAREC

PODGORCI — Turistično društvo Podgorci je pod pokroviteljstvom Turistične zveze Slovenije razpisalo natečaj za oblikovanje in izdelavo kozarca za pitje vina. Kozarec je namenjen za široko uporabo. Turistično društvo iz Podgorcev, ki bo predloge oblikovalcev sprejemalo do vključno 28. februarja letos, bo izročilo trem avtorjem denarne nagrade. Prva znaša 40.000 din.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prislunil.

V ZAHVALO ZA VRNITEV ZGRADIL KAPELICO — 82-letni Alojz in 78-letna Rozalija Žibert z Brezovega pri Studencu, ki sta 6. januarja zaokrožila 50. leto skupnega življenja, sta največje trenutke preživljala, ko so ju Nemci izselili med 2. svetovno vojno v tuje, neprijazne kraje in ju ločili. Alojz je poltretje leto trdo delal v Kruppovi livarni v Essnu, ko pa so jo zavezniški bombniki dokončno stakli, je lahko prišel bliže svoji družini v Embecku. Alojz je med bombardiranj zaveznikov trikrat pogorel, k sreči pa je rešil celo kožo. Le nekoliko je oglušel odstihnal. Tedaj se je Alojz zaobljubil, da bo doma postavil kapelico, če se bo seveda kdaj vrnil v domovino. In res je izpolnil zaobljubo, čeprav je bila potrebna obnove tudi skromna hiška Žibertovih. Tudi za svoje otroke sta oskrbela topel dom, ki so si ustvarili družine v domači vasi. (Foto: P. Perc)

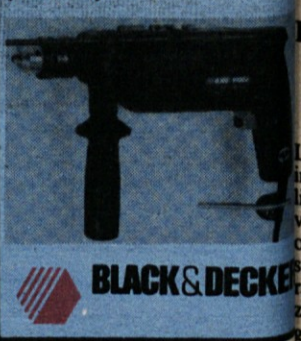
Naročniki DL, gre za nagrade Black & Deckerja

Pravočasnim plačnikom naročnine bo žreb podelil tri nagrade

NOVO MESTO — Položnice plačilo naročnine za Dolenjski list 1. trimesečju smo našli in razpisali, v uredništvu pa so že pripravljene tri lepe nagrade Black & Deckerja, s katerimi se bomo tokrat odločili za pravočasne plačnike. Sodi po številu tistih, ki prihajajo poravnati dolg v naročniško službo, tudi po kupu že plačanih položnic naročniki niso prezrli našega opozorila na nagradno akcijo, ki bomo skušali izvesti tudi ob prihodu njih izterjavanja naročnine.

Kot rečeno, tokrat smo v sodelovanju s svetovno znano firmo Black & Decker pripravili tri nagrade za pravočasne plačnike naročnine. Z žrebom bomo podelili najprej vrtalnik BD 21 R in navpično stojalo za vrtalnik priključki, nato vijak BD 471 delovno mizo workmat 300, kot čeno pa še krožno žago BD 59 z vpičnim stojalom BD 2035.

Za prvo nagrado se bodo potegovali vsi, ki bodo naročnino plačali jutri, prihodnji četrtek pa bomo objavili, kdo bo dobitnik vrtalnika, navpičnega stojala, Black & Decker, ki dela in dela, ter Dolenjski list, ki piše in sporoča, vam, spoštovani naročniki in bralci, želita srečno pri žrebanju!

BLACK & DECKER

KOŠIRJEVIH 40 LET

SEVNICA — Sevnika zveza turnih organizacij priredi v nedeljo, januarja, ob 17. uri gostovanje zabavnih razvedrilnih prireditev »Koširjevih let«. Na odru kulturne dvorane seveda bodo poleg dolgoletnega člana slovitih Avenikov Franca Koširja stopili še njegova žena Tatjana, igralka Prešernovega gledališča iz nja, ter Tofov Moped show.

AGROPOP V ČRNOMELJ

ČRNOMELJ — V petek, 25. januarja bo v diskoteki grad Črnomelj nastopila skupina Agropop. V soboto, 26. januarja pa bo obiskovalce diskoteke zabavala plesna skupina Arabeska iz Kijeva. Jleni!

studio
D
DOLJŠE NAJBOLEŠ

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studio D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice dodelil nagrado VINKU GRILCU iz Sela pri Blanci in FRANCU GABRIJELU iz Trbovelj. Nagradjencema čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (1) Staro vino, star prijatelj — ANSAMBEL T. VERDERBERJA
- (2) Zimska — ANSAMBEL I. SLAČA
- (3) Mladi, kot smo nocoj — A. NIPIC & NJEGOVI MUZIKANTI
- (4) Nekje je zrasla roža — SPOMIN
- (5) Na potep — ANSAMBEL ANTONA ISKRE
- (6) Očetova navadica — HENČEK
- (7) Vesela polka — ANSAMBEL I. PUGLJA
- (8) Ko praznuješ rojstni dan — VESNA
- (9) Nocoj si povejmo — VESELI ZASAVCI
- (10) Vprašal bom zvezde — DOLENJSKI FANTJE

Predlog za prihodnji teden: Primi brž kupico — ANSAMBEL T. HERVOLA

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

kozerija PREDSEDNIK MISLI NA SVOJO PLAČO

— Tako ne bo šlo več naprej.
— Te kaj muči?
— Predvsem plača.
— Ne veš, kam z denarjem, kaj?
— Mizerija.
— Koliko si potegnil ta mesec?
— Okoli štiri tisočake.
— Boš zvozil?
— Za stanovanje sem odšel tisoč tristo.
— Kar precej.
— Za centralno kurjavo so mi pobrali devseto dinarjev.
— Ni malo.
— Odvoz smeti in voda sta me veljala tristo dinarjev.
— Solidno.

— Televizijska in radijska naročnina — sto devedeset dinarjev.
— Koliko otrok imaš?
— Dva. Hčerko in mulca.
— Veliko staneta, kaj?
— Malica, izleti, kulturne prireditve, copate, jogging, šolske potreščine.
— Verjeto tudi jeste?
— Obleke in obutve niti ne računam.
— Človek naj bi šel tudi na kakšno kulturno prireditev.
— Knjige, kasete in plošče ponujajo domala vsak dan, in to po stanovanjih.
— Kupiš kdaj kaj?

— Si za šale, kajne?
— Zena tudi kaj prinese k hiši.
— Je šivilja. Ta mesec je dobila akonjacio v višini dva tisoč dinarjev. Če bo petnajstega še kaj, ne ve, sta ne Bog ne direktor vseh direktorjev.
— Vendar pa gospod Predsednik nenehno poudarja, da so plačila previsoka.
— Že mogoče.
— Kako? Saj boš vsak dan gagnil.
— Morda pa gospod Predsednik ne misli naših plač, ampak svoje.

TONI GAŠPER